

NE INSCRIEM IN ORGANIZAȚIA F.U.S. CU HOTĂRÎREA DE A MUNCII - CUM NE
IDEAMNĂ TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU - ȘI MAI SPORNIC PENTRU A FACE ȚARA
NOASTRĂ TOT MAI PUTERNICĂ ȘI MAI MÎNDRĂ"



A cunoaște prin partid

„A ști că știi cele ce nu știi și că nu
Știi cele ce nu știi“

Așa ceva este Partidul Comunist.

„Există un fel de cunoaștere
Ce-i îndreptată asupra ei și-a
Altor cunoașteri. Și asupra necunoașterii“.

Așa ceva este Partidul Comunist.

„Există un auz ce să nu prindă
Nici-un glas ; Care să se prindă pe sine
Și celelalte auzuri ; precum și faptul
De-a nu auzi, să-l prindă el“.
Există ca auz, Partidul Comunist.

„Există o simțire-a simțirilor
Și-a ei însăși ?“ Care-n fapt
Nu scapă nimic din ce prind celelalte
Simțiri.
Există ca supremă simțire Partidul
Comunist.

„Știu o voință care să nu
Urmărească un bun oarecare —
Ci se vrea pe sine și alte voințe“
Ca bun al tuturor bunurilor
Este Partidul Comunist Român.

„Am aflat despre-o teamă care să fie
Teamă de sine și de alte temeri —
Dară de nici-o amenințare“
Este Partidul Comunist Român.

„Am aflat o părere care să fie-a părerilor
Și-a ei însăși !“ Fără să se teamă
Despre ce gândesc celelalte !
Este Partidul Comunist Român.

„Nu există cunoaștere care nu-i cunoașterea
Nici unei învățături. Ci este
Cunoașterea ei însăși ; este cunoaștere
A celorlalte cunoașteri“.
Aceasta-i cunoașterea ca libertate
A Partidului Comunist Român.

ION GHEORGHE ■

HOTĂRÎRILE CONGRESULUI — ÎN VIAȚĂ!

Noua calitate a vieții prin noi ne-o făurim

Printre documentele de bază supuse dezbaterii publice înainte de a fi adoptate la cel de-al XII-lea Congres al Partidului Comunist Român s-a aflat și Programul-directivă de creștere a nivelului de trai în perioada 1981—1985 și de ridicare continuă a calității vieții. Este firesc deci să discutăm (doar este vorba de calitatea vieții noastre), să ne angajăm (o nouă calitate a vieții ne-o făurim cu munca noastră, a fiecăruia în parte și a întregii suflări românești la un loc) și să ne bucurăm că realizările de până acum ne-au ridicat substanțial nivelul de trai, iar perspectiva este cât se poate de atrăgătoare. Aderarea noastră este deplină la politica Partidului Comunist Român de

edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate ; doar știm cu toții că scopul ei suprem îl constituie asigurarea bunăstării materiale și spirituale a poporului, sporirea gradului de civilizație, ridicarea continuă a calității vieții.
Eram, până nu demult, obișnuiți cu toții să folosim noțiunea de ridicare a nivelului de trai atunci când vorbeam de îmbunătățirea condițiilor noastre de viață și o corelam, firesc, cu realizările obținute în dezvoltarea economico-socială în general. Acum, a căpătat circulație, în lume și la noi, o nouă categorie socio-economică și anume cea de calitate a vieții. Este o simplă inovație terminologică menită să dea

(Continuare în pag. 4)

Prof. univ. dr.
NICOLAE IVANCIU-VĂLEANU ■
membru corespondent al Academiei
de Științe Sociale și Politice

49

ANUL XXVIII (1278)
6 DECEMBRIE 1979

Flacăra

Săptăminal editat de
Frontul
Unității
Socialiste

Larg interes internațional pentru noutatea și amploarea cercetărilor de biofizică datorate medicului Florin Dumitrescu

După răsunătoare succese înregistrate de electronografia românească la diferite confruntări internaționale (prezentate pe larg în paginile revistei noastre), recent, o nouă întrunire de specialitate vine să reconfirme, odată mai mult, activitatea laborioasă, invențiile și descoperirile datorate grupului de biofizicieni condus de docto-

rul Florin Dumitrescu. Este vorba de cel de-al II-lea Simpozion internațional de medicină bioenergetică, desfășurat la Paris între 23—25 noiembrie, și unde reprezentantul țării noastre, medicul Florin Dumitrescu, s-a bucu-

(Continuare în pag. 8)

LIVIU TIMBUS ■

Ion Lăncrăjan:

„Fiul secetei“ s-a dorit să fie,
și poate chiar este,
cartea unei dramatice limpeziri.

— Ce credeți că înseamnă în evoluția
dv. Fiul secetei romanul care va intra în
curând în librării, din care revista noastră
a publicat un amplu fragment ?

— Ceea ce a însemnat Caloianul, față de
Cordovanii. Ceea ce a însemnat Suferința
urmașilor, față de primele două cărți.
Ceea ce a însemnat Eclipsa de soare, față
de toată nuvelistica mea. Asta și încă
ceva. Acest „încă ceva“ (ținând de finaliza-
rea și sintetizarea unor preocupări mai

(Continuare în pag. 16)

ADI CUSIN ■

Micul „fond al clasei“ și niște mari radio-bazaconii...

Sforăielile „Europei libere“ ? Mărturisesc că după câteva întâlniri cu ele, pe vremea când eram elev, băsnellele radiodifuzate de la München mi s-au șters — s-ar putea zice cu totul — din sfera atenției, dacă n-ar fi fost, totuși, o excepție. Cu câțiva ani în urmă imi căzuse în mină transcrierea unei înfierbintate ieșiri a doamnei Monica Lovinescu, bătrina care, de la Paris, dă cui vrei și cui nu vrei rețete privind modul în care să se orinduiască lucrurile la București. Venise, de data aceea, rindul „situației“ tinerețului din România să fie luată pe fă-

(Continuare în pag. 22)

EUGEN FLORESCU ■

Epopoea continuă

Pe Dunărea de jos, în dreptul bornei kilometrice 582,500, prinde contur una din cele mai spectaculoase lucrări întimplat vreedată pe apele lumii, Complexul hidroenergetic Turnu Măgurele — Nicopole, rod al colaborării româno-bulgare. Inaugurat la 5 aprilie 1978, când tovarășii Nicolae Ceaușescu și Todor Jivkov au așezat cele dintii cupe de beton ale edificului, complexul va dispune de o pereche de hidrocentrale, capabile să furnizeze în faza finală, când puterea instalată va depăși 800 de megawați, peste 2 miliarde de kilowați ore, silind parcă soarele să rămână la datorie, neclintit, și în timpul nopților. Coborînd în ritm accelerat de pe planșete în realitatea imediată, proiectele mai vorbesc despre două baraje gigant, cite unul de fiecare parte a fluviului, despre tot atitea ecluze și, mai ales, despre un uriaș lac de acumulare, lung de 280 de kilometri, cu 15 metri mai înalt decât cursul tradițional al Dunării. Cu acești 280 de kilometri, adăugați celor 150 ai Porților de Fier I și celor 180 ai Porților de Fier II, jumătate din traseul românesc al bătrînului Danubiu va fi definitiv imblinzit și transformat într-un lac de dimensiuni fantastice, sursă de lumină și, mai mult decât atât, sursă de bunăstare, de rodnicie, în felurile alte domenii. Purtînd pecetea de epopee, lucrarea de la Turnu Măgurele va da sensuri noi, dinamice, unor localități ca Izlaz, Corabia sau Calafat, unde se preconizează a fi amenajate construcții portuare de anvergură. Totodată, ea ar urma să elibereze, în beneficiul agriculturii, importante cantități de apă destinate irigațiilor cimpilor. Navigația fluvială se va înviora, căpătînd ritm și consistență, iar legăturile dintre cele două țări vecine

(Continuare în pag. 6)

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Hațeg,

vocație de nouă istorie

Un oraș vechi, cum e Hațegul, așezat într-o veche „țară“, atestată în cel de-al XIII-lea veac, este ca o ediție princeps de istorie și de duh, cu secrete care scapă ochiului turistic, cu revelații ce se destăinuie doar celor mistuiți de patima vechimii scrise în piatră. Hațegul, inima Țării Hațegului, e un oraș-monument, oraș-muzeu, oraș-istorie, printre puținele care ne-au rămas astfel, salvate de vitregiile timpului sau de ireparabila-i goană. Privit de undeva, de sus, de la fereastra în ogivă a unui turn patinat de ani, sau de pe terasa de navă a unui bloc modern, orașul vălurește, sub solzii de țigla care se țes compact de la o zare la alta, sub umbrele Munților Retezatului, într-un joc de volume și suprafețe ce se organizează nu liber, ci cu metodă, într-un ritm, într-o metrică respirînd străvechime, severitate, neclintire, rigoare. Nu poți ieși, îți spui, din acest ritm, din această metrică, fiindcă ele s-au constituit în timp, asemeni arhitecturii, asemeni omului care calcă asfaltul cotidian cu un pas istoric. Totul, în Hațeg și în „țara“ ce-l înconjoară, este istorie, istorie cu majusculă, din pămîntul acestor locuri au crescut și cresc, inviate de bagheta sau sapa arheologului, impresionante forturi și cetăți, așezări de oșteni, de plugari și păstori, definind inima marului stat al dacilor, care pune în timp temelii României de azi. La o zvrilitură de băț e Streiul, riul în care Decebal și-a ascuns comorile, mai încolo sînt ruinele Sarmizetusei și ale Augustei

(Continuare în pag. 7)

ILIE PURCARU ■

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a analizat modul în care se îndeplinește programul de tipizare în construcții



riale locale tradiționale, revizuirea proiectelor pentru a se putea obține o reducere substanțială a consumului de ciment, în special la construcția șoselelor, revizuirea proiectelor de construcții de centrale electrice și de termoficare în vederea asigurării unui consum rațional de materiale, valorificarea întregului potențial energetic al riurilor interioare, continuarea realizării în industria ușoară a unor unități cu capacități mici în raport cu necesitățile fiecărui județ.

Fructuosul dialog de lucru al tovarășului Nicolae Ceaușescu a continuat pe platforma în aer liber din preajma Complexului expozițional, unde i-a fost prezentată o gamă largă de noi materiale de construcții, panouri, elemente prefabricate din beton armat, toate reflectând preocuparea specialiștilor din industria materialelor de construcții în direcția valorificării mai intense a resurselor bogate de materiale din diferite zone ale țării, extinderii industrializării construcțiilor, reducerii consumurilor și a costului investițiilor. Aici, secretarul general al partidului a indicat să fie reanalizată tipizarea unor materiale de construcții, atragerea în circuitul productiv a celor mai ieftine materiale existente în țară, valorificarea mai bună a resurselor naturale din fiecare zonă geografică.

Încheind dialogul de lucru, tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat eforturile depuse și realizările obținute în domeniul tipizării construcțiilor și a cerut să se acționeze în continuare cu toată fermitatea pentru obținerea de reduceri substanțiale la consumul unor materiale de bază, în primul rând metal și ciment, să se găsească soluții cât mai simple care să ducă la realizarea, în condiții de maximă eficiență și calitate, a tuturor construcțiilor. Toți participanții la întâlnirea de lucru s-au angajat că, împreună cu colectivele de proiectanți și specialiști, de oameni ai muncii, vor face totul pentru a îndeplini exemplar indicațiile și recomandările ce le-au fost făcute, toate sarcinile ce le revin din hotărârile și documentele celui de-al XII-lea Congres al Partidului Comunist Român.

MIHAI STĂNESCU ■

Preocuparea neobosită, perseverență a secretarului general al partidului și președintelui republicii în direcția transpunerii în viață a hotărârilor marelui forum al comunistilor români, a perfecționării activității de cercetare și proiectare, a aplicării în toate sectoarele producției materiale a cuceririlor revoluției tehnico-stiințifice devine un fapt al evidenței noastre diurne și îmbracă cele mai diverse forme de manifestare. Marți dimineața, în cadrul unui amplu dialog desfășurat la Complexul expozițional din Piața Științei, tovarășul Nicolae Ceaușescu a analizat, împreună cu cadre de conducere și specialiști din economie, modul cum se îndeplinește, în lumina Congresului al XII-lea al P.C.R., programul de tipizare în construcții. La această amplă analiză, considerată pe bună dreptate o adevărată întâlnire de lucru, au luat parte tovarășii din conducerea superioară a partidului și statului, cadre de conducere din ministere și din alte instituții centrale, specialiști din unități de cercetare și proiectare tehnologică, din centrale industriale și întreprinderi.

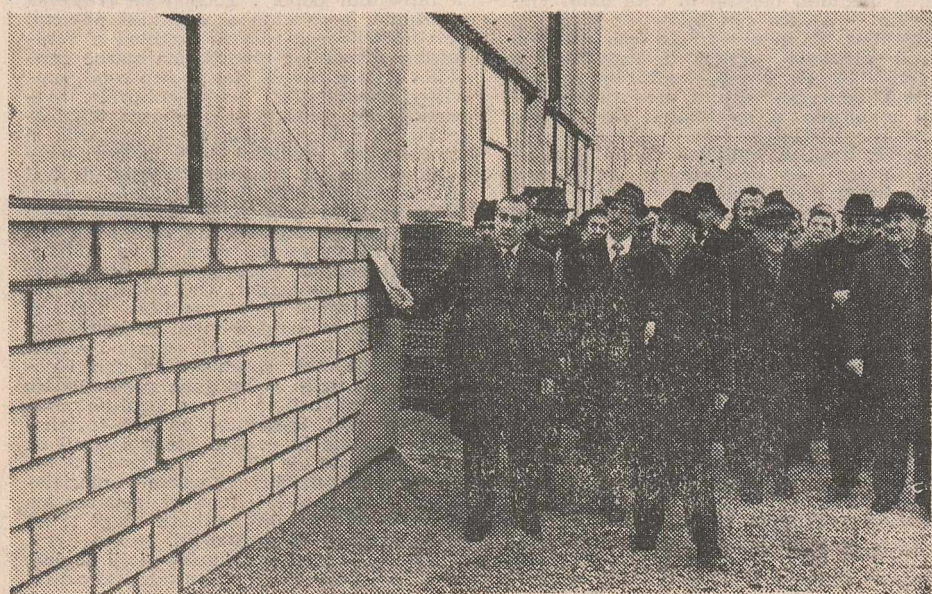
Actualitatea și importanța deosebită a problematicei supuse analizei rezidă din însuși faptul că în anul 1980 și în viitorul cincinal urmează să se construiască un număr însemnat de obiective industriale și social-culturale. Numai în perioada 1981—1985, vor fi construite peste 1 200 noi capacități și modernizate circa 1 100 unități industriale importante; paralel se vor crea 375 noi capacități în agricultură, peste 1,1 milioane apartamente etc. Or, realizarea unui plan de asemenea anvergură impune, ca o condiție esențială, perfecționarea tipizării în construcții, coresponsuzător cuceririlor științifice și tehnice contemporane, noi etape de dezvoltare în care a intrat țara noastră. Și trebuie spus că și până în prezent au fost obținute în acest domeniu multe rezultate bune, unele chiar cu totul deosebite. Graficele, machetele, celelalte exponate prezentate în cadrul expoziției vorbesc de la sine, ilustrează realizările dobândite, într-o primă etapă, la scara întregii economii, în îmbunătățirea normelor de tipizare, în aplicarea unor soluții constructive și tehnologice superioare, menite să asigure valorificarea mai eficientă a materiilor prime, materialelor și energiei, folosirea deplină a capacităților de producție, creșterea calității și productivității muncii, promovarea sustinută a programului tehnico-stiințific. Din numeroasele date prezentate cu acest prilej reiese că perfecționarea tipizării și organizării ei într-o concepție unitară au condus și conduc la reducerea considerabilă a numărului proiectelor de construcții, a tipurilor de materiale de construcție, la sporirea calității producției, la ridicarea eficienței. Pe această bază s-a apreciat că în viitorul cincinal în construcții se va diminua considerabil consumul de ciment, metal, de alte materiale și energie.

Analiza soluțiilor prezentate a început

în sectorul industriei metalurgice, a continuat apoi cu industria construcțiilor de mașini, economia forestieră și materialelor de construcții, industria chimică, cu transporturile și telecomunicațiile, în sectorul energiei electrice, agricultura și industria ușoară. În fața standurilor din expoziție, miniștri și alte cadre de conducere din sectoarele de resort supuse examinării au prezentat pe rând, tovarășului Nicolae Ceaușescu și celorlalți tovarășii din conducerea partidului, preocupările și rezultatele obținute, gândurile și frământările lor de viitor, măsurile și programele elaborate pentru impulsivizarea necontenită a acestei activități. Secretarul general al partidului a urmărit cu multă atenție și interes cele prezentate și pentru fiecare sector în parte a făcut observații și a dat pe loc indicații deosebit de valoroase pentru îmbunătățirea muncii.

În sectorul industriei metalurgice, tovarășul Nicolae Ceaușescu a atras atenția asupra faptului că acțiunea de tipizare trebuie să includă și măsuri ferme de perfecționare a tehnologiilor de fabricație și a indicat, în context, să se acționeze în direcția îmbunătățirii procesului de ardere în siderurgie, astfel încât consumurile de coals pe tona de metal să fie reduse la nivelurile atinse pe plan mondial; să se concentreze eforturile specialiștilor în vederea găririi unor modalități de folosire pe scară cât mai largă a cărbunilor indigeni în siderurgie. În industria construcțiilor de mașini, considerându-se că atât rezultatele obținute cât și propunerile făcute în direcția reducerii consumurilor prin tipizare, îndeosebi la metal, nu sînt pe măsura posibilităților, secretarul general al partidului a cerut să fie revizuite neîntârziat proiectele tip, inclusiv soluțiile preconizate pentru noile capacități de producție, pentru a diminua consumul de metal cu cel puțin 15—20 la sută în următorii ani. Referitor la sectorul economiei forestiere și materialelor de construcții, în cadrul discuției s-a insistat pe necesitatea reducerii consumului de ciment în producția de elemente prefabricate, de panouri mari și blocuri de zidărie, indicându-se să fie utilizate în mai mare măsură ipsosul, cenușile și zăburii de furnal și alte materiale ușoare.

După ce a ascultat raportul ministrului industriei chimice și a luat act de realizările ministerului de resort, tovarășul Nicolae Ceaușescu a vizitat standurile Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor, Ministerului Energiei Electrice, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerului Industriei Ușoare, a analizat în continuare o serie de proiecte tip privind realizarea unor construcții de locuințe și obiective social-culturale. Indicațiile și observațiile făcute în aceste sectoare se referă în principal la reducerea consumurilor de materiale, mai ales în construcția de drumuri, unde se impune folosirea tot mai largă a zgurelor, cenușilor, a unor mate-



Gînduri la semnarea unei adeziuni

CU DEMNITATEA OAMENILOR STĂPÎNI PE DESTIN

La fel ca în toată țara, și la Balș, orașul constructorilor de osii și boghiuri, constituirea organizațiilor proprii ale Frontului Unității Socialiste este în toi. Luni după-amiază, pe strada 23 August din localitate, i-am întâlnit, în ipostaza de membri ai comitetului de inițiativă, pe deputata Nicolina Vulpe și Paraschiv Neatu, tehnician la consiliul popular orașenesc. Era în jurul orelor 15,30. Ici, colo, pe la porțile caselor, grupuri mici de gospodari. În așteptarea momentului semnării cererilor de înscriere, oamenii mai treburau pe lângă case, fie discutau despre apropiatul eveniment al constituirii organizației proprii sau despre ce ar mai fi de făcut pentru mai buna gospodărire și înfrumusețare a orașului. Bine informați asupra scopului și menirii noilor organizații, ei vin cu bucurie și interes în împinșarea inițiatorilor. Așa cum ne-au spus cei doi membri ai comisiei de inițiativă, și cum ne-am convins și noi direct, acțiunea de înscriere decurge cât se poate de bine. Numeroși cetățeni din circumscripția electorală nr. 16 au solicitat să fie primiți imediat în organizație, ceea ce a făcut ca, până la acea oră a după-amiezii, să se strîngă deja din sector patruzeci și una de cereri. Dar acțiunea, cum arătam, era în plină desfășurare. Printre primii care au solicitat să facă parte din organizația proprie a Frontului Unității Socialiste îi putem numi pe Ion Petcu și soția lui, amindoi pensionari de stat, Maria Leuștean, casnică, Ștefan Traianca, Tudor Paula, Ioana Nicoară, Constantina Tutunea, Ilie Ion și Dumitra Ilie — toți gospodari de frunte, oameni bine cunoscuți și apreciați în întregul oraș de pe malurile Oltețului. Cu câțiva dintre ei am avut de altfel prilejul unui plăcut dialog. Printre altele, le-am pus și întrebarea: Ce v-a determinat să solicitați înscrierea dv. în organizația proprie a Frontului Unității Socialiste? Mi-au răspuns imediat, fără ezitare:

— Pentru că, sincer vorbind, eu cred că și noi, cei ce nu facem efectiv parte dintr-o organizație de partid, de masă sau obștească, putem de-acum, prin aderarea la o organizație proprie a Frontului Unității Socialiste, să participăm în mod organizat la întreprinderea și înfăptuirea tuturor acțiunilor ce privesc dezvoltarea din toate punctele de vedere a localității în care trăim și muncim — a spus cetățeanul Mihai F. Marin. Este drept că și până acum sprijineam, de exemplu, lucrările de mai bună gospodărire și înfrumusețare, dar de-acum se creează acel cadru organizatoric foarte prielnic participării noastre masive la toate acțiunile obștinești. La aplicarea întocmai a însăși politicii înțelepte a partidului și statului nostru.

— Eu de asta am și făcut printre primii cerere de înscriere — și-a exprimat opinia Dincă Mihai. Înscriindu-mă în Frontul Unității Socialiste, doresc și eu din toată inima să contribuie, pe măsura posibilităților mele, la succesul întregii activități politice și sociale care se desfășoară pe plan local. Deși am ieșit nu demult la pensie, se poate conta pe sprijinul meu în orice acțiune, oricînd nevoite obștești o vor cere. Asta pentru că sint convins că tot ce întreprinde partidul nostru este spre binele nostru și ar fi și păcat ea cineva, oricine ar fi, să stea cu minile încrucișate. Eu de aceea și găsesc ca foarte binevenită unirea noastră într-o organizație proprie, așa cum chibzuit a propus însuși secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Mă bucur că deja înfăptuim această propunere făcută recent de conducătorul partidului și statului.

Ori de cite ori au prilejul, bălșenii nu uită niciodată să amintească, fie și măcar în treacăt, și de marile lor împliniri și aspirații. Ei spun cu mindrie că în anii luminoși ai socialismului Balșul a devenit cu adevărat oraș. Cu mari întreprinderi industriale de interes republican, cu multe blocuri moderne, de patru și chiar zece etaje, cu tot ceea ce înseamnă civilizație urbană. Chiar acum se află în plină construcție un hotel modern cu peste 200 de locuri, o casă a științei și tehnicii, iar în anii ce vin, conform sarcinilor reieșite din documentele programatice ale celui de-al XII-lea Congres al partidului, se vor realiza aici încă 1.000 de apartamente, o fabrică de tricotaje, un nou cinematograful, un club muncitoresc, o puternică bază sportivă, o casă de cultură, un nou pod peste Olteț. Artera principală, ce traversează orașul pe direcția drumului european nr. 94, va fi amenajată cu patru benzi de circulație. Sint acestea toate doar citeva din motivele cele mai temelnice pentru care, iată, în aceste zile frumoase de început de iarnă zeci și sute de bălșeni sînt să fie primiți în organizațiile proprii ale Frontului Unității Socialiste. Și fac asta în modul cel mai firesc posibil, cu demnitatea și dezinvoltura oamenilor stăpîni pe propriul lor destin.

MIHAI STĂNESCU ■

ORICÎND SE POATE CONTA ȘI PE MINE

Cînd am auzit, la radio și la televizor, că în toată țara a început acțiunea de constituire a organizațiilor proprii ale F.U.S., m-am bucurat și n-am mai stat pe gînduri. Iată, mi-am zis, propunerile acelea chibzuite, făcute de tovarășul Nicolae Ceaușescu, abia cu cîteva săptămîni în urmă, au și început să se înfăp-

tuiască, să prindă viață. Și este foarte bine că acum, la puțin timp după Congresul al XII-lea al P.C.R., ne constituim și noi, cei care de regulă nu sintem membri de partid, într-o organizație a noastră, proprie, prin care ne mobilizăm mai cu spor cu mai mult folos la înfăptuirea Programului partidului, la dezvoltarea în continuare a comunei noastre, la creșterea necontenită a nivelului nostru de trai material și spiritual. Cînd le-am înmînat cererea mea de înscriere în organizația locală a Frontului Unității Socialiste, le-am și spus tovarășilor din comisia de inițiativă să conteze sigur și pe mine. Că oricînd va fi nevoie, eu voi fi gata să dau o mină de ajutor și să pun umărul la treburile obștinești. Angajamentul acesta voi ști să îl respect, pentru că știu bine că tot ce facem, tot ce se întreprinde de către organele de partid și de stat e pentru fericirea noastră și de copiii noștri, pentru noi toți. Organizația aceasta la care printr-primii am făcut cerere de aderare cred eu că tocmai o astfel de menire are: de a ne mobiliza, de a ne face să participăm mai activ și în mod mai organizat, atît la întreprinderea cit și la înfăptuirea tuturor măsurilor ce privesc mersul nostru înainte, pe drumul socialismului multilateral dezvoltat și al comunismului, atît de clar conturat de documentele programatice ale celui de-al XII-lea Congres al P.C.R.

AUREL CÎRȘTEA ■
sudor, membru al Cooperativei agricole de producție din comuna Colonești, județul Olt

PENTRU A FI MEREU ÎMPREUNĂ

Trăim într-o epocă în care de unul singur nu-i chip să răzbești. Pentru a avea succese din ce în ce mai mari e nevoie de unitate, indiferent de limba pe care o vorbim acasă, indiferent de preocupările profesionale. Am înțeles aceasta în anii cooperativizării agriculturii, cînd noi, cetățenii comunei Vidrău, ne-am unit pămînturile întemeind o cooperativă agricolă de producție. Am aplicat mereu în practică această idee a unității noastre cînd întreaga obște de români și maghiari care locuim în deplină frăție și în bună înțelegere în comuna Vidrău din județul Harghita ne stătuim pentru a întreprinde o serie de acțiuni edilitar-gospodărești în localitatea reședință de comună. Iar gîndurile noastre, devenite fapte de muncă în interesul obștii, ca și investițiile alocate de stat, au făcut ca Vidrăul — celebru altădată doar prin impozanta catedrală cu o orgă a cărei acustică este mai bună decît aceea din Biserica Neagră de la Brașov — să se remarcă, asemenea multor locuri rurale din țara noastră, prin aspectul său urban. Avem blocuri de locuințe

ca în orașele și municipiile mari, confortul edilitar nu-i cu nimic mai prejos, la gospodăriile noastre, ale țărănilor cooperative, strălucesc de curățenie și sint îmbelșugate. Așa că, prin obșteul nostru secuiască de a analiza totul în momentul luării unei decizii, s-ar putea spune următoarele: dacă munca împreună, pe ogoară a însemnat pentru noi, cetățenii Vidrăului unde, din cauza climei, doar cultura cartofului era cea mai rentabilă, prilejul obținerii unor recolte bogate chiar și la cereale, dacă sfatul obștii pentru a face cit mai frumoasă așezarea în care trăim s-a materializat în edificii și unități economice ce ne permit în viitorul apropiat să ne numărăm printre orașele agroindustriale ale României, atunci și această idee izvorită din geniala simțire creatoare a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a se crea organizații ale Frontului Unității Socialiste în toate localitățile țării nu poate să însemne altceva decît modalitatea de a mai face un pas important pe drumul progresului pe calea propășirii pe care s-a înscris întreaga Românie socialistă, țară al cărei cetățean sint eu. Acesta este imboldul care m-a determinat să mă înscriu printre primii în organizația noastră F.U.S. din comuna Vidrău și sint convins că am hotărît bine.

LUKACS BALÁSZ ■
cooperator la C.A.P. Vidrău, județul Harghita

AM SENTIMENTUL ÎMPLINIRII

Sint pensionar și, deși participam la diverse acțiuni obștinești organizate de comitetul orașenesc al circumscripției electorale din cartierul C.P.L. din Tîrgu-Jiu, aveam sentimentul că nu contribuim îndeajuns la marile înfăptuiri realizate în patria noastră, în județul nostru, sentiment accentuat și de faptul că nu sint membru al Partidului Comunist Român. M-am înscris printre primii în organizația cartierului nostru a Frontului Unității Socialiste, cu bucuria unei împliniri, cu satisfacția că, datorită inițiativei tovarășului Nicolae Ceaușescu, vom avea și noi, categoriile de cetățeni care nu sintem într-o organizație, posibilitatea de a participa într-un cadru organizat la dezbaterile și adoptarea măsurilor privind dezvoltarea în continuare a municipiului nostru, la rezolvarea unor probleme de mare interes pentru viața cetățenilor. În felul acesta, sint că viața mea va căpăta un sens mai profund, îmbogățindu-se cu cea seninătate pe care ți-o dă sentimentul că ești util societății, că participi la viața obștii.

VASILE SURCEL
pensionar, Tîrgu Jiu

Noua calitate a vieții prin noi ne-o făurim

(Urmare din pagina 1)

vorbirii mai multă eleganță? Nu! Este o nouă categorie chemată s-o dezmoștenească pe cea de nivel de trai — iarăși nu! — sau s-o completeze? Să vedem!

Categoria socio-economică de calitate a vieții este relativ nouă și ea a apărut, pe plan mondial ca și în țara noastră, la acel grad de utilizare a realizărilor revoluției tehnico-științifice cînd efectele lor și-au spus un cuvînt greu — în bine, prin stimularea forței productive a muncii și deci a producției, dar și în rău, prin deteriorarea mediului natural în care omul viețuiește — asupra condițiilor de viață ale oamenilor. Ca și nivelul de trai, calitatea vieții cuprinde gradul de satisfacere a trebuințelor de hrană, îmbrăcăminte, locuință, educație, cultură etc. numite nevoi materiale și spirituale; dar ultima categorie subliniată mai cuprinde și ceva în plus, legat de calitatea mediului natural în care ne desfășurăm activitatea, muncim și trăim. Puternica deteriorare a acestuia în Occident, ca urmare a viciilor „societății de consum”, a goanei după profit monopolist, a declanșat semnale de alarmă: „omul sau natura?” (Bonhefous), „limitele creșterii” (Forrester-Meadows) ne-ar obliga la oprirea creșterii economice ca să păstrăm calitatea naturală a vieții etc.

În concepția partidului nostru — și pe care se întemeiază Programul-directivă la care ne referim — dezvoltarea în ritm susținut a economiei constituie condiția de bază a ridicării continue a calității vieții. Fără un spor anual de 6,7—7,4 la sută al venitului național — sursa noastră unică a creșterii nivelului de trai și de ridicare a calității vieții — n-am putea realiza, la nivelul propus (și cu atît mai puțin să mai și depășim), prevederile Programului-directivă de creștere a nivelului de trai în perioada 1981—1985 și de ridicare continuă a calității vieții. Noi nu ne întemeiem îmbunătățirea condițiilor de

viață nici pe ajutorul sau „ajutoare” — fiindcă ajutoare fără ghilimele nu prea-i dispus nimeni să dea, iar așa-zise ajutoare, deci cu ghilimele, nu sintem dispuși să primim — și nici pe vreo miraculoasă rentă a petrolului care să ne aducă petrodeveze, ci doar pe munca și realizările propriului popor.

Programul-directivă consacră un capitol întreg — care-l urmează pe cel ce stabilește orientările și le precede pe toate cele care vizează realizarea lor — „sporirii venitului național, (ca) factor hotărîtor al ridicării bunăstării materiale și spirituale a întregului popor”. Tocmai pe creșterea susținută, accelerată a venitului național ne întemeiem creșterea continuă a veniturilor oamenilor muncii, majorarea pensiilor și alocației de stat pentru copii, sporirea cheltuielilor social-culturale, construcția de locuințe și echiparea tehnico-edilitară a localităților ca și protecția și ameliorarea mediului inconjurător, toate componente ale creșterii nivelului de trai și ale ridicării continue a calității vieții. Fără creștere economică susținută n-am putea asigura aproape un milion de noi locuri de muncă pe care le va solicita, în cincinalul ce vine, sporirea numărului personalului muncitor. Or, asigurarea locului de muncă este condiția primară, elementară, a calității vieții în lumea actuală cînd s-ar părea (și aceasta-i numai o aparență mult speculată de unii ideologi occidentali) că mașinile perfecționate pîndesc după colț să înșfăce locul de muncă al omului. Societatea noastră socialistă, care pune în centrul atenției omul cu cerințele sale de viață, are posibilitatea să coreleze judicios progresele mașinismului, ale științei și tehnicii încît acestea să servească omului, calității vieții și nu să se îndrepte împotriva lui.

Nivelul de trai și calitatea vieții depind, mai întii de toate, de cantitatea și calitatea produselor și serviciilor de care vom dispune. Dar pe acestea le producem noi în covârșitoare majoritate. Atît cit și așa

cum le vom produce, deci cantitativ și calitativ, așa le vom avea. Cu alte cuvinte noua calitate a vieții depinde de noua calitate a activității depuse în toate domeniile producătoare de bunuri și servicii, dar și în alte domenii.

Creșterea venitului național în cincinalul viitor este suportul sporirii veniturilor personalului muncitor din retribuție (cu 25 la sută), al veniturilor țărănimii din munca prestată în agricultură (cu 20—25 la sută), al majorării pensiilor (în medie cu 23 la sută) și alocațiilor de stat pentru copii (în medie cu 27 la sută), al cheltuielilor social-culturale (cu 37 la sută) atîngînd cifra impresionantă de 479 miliarde lei pe cincinalul viitor sau 14.200 lei pe o familie în 1985. Cu alte cuvinte, fiecare familie, în afara veniturilor sale directe, beneficiază lunar în medie de un venit din cheltuielile social-culturale de aproape 1.200 lei. Din compararea creșterii veniturilor oamenilor muncii în cincinalul viitor cu cea din actualul cincinal poate să apară următoarea întrebare: de ce ne proiectăm pentru următorul cincinal o creștere în jur de 20 la sută cînd, cum se știe, în actualul cincinal realizăm o creștere de peste 30 la sută? Un răspuns global poate fi următorul: pentru că, mergînd pe ideea justă a unei economii stabile, fără inflație, corelăm de la bun început foarte strîns creșterea veniturilor oamenilor muncii cu sporul de venit național, atît valoric cit și în expresie fizică. La începutul cincinalului actual a fost prevăzută o creștere a veniturilor tot în jur de 20 la sută dar depășirile realizate pe parcurs au permis să se ridice la peste 30 procente acest spor. Pentru cincinalul viitor creșterea de venit național de circa 7 la sută — ridicată în comparație cu alte țări și care ne menține printre țările cu economii foarte dinamice — este cu circa 3 la sută mai mică decît cea din cincinalul actual. Realizarea vrei creșteri mai mari de venit național decît sporul prevăzut va depinde hotărîtor de cantitatea și calitatea muncii depuse, de forța productivă a muncii noastre. Cu cit se va realiza mai mult și mai bine, cu atît vom crea condiții mai propice pentru ridicarea continuă a calității vieții.

Dar calitatea vieții depinde, cum am mai spus, și de mediul ambiant, natural și citadin în care oamenii epocii revoluției

tehnico-științifice viețuiesc. Acest aspect a stat și stă în atenția partidului nostru, iar la Congresul al XI-lea al P.C.R., în Programul adoptat, a fost inclus ca o componentă a strategiei dezvoltării României. Se impun modalități calitative noi de gospodărire a fondurilor fixe pentru purificarea gazelor reziduale, epurarea apelor uzate și valorificarea deșeurilor. Smogurile să nu ne acopere cerul, iar aerul să nu ne afecteze respirația. Cit despre apă, ea să fie atît de pură și de bună precum era cea cîntată de Pindar, ca bunul cel mai bun dintre bunuri. Vor fi necesare noi tehnologii și instalații pentru captarea și valorificarea chimică și energetică a gazelor reziduale, pentru combaterea poluării aerului provocată de vehicule și combaterea zgomotului urban, pentru epurarea avansată a apelor uzate încărcate cu metale grele, coloranți sintetici și detergenți. Se va intensifica activitatea de folosire rațională a îngrășămintelor chimice și a pesticidelor pentru sol. Pesticidele cu acțiune rîmanentă vor fi scoase din uz și se va extinde folosirea pesticidelor biodegradabile. Tot prin noi tehnologii va spori potențialul productiv al solului — cîmpii, pășuni, păduri — și se va ameliora calitatea unor ecosisteme reprezentative din țara noastră, ca Delta Dunării, masivul Retezat, platoul Bucegi etc.

Geniul uman este în stare să creeze mijloace — tehnici, tehnologii, aparatură, procedee etc. — în stare să realizeze un schimb ordonat între om și natură, menit să îmbunătățească atît calitatea naturii, a mediului de viață cit și calitatea vieții. Dacă natura prin dezlănțuirea forțelor orbe i-a fost adversară omului, dacă omul a luptat să cucerească natura mergînd pînă la a o supune și chiar distruge în parte prin realizările revoluției tehnico-științifice, a sosit momentul cînd un nou pact trebuie încheiat între om și natură: adversitatea de pînă acum să fie înlocuită cu pactul concilierii. El este lezabil tocmai prin reorientarea realizărilor de acum și de viitor ale revoluției tehnico-științifice în spiritul cerințelor schimbului ordonat între om și natură în optica unei dezvoltări organice în care să se coreleze judicious relațiile dintre oameni ca bază a „societății civile” (Hegel), cu cele dintre om și natură, ca o condiție de supraviețuire pe corabia noastră spațială „Terra”, cu o calitate mereu îmbunătățită a vieții.

„Cit timp țara cere oțel, facem totul, și zi și noapte, ca el să curgă din cuptoare!”

Sînt mulți, aproape zece mii de oameni în muncii la Combinatul metalurgic Cimpia Turzii, și fiecare ar avea în mod sigur ceva de povestit, ceva de spus, chiar dacă iogațiile unora ar fi foarte asemănătoare între ele, chiar dacă verbul a muncii nu e poate conjugat totuși decît eu muncesc, tu muncești, noi muncim, voi munciiți, ei nuncesc... mai cu seamă cînd și adverbul e se alătură verbului semnificativ și reprezintă calitatea muncii: a muncii bine, adică u folos; cu pasiune, înspre prosperitatea arii, a creșterii nivelului de civilizație, de ogație spirituală și materială a poporului, clasei muncitoare.

Ne spunea directorul combinatului, toarășul Gligor Urs: „Prin intrarea parțială în funcțiune, în mai anul trecut, a țelării electrice, întreprinderea „Industria sirmei” a devenit Combinatul metalurgic Cimpia Turzii. Vechiul nume nu mai orespundea intru totul cu profilul unității. Această țelărie electrică, dintre cele mai moderne în Europa, a luat ființă ca urmare vizitei efectuate de tovarășul secretar general al partidului Nicolae Ceaușescu în județul Cluj, în 1974. Astăzi, putem spune cu ea mai mare satisfacție că, în preajma ongresului al XII-lea al P.C.R., am reușit să punem integral în funcțiune țelăria electrică (avînd o capacitate de 425 000 tone pe an) și Laminorul de semifabricate (care produce 374 000 tone de țagle de elaminare anual). Sînt cele mai mari succese ale colectivului nostru, pe care le-am educat cu mîndrie marelui eveniment, recupărarea de bază rămîne în continuare lingerea tuturor parametrilor proiectați a aceste obiective, ca și punerea în funcțiune la capacitatea finală a celui de-al cilea, Trăgătorie de țel nr. 3. Oricum, entru primele 10 luni ale acestui an raportăm conducerii partidului, tovarășului icolae Ceaușescu personal, o depășire a lanului de producție cu circa 35 de milioane lei, a celui de export cu 30 la sută, r a investițiilor cu 9,5 la sută. În economia țării, Combinatul de la Cimpia Turzii duce o producție de peste 4 miliarde lei, cеста fiind nivelul producției pe care e-am angajat să-l atingem anul acesta.”

„Industria sirmei” există din 1920. În 1970, la aniversarea jumătății de veac de i ființare, întreprinderea a primit Ordinul Muncii clasa I. De cam 25 de ani, uina din Cimpia Turzii nu a înregistrat ici măcar un an în care să nu-și fi respectat angajamentele de îndeplinire a planului. În primii 3 ani ai cincinalului, actualul Combinat metalurgic a fost premiat e fiecare dată — locul al II-lea pe țară i întrecerea unităților industriale de toa-

te genurile în 1976 și 1977, unitate evidențiată pe ramură, în 1978, între întreprinderile din industria metalurgică și a construcțiilor de mașini. Are o pondere de 18—20 la sută din industria județului Cluj, județ distins cum se știe cu titlul de Erou al Muncii Socialiste, ca urmare a ocupării locului I pe țară în întrecerea județelor timp de 4 ani consecutiv.

țelăria electrică poartă și un număr: numărul 1. De fapt ar fi trebuit să se cheme numărul 2, fiind mult mai nouă decît țelăria veche. Numai că, în vreme ce curtoarele primei țelării nu puteau cuprinde decît 4 sau 5 tone pe șarjă, cele ale țelării electrice au o capacitate de 50 și chiar 100 de tone la o singură șarjă! Numărătoarea s-a făcut deci după capacitate: numai 37 000 tone pe an pentru țelăria nr. 2, cea veche, 425 000 de tone pentru cea nouă, acum cu nr. 1... Media de vîrstă a celor care lucrează la această țelărie n-a calculat-o nimeni cu exactitate, nici nu ar fi avut timp pentru așa ceva, dar e evident că ea este dintre cele mai scăzute. Maistrul principal oțelari Ioan Toțas ne spune: „Oameni de mare experiență n-am avut de unde să luăm. A trebuit să ni-i formăm singuri, și spre mîndria noastră chiar am reușit. Cu forțe proprii, fără sprijin din altă parte, am biruit totul, de la montaj pînă la primele șarje.

Montajul utilajelor a fost făcut și el cu destulă dificultate. Fără îndoială că exista un constructor — Trustul de construcții industriale Cluj — dar asta cu mîinile în sîn, a privi cum se muncesc alții pentru tine și a aștepta livrarea „la cheie”, cum se spune, a fabricii sau a secției respective, așa ceva nu stă în caracterul oamenilor de la Cimpia Turzii, a muncitorilor de la Combinatul metalurgic. Așa încît, atît la țelăria electrică, la laminorul nr. 33, cit și la mai noua trăgătorie de oțel, pe lîngă forțele constructorului au luat parte la lucrările efective de construcție, montaj și așa mai departe, mari forțe ale unității beneficiare: ingineri, tehnicieni, maștri, muncitori de execuție mai ales.

Oamenii au înțeles că nu-și fac decît datoria, și au rămas de multe ori peste program pentru îndeplinirea planului. Au fost deci două feluri de a munci exemplar: primul, cel al muncitorilor și specialiștilor care au lucrat uneori 20 de ore din 24 pentru a vedea investiția realizată la timp; celălalt, al muncitorilor și șefilor de secții, care au muncit în tot acest timp cu și mai mult spor, spre a nu se face resimțită lipsa celor plecați.

Directorul uzinei de oțelării-laminoare,

inginerul Gheorghe Giurgiu, are fără îndoială o familie foarte unită. Altfel, nu l-ar fi putut îndura vreme de mai bine de un an de zile să nu frecă pe acasă decît citeva ore, noaptea. După părerea dînsului colectivele de muncitori care au lucrat efectiv la realizarea investiției, intervenind la montajul utilajelor cu idei personale, aducînd modificări de concepție, perfecționînd reglajele și așa mai departe, au dat dovadă de o mare responsabilitate în îndeplinirea unor sarcini de cea mai mare importanță. Nume sînt foarte multe — maistrul Doinaș Moldovan și echipa sa, apoi Ioan Morar, Mihai Lucaci, Ion Coman, Ioan Beianu, Nicolae Petras, între lăcătuși, Dumitru Moldovan, Nicolae Donciu, între sudori, Viorel Suciuc, instalator, Teofil Săvan și Ioan Munteanu, zidari, și încă mulți alții, oameni cărora maistrul Iosif Szente nu avea decît o vorbă să le spună, ca la un consemn bine stabilit. „Măi băieți, a rostit nu o dată maistrul Szente, cit timp țara cere oțel, facem totul, și zi și noapte, ca el să curgă din cuptoare!”

„Cînd s-a adus platforma rotitoare pentru primul cuptor de 100 de tone, fabricată la I.M.G.B., — povestește maistrul Mihai Blag —, utilajul de transport agabaritic s-a împotmolit la vreo 6 km de Alba Iulia, în fața unui pod care încalca peste șosea, pe unde trecea decovitul cu materie primă pentru fabrica de cărămidă de la Sintimbru. Lucrurile se întimplau anul trecut, în decembrie, pe un frig care noaptea ajungea la minus 26 de grade. Am dat fuga toți, într-o echipă de aproape 40 de oameni, lăcătuși, sudori, electricieni, macaragii, dulgheri — și două zile și două nopți nimeni nu s-a mișcat de acolo, pînă ce nu am reușit să biruim obstacolul. Am dărîmat mai întîi podul, am făcut o variantă de ocolire pentru șosea, ca să nu ținem trafic în loc, am luat măsuri să nu se oprească decît citeva ore alimentarea fabricii de cărămidă cu argila, am trecut utilajul-dincolo, apoi am refăcut podul și am pus șinele la loc, ba chiar l-am și consolidat, fiindcă l-am făcut din oțel în loc de beton și l-am și ridicat puțin. A fost într-adevăr un efort foarte mare, dar el s-a împlinit cu satisfacția muncii reușite, fiindcă ne-grăbeam și noi să vedem mai repede instalat primul cuptor de mare capacitate la Cimpia Turzii, necesar pentru țelăria noastră electrică, mîndria noastră a tuturor!”

Ionel Butița este, la numai 30 de ani, secretar al Comitetului de partid pe combinat. De meserie este maistrul, specialist în prelucrări prin așchiere. Ne înfățișează

citeva dintre inițiativele oamenilor muncii din combinat. Astfel, la țelăria nr. 2 fiecare echipă de oțelari s-a angajat să economisească lunar nichel și molibden pentru elaborarea a 4 tone oțel aliat. Pe primele 10 luni s-au făcut, în acest fel, economii de 100 tone nichel și 1,3 tone molibden. O altă inițiativă este cea a controlului și autocontrolului calitativ al produselor. Ea se aplică în 8 secții. Față de anul trecut, statistica arată o reducere substanțială a reclamațiilor de la beneficiari, livrarea suplimentară a 54 de tone de produse, ceea ce înseamnă, valoric, sute de mii de lei în plus. „Să lucrăm o zi pe lună cu combustibili economisiți” este o inițiativă cunoscută. La Combinatul metalurgic Cimpia Turzii ea s-a materializat, în cadrul secției de transport uzinal, prin economia a 7 040 litri combustibil (pentru primele 10 luni), adică 26 000 lei, sau funcționarea tuturor utilajelor de transport timp de 16 zile numai cu combustibilul economisit.

Stăm de vorbă cu tovarășul Alexandru Rusu, responsabil cu invenții și inovații în cadrul colectivului de proiectare tehnică. Dînsul ne spune: „Din cei 20 de oameni care au primit certificate de inovatori pe primul semestru al anului curent, doar 7 sînt ingineri. Restul sînt maștri, subingineri, muncitori de înaltă calificare. Economii antecalculat pentru propunerile de inovații din această perioadă sînt estimate la 2,1 milioane lei, iar valoarea premiilor pentru inovații și realizări tehnice care au eficientat în producție se ridică la 54 970 lei”. Citeva exemple. „Fileră demontabilă pentru tras sirmă” (autor Constantin Bliidar, strungar) — eficientă economică 500 000 lei pe an, prin economia de metal; „Dispozitiv de evacuare a apei la mașinile de țefilat” (autori Ion Dancea, țrefilator, Ioan Feneșan, lăcătuș, și alții) — aduce economii de 500 000 lei anual, prin reducerea importului de garnituri de cauciuc armat; „Dispozitiv de asamblare a roților pentru remorci” (autor Ștefan Rupa, lăcătuș-matrușer) — inovație care ușurează efortul fizic, crește calitatea asamblării roților de la electrocare, aduce circa 100 000 lei economii prin creșterea productivității muncii. L-am cunoscut și pe lăcătușul Ilie Urcan, 51 de ani, de 28 în uzină, autor a 28 de inovații aplicate în producție, avînd o eficiență totală de mai multe milioane de lei. A fost premiat, de-a lungul anilor, cu multe mii de lei pentru munca sa rodnică. Ultima lui inovație (din cele aplicate, nu din cele la care lucrează în momentul de față) se numește „Modificarea sistemului de prindere a cilindrilor de pastă la mașinile de presat electrozi de sudură” și aduce cu sine o mărire a productivității printr-o durată mai mare de funcționare a utilajului, aproximativ jumătate de milion economii anual.

DUMITRU GRAUR ■



Gheorghe Giurgiu Ioan Toțas Doinaș Moldovan Mihai Blag Iosif Szente Ioan Rusu Ilie Urcan

Starea de realizare și speranțele unui șef de promoție

Cînd, prin iunie '76, s-au dat spre consultare și alegere temele proiectelor e diplomă la Facultatea de electrotehnică a Universității din Craiova, studentul frunțas la învățătură Ion Gh. Vlad a avut o ezitare. Un moment prelung de împănă. De față fiind, conferențiarul, ing. Ion Cioc a intervenit prompt: — N-ai vrea dumneata, Ion Vlad, să i tema „Generatorul de curent continuu entru excavatorul electric E.K.G.-81, de ce me?” E parte dintr-un contract de cercetare științifică aplicativă încheiat de cultatea noastră cu Întreprinderea Electroputere”. Sarcina nu-i ușoară, red însă că-i pe măsura capacității duționale.

— O iau, tovarășe profesor; cum să i! a răspuns entuziasmat studentul, iar mă gîndisem și eu la ea. Eram așîn în dilemă...

Tînărul student de anul IV, fiu de tînîi cooperatori de prin părțile Argeșului, -a exprimat încă o dată, și mai hotărât, acordul. A doua zi a și pornit la eabă. Ce a urmat e lesne de înțeles: le și nopți de neodihnă și studiu intens, de griji îndreptățite. A fost muncă, i glumă! Si iată că, în mai puțin de a an, lucrarea a fost gata. Comisia de amen și susținere a proiectelor de diplomă, condusă de profesorul dr. Nicu ințilă, a rămas de-a dreptul impresionată: i s-a acordat studentului nota aximă, iar proiectul lui de diplomă a st livrat direct beneficiarului, ca parte e contract finalizată. Examenul a fost ecut cu media generală de 9,56. Foarte roaspătul absolut este declarat șef de omoție pe țară.

De curînd, l-am căutat la marea întreprindere din Cetatea Băniei. — ...Și cum de ați ales Craiova? l-am

întrebat.

— Ca șef de promoție mi s-au oferit mai toate orașele mari din țară. Nu regret că am rămas la Craiova. Realizarea practică a generatorului de curent a fost incredintată unui colectiv de muncitori, tehnicieni și ingineri din fabrica de mașini rotative. Toate lucrările erau puse sub supravegherea și îndrumarea mea directă.

A urmat încă un an de efort. Cu sprijinul generos al întregului colectiv, proiectul a fost executat. Prototipul generatorului s-a perfecționat apoi și a fost omologat. Acum, după ce s-au încheiat cu succes încercările și testările de rigoare, el a intrat în producția de serie și se montează pe excavatoarele electrice fabricate la Brăila.

— Primul dumneavoastră succes... Cred că ați trăit o mare bucurie. — Se înțelege. Este o realizare nu numai a mea, ci și a întregului nostru colectiv fără de care nu puteam face mare lucru.

Comunistul Ion Gh. Vlad, șeful promoției de electrotehniști din anul 1977, debutase deci magistrat și dovedise că e un inginer iscusit. La cei 26 de ani ai săi, neîmpliniți încă, a oferit industriei noastre constructoare de excavatoare un original generator de curent continuu, de concepție proprie, românească. Într-un moment de răgaz, el mi-a destăinuit că se simte bine în secția în care lucrează.

— Acum, după această împlinire, ce gînduri vă frămîntă? Practic, cu ce vă îndeletniciți? — Am fost și sînt antrepren în realizarea unor proiecte care se fac de către Institutul de cercetare științifică și inginerie tehnologică. Lucrez — după cum sper că ați și observat — în atelierul de proiectare mașini rotative. Vreau să dau

industriei electrotehnice cit mai multe mașini și aparataje perfecționate, cu performanțe și randamente competitive. Asta mă frămîntă și doresc sincer ca fabrica să-și realizeze întotdeauna planul, să dea produse de cea mai bună calitate. Pentru aceasta muncesc și eu și mă pregătesc continuu.

— Chiar dacă ați fost cap de promoție...

— Cu atît mai mult. Nu se poate să trăiești doar cu ce ți-au oferit anii studenției. E necesar să fii la curent cu tot ceea ce apare nou în specialitatea mea, să mă documentez, să țin pasul cu progresul rapid al științei și tehnicii. Că tot m-ați întrebat (și aici fața interlocutorului se întristă), stau destul de prost cu locuința. La drept vorbind, încă nu am. De doi ani am tot solicitat, m-am adresat conducerii întreprinderii. Dar mereu mi s-a spus că nu-s posibilități. Fostul director, tovarășul Ion Gemescu, chiar mi-a zis că... „nu am nici o șanșă și că, dacă nu-mi convine, pot să-mi caut de lucru în altă parte”. Asta m-a durut; nu mă așteptam. M-am consolat însă, într-un fel, că am găsit mai multă înțelegere și un sprijin efectiv la secretarul nostru de partid. Datorită lui, de pe locul 22 am urcat pe locul 7 al listei de urgență. În primul an, greu am găsit un loc la cîminul de nefamiliști. Nimeni nu m-a ajutat, deși în întreprindere există inițiativa „Prietenii noului încadrat”. Acum, cînd m-am căsătorit, stăm șase persoane în apartamentul de trei camere al soților. Sper că problema aceasta se va rezolva și pentru mine mai curînd, deși sînt conștient că mai avem încă necazuri în această privință. Că sînt și alți oameni îndreptății care așteaptă să le vină rîndul.

...Iată deci că un șef de promoție, un

specialist de clasă și un om excepțional n-a izbutit nici acum, după mai mult de doi ani de efort în marea uzină, să-și asigure o garsonieră, dacă nu un apartament. I se cuvenea cu prisosință. Cu toate că în Craiova sînt destule posibilități, iar întreprinderea „Electroputere” i-au tot fost repartizate în acești ani multe apartamente și garsoniere. Am înteryenit la tovarășul Nicolae Nicolescu, proaspătul secretar al comitetului de partid pe centrala industrială. Și, a fost de acord că în cazul lui Ion Vlad se putea face mai mult, că acest tînăr inginer era îndreptățit să se bucure de condiții mai bune de locuit. Asta înseamnă însă mai multă grijă din partea conducerii întreprinderii, a comitetului de partid și chiar a organizațiilor de sindicat și U.T.C. Nu-i corect să i se spună unui tînăr încadrat că pentru el șansele sînt ca și inexistente sau că posibilitățile s-au epuizat, că „dacă nu-i convine, să-și găsească de lucru în altă parte”. Este una din cauzele pentru care, mai ales în ultimii ani, s-a observat aici o mare fluctuație de muncitori și de specialiști. Astfel de profesioniști de excepție, ca Ion Vlad, oameni buni, nu se găsesc oricînd și oricum! Să nu se uite ușor că el a fost primul dintr-o întreagă promoție.

Modest, precum este și cum i se cere întotdeauna, nu și-a destăinuit multora necazurile.

— Tovarășe, m-a rugat el insistent. Aceste două lucruri, cu locuința și lipsa de noutăți la biblioteca întreprinderii, să nu le spuneți nimănui. N-aș vrea să supăr pe cineva... Ceea ce am și făcut, tovarășe Ion Vlad. Si sînt convins că omul despre care am vorbit n-a supărat vreodată pe nimeni absolut. El mi-a oferit însă prilejul de a-i pune puțin pe gînduri pe cei însărcinați acolo, la cunoscuta întreprindere din Cetatea Băniei, cu grija față de om, față de o condiție de bază a existenței sale.

MIHAI STĂNESCU ■

Democrația și instituțiile naționale

Îndată ce depășește faza discuțiilor academice, problema democrației este, de fapt, una de natură instituțională. Societatea reglementează jocul energilor individuale, în vederea creării unui cadru eficient pentru atingerea marilor scopuri istorice. Cauzele finale, cum au fost numite idealurile ce animă diferitele etape în drumul istoric al umanității, își pun amprenta asupra formelor pe care le iau procesele de schimbare a instituțiilor. Apariția socialismului a însemnat intrarea pe scena istoriei a unui alt ideal ordinator, acela al justiției sociale. Noi considerăm că numai în condiții de echitate se poate afirma și libertatea politică și socială a individului, că este necesar mai întâi să construim o structură menită să dea forma socialmente necesară tendințelor sale și voinței de creație individuală. Din acest unghi putem contempla deosebirile de fond între instituțiile socialiste și cele de aiurea. Activitatea de reglementare a proceselor devine la noi foarte importantă, și de aceea este necesar să meditam fără încetare asupra mijloacelor de a asigura în același timp mobilitatea instituțiilor și continua lor adaptare la formele vieții.

Analiza proceselor instituționale duce la concluzii dintre cele mai pasionante. Harold Adams Innis, unul dintre profesorii epocii postindustriale, cum îl numea W. Kuhns, ajunge la ideea că dominantă epocilor democratice este o formă a minții de tip spațial. Faptul că omul vede în zilele noastre mai mult decât aude îl face mai apt pentru de-

mocrație sau chiar determină orientarea lui spre regimuri democratice. El citește ziare și privește programe TV. Comunicarea spațială este pentru el cea mai importantă. De aceea, spune Innis, pentru egipteanul vechi, de pildă, construcția cea mai semnificativă devine piramida ce se închide într-un punct, în timp ce pentru contemporanul nostru este autostrada, care brăzdează teritoriul, adică spațiu organizat. Decurge astfel un tip de autoritate construit pe alte elemente, cu atribuții delegate și cu o profuziune de servicii, care transformă întreaga societate într-un sistem deschis, o construcție orizontală ce alienează de multe ori continuitatea individuală. Pe această bază poate fi realizat un tip de umanitate secularizată, preocupată de depășirea limitelor fizice ale realității, cu un gust nestăvilit pentru nouitate și pentru știință, o gândire materialistă pe plan filozofic și cu insistență pe valorile instituționale de tip național în plan politic. În toate aceste procese democratice un rol de seamă joacă presa. Importanța sa provine din accentuarea tendinței spațiale pe care o generează în societate. Trebuie avut în vedere că presa este posibilă în clipa cînd se mecanizează procesul tipografic, dar apoi asistăm la prelungirea acestor funcții inițiale, în timp ce ziarul cotidian conduce tocmai la producția de masă și mecanizarea accelerată a proceselor sociale, culminând prin comercializarea tuturor valorilor. „Comercialismul este apoteoză tendințelor spațiale” scrie William Kuhns. Aceste

relații subtile în societate se cer a fi cunoscute și folosite de planificatorii activităților de sistem și subsistem instituțional, iar faptul că ne preocupăm în presă reprezintă tocmai un răspuns la vocația primă a acestei importante instituții naționale, aceea de a sprijini formarea unui om cu spirit științific și cu o conștiință politică și națională riguroasă.

Cea mai sistematică preocupare în legătură cu viața instituțională a avut-o în presă însuși Mihai Eminescu, punctul cel mai înalt atins de coloana de zădărnici în ceea ce privește responsabilitatea față de structura societății. Marele poet scria: „Individul este osișdit prin timp și spațiu a lucra pentru acea singură parte căreia el îi aparține. În zădărnici ar încerca chiar de a lucra deodată pentru toată omenirea — el e legat prin lanțuri nedesfăcute de grupa de oameni în care s-a născut. Nimic nu e mai cosmopolit decât matematica pură, de exemplu, și cu toate astea omul de știință va fi silit să o scrie într-o limbă oarecare, și prin acest mediu de comunicare ea devine întâi și întâi proprietatea unui grup de oameni, a unei naționalități și acea naționalitate privește pe omul de știință de al său, oricât teoriiile sale ar putea să aparțină omenirii întregi. Cosmopolitismul este o simulațiune și nimic alta — el n-a fost niciodată un adevăr”. Obsedat, așadar, de datorile față de umanitatea particulară căreia îi aparținem tocmai în calitatea noastră de oameni deplinți, Eminescu deplîngea lipsa de respect pe care o constata la unii tineri față de orice instituție și cadru social, în condițiile de atunci ale României liberale: „Am spus-o într-un rînd că ceea ce ne inspiră durerea cea mai mare și o adevărată teamă de viitorul acestei țări, nu sînt pe atîta oameni generației actuale, pe cît tinerii noștri care vor stăpîni în viitor soarta nației lor. Lucrarea

continuă a instituțiilor prea liberale a consistat la spiritele tinere în dărîmarea oricărei autorități dumnezeiești și omenesti, într-o încredere oarbă în propria persoană neînsemnată, în nerespectarea oricărui superior. Ușurința cu care tinerii la noi discută oameni și lucruri, expresiile de care se servesc, suficiența și lipsa de naivitate e un semn că avem de-a face cu oameni îmbătrîniți înainte de vreme, cărora le-am prezice de pe acum lipsă de statornicie și impotență morală. (...) Cine ocupă un post inferior și nu învață a se supune, acela n-are decît să se privatizeze și să-și lucreze moșiile dacă le are, căci a ocupa un post nu este un drept, ci un serviciu anume plătit de stat, înăuntrul căruia cineva trebuie să respecte ierarhia și autoritatea superiorilor, căci altfel nu mai e cu puțință nici orînduală, nici armonia societății, și nici societatea nu mai poate respecta organe, care nu sînt destul de aparate de frumosele roade ale creșterii subalternilor lor”. Eminescu socotea că sinteha datorii să asigurăm coeziunea instituțiilor, a ierarhiei de drept, iar nu a privilegiului, care se naște în piramidă, și să fundamentăm astfel însăși existența națională pe integritatea structurii instituționale. Condiția morală a unei asemenea realități se află în respectul individului față de rigoriile administrative. Am constatat că există în țesătura inimii a omului de astăzi, dominat de spațialitate, o adevărată vocație a instituțiilor democratice, și că presa înseamnă o pirghie importantă a acestui subtil mecanism de intercondiționare. Funcționarea lui trebuie supusă cercetării publice, așa cum cere vastul proces de democratizare instituțională inițiat de partidul nostru comunist.

AUREL DRAGOȘ MUNTEANU ■

Pe șantierul Complexului hidroenergetic Turnu Măgurele — Nicopole

EPOPEEA CONTINUĂ

(Urmare din pag. 1)

și prietene vor căpăta o nouă punte, prin intermediul unei șosele și al unei căi ferate.

Firește, lucrarea necesită timp, tocmai din cauza semeției ei. Aici, în dreptul bornei kilometrice 532,500, unitățile de măsură sînt și vor fi altele, matematica pîrînd scăpată din chinga socotelilor obișnuite, învecinindu-se adesea cu poezia. Numai pe partea românească, de pildă, excavațiile vor atinge, cele la uscat și cele hidromecanizate luate împreună, 25 de milioane de metri cubi, iar volumele de beton vor depăși 2 milioane. Spre a sublinia amploarea, poate fără precedent, a lucrării, să notăm că toți cei 230 de kilometri ai lacului de acumulare, de la Turnu Măgurele la Vinju Mare, vor fi prevăzuți cu o cântușeală de beton, însemnînd un dig neîntrerupt, cum nu sînt multe pe lume.

Cînd au descins aici, constructorii n-au găsit decît o pădure, pe jumătate inundată. Și-au suflacat mincile, declanșînd o aprigă bătălie contracronometru, infruntînd, deopotrivă iminenta termenelor de predare cît și vitregia naturii, ce părea să se fi oprit la o singură formă de exprimare, la ploaie. Muiăți pînă la piele, cu fundații în noroi pînă la genunchi, lucrînd cu bărbații și 20 de ceasuri pe zi, au răpus copacii, permițînd Dunării o privilegiate largă, întinsă pînă la casele comunei Seaca, pe adresa căreia șantierul primește și azi scrisorile ce-i sînt adresate. Acest lucru nu se va mai întîmpla, bruscăm nițel cronologia faptelor, multă vreme, deoarece șantierul e pe punctul de a inaugura un oficiu poștal propriu, la ghișeaua căruia se va afla Victoria Sirbu. Terminînd cu pădurea, constructorii s-au îngrijit de drum. În 7 zile, care au solicitat eforturi cît 7 săptămîni, au transformat cei 9 kilometri ai unui vechi dig agricol de protecție într-o cale circulabilă, capabilă să țină pe spinarea ei consolidată camioane de mare tonaj, trailere și buldozere uriașe. Pe un fost șarpe de lut cu solzi de iarbă, cum l-a numit un confrate scriind despre primii pași ai lucrării, în urmă cu 18 luni, se petrece acum halucinantul du-te vino al șantierului, purtînd materiale și purtînd oameni dinspre și către Turnu Măgurele, oraș aflat la 20 de kilometri, în direcția țării.

S-a trecut apoi la ridicarea platformei, fișie betonată de 4 mii de metri pe 200, pe care au fost amenajate, în ritm rapid, toate cele necesare șantierului. O stație electrică, o rețea de canalizare, o centrală termică, un sediu administrativ, o cantină, un dispensar, al cărui medic se numește Remus Petcu, câteva magazine, un bufet, la care băuturile alcoolice sînt interzise cu desăvîrșire, 9 barăci, capabile să găzduiască 8—9 sute de oameni. Treptat, șantierul s-a mutat de la Turnu în colonie, lucrătorii găsînd aici, la o arun-

cătură de băt de fluviu, condiții de confort și aprovizionare cel puțin egale cu cele oferite de oraș. Între care o masă pe cîntare, azi, ciorbă de perișoare și pui cu mazăre, într-o cantină strălucind de curățenie și ordine, spre lauda administratorului Constantin Dinca.

În paralel, firește, s-a acordat o atenție deosebită lucrărilor din proiect, ajutate de fabrica de betoane și de stația de sortare, puse la punct înainte de termen, constructorii complexului raportînd celui de-al XII-lea Congres al partidului importante producții suplimentare, de ordinul milioanei. În timp record, cu 7 luni în devans față de grafic, s-a terminat închiderea brațului Pavel, distanța dintre uscat și ostrovul Belina, bucată de pămînt bifurcînd apele Dunării la 250 de metri de malul românesc, fiind acoperită de un dig zdravăn, lat de 25 de metri, în spatele căruia, parcă încercînd adîncimea fluviului, drăgile înaintează în pas de melc, scurmuind viitoarea ecluză, atacată la ambele capete, în port amonte și în port aval. De tipul N.Z. 20, ele pot dizloca pînă la 70 de mii de metri cubi pe lună și chiar dizloacă, după cum ne confirmă comunistul Teodor Cautiș, reușînd uneori chiar mai mult. După vorbele acestui „veteran”, om cu 27 de ani petrecuți în aceeași unitate, Trustul de construcții hidrotehnice, o dragă e o chestiune foarte complicată, în sensul că toți cei 17 membri ai echipajului trebuie să fie, mereu, nu doar harnici, ci și vigilenți, spre a feri utilajul de felurite pericole, cele mai mari fiind infundarea conductei sau dărîmarea malului pe blindă. N-a fost cazul de asemenea accidente, căci Teodor Cautiș a căutat și a izbutit să însuflească mai tinerilor săi tovarăși de muncă, lui Ion Dugheanu, lui Lucian Turcu, lui Petre Teodorescu, lui Marin Trașcă, aliora, ceva din respectul său față

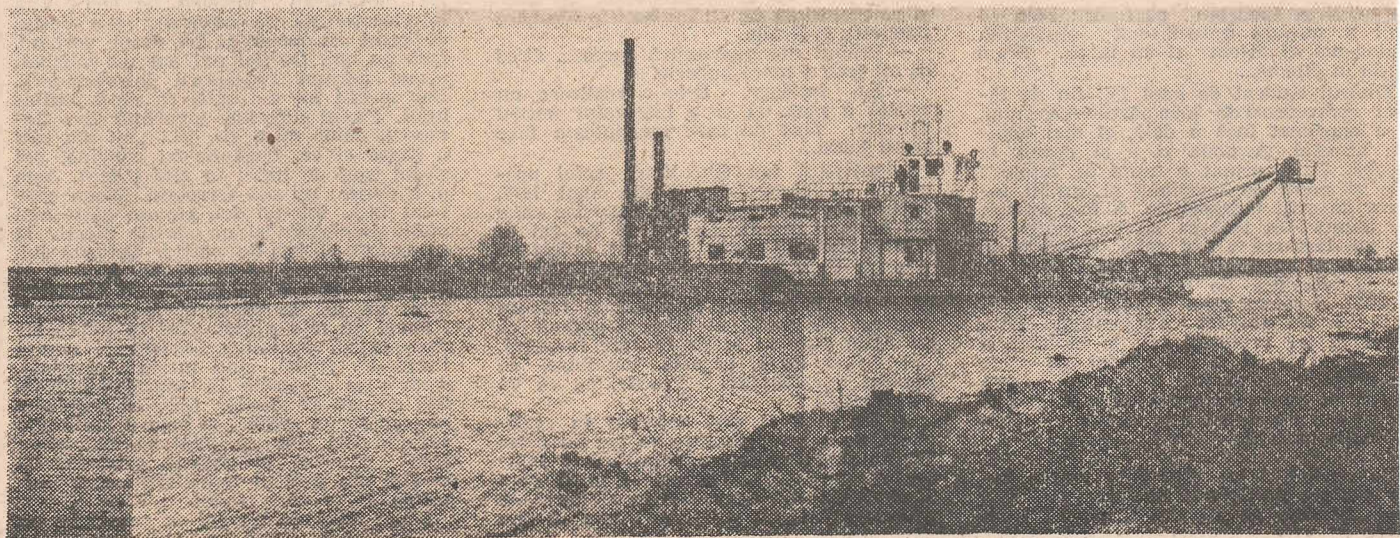
de o mașinărie despre care zice că e musai să fie, pentru cel ce-o strunește, dragă și la propriu și la figurat! Cautiș a învățat meserie la Bicaz, prin 1955, dată la care fetele sale, Dorina și Lucica, de la care are 3 nepoți, abia se nășteau. Conștient că un om adevărat își găsește ocupație acolo unde e greu, n-a rămas tîntuit locului, înțelegînd să dea o mină de ajutor pe unde a fost nevoie de el și de draga lui, tîrînd pe la Bistrița, pe la Porțile de Fier I, pe la Lotru și, înainte de a veni la Turnu, pe la Străiești, lăsînd în urmă numai prietenii și vorbe bune. Socotînd-amploarea lucrării de aici și anii pe care i-a împlinit, 57 la număr, e convins că de la Turnu va ieși la pensie, deși se teme, după cuvintele sale, că n-o să poată sta niciodată cu brațele încrucișate, neavînd timp și dispoziție de-un fleac numit pensie! Ca și Cautiș, tehnicianul Nicolae Cioată a cutreierat o sumedenie de șantiere, Bicaz, Vidraru, Porțile de Fier, Vilcea, Cerna-Motru-Tismana. Oașa de Sebeș și altele. La un moment dat, i s-a părut că simte nevoia de odihnă, de-o viață tîhnită, cu ore fixe și tabieturi, drept pentru care și-a găsit un loc într-un birou, departe de buldozere și de screpere. Numai că, face haz de nevăz, n-a rezistat mult, chemarea șantierului biruind. Ei, Cautiș, Cioată, alții, alcătuiesc o familie, o mare familie, formată și apoi încheată pe felurite șantiere, unită prin greutate și satisfacții, legată de o întreagă istorie de eroism și fraternitate. De la ei, cei tineri au, de regulă, multe de învățat, iar la Turnu acest lucru se petrece în fiecare zi, poate pe neștiute, fără vorbe mari și mestesugite, dar se petrece, căci cei intrați pentru prima dată în incinta unui șantier hidroenergetic sînt, aici, de 4 ori mai mulți decît „veteranii”. Subinginerul Pelaghia Preda, de exemplu, a renunțat la scaunul din biroul tehnic al Trustului de construcții Ilfov spre a veni în județul natal, născută fiind în comuna Săiele, contribuind la urnirea unei lucrări în care se descoperă profund implicată. Buldozeristul Ion Tudose, colegul său Dumitru Curcafa, vopsitorul Elena Drăceanu, instalatorul Gheorghita Floarea, mulți alții ca ei, bărbați și femei deopotrivă, fac parte

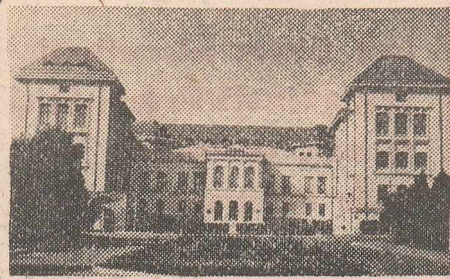
din „noul val” al șantierelor, dar seriozitatea și strădania îi așază în primele rînduri ale bătăliei pentru lucrul făcîndu-te meinic și la timp, pentru o nouă calitate. Peste ani, ei înșiși vor deveni ceea ce ne place să numim veterani ai șantierelor, ducînd mai departe o ștafetă, în nobilitate de tulburătoare simboluri.

Deși n-are decît 35 de ani, inginerul Dinu Alexandrescu, șef de șantier, a trăi și a văzut multe. Stagiar la Lotru, ca și soția sa Doina, cei 2 au fost colegi de grup în facultate, a ajuns repede, prin sudoare și exigență, șef de lot la Motru. Venit aici între primii, a înțeles că un șantier, indiferent de profilul lui, trebuie să fie o stare de veghe și solidaritate, a înțeles asta și a acționat în consecință, arătîndu-se neînduplecat în prezența lenei și a indisciplinei, pe care le-a sancționat, de fiecare dată, cu hotărîre. Așa s-a ajuns în situația că șoferul Ion Mocanu, contabilul Alexandru Aldea sau maistrul Iordan Stănciu să fie nevoiți să-și caute de lucru în altă parte, șeful de șantier neacceptîndu-nici chulungii, nici bătașii. Acum, cînd o grămadă de griji par să-l albească înainte de vreme, ba că nu găsește înțelegere pentru deschiderea, pe platformă, a unui lactobar, ba că mașinile duc lipsă de cauciucuri, ba că una, ba că alta, e gata ori cînd să se angajeze la o gumă sau chiar la o melodie cîntată de Ionela Prodan, favorita șantierului din simplu motiv că fratele ei, Titu Prodan, lucrează aici, ca șef al secției auto.

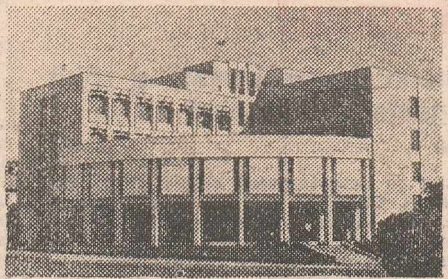
Am părăsit Complexul hidroenergetic de la Turnu Măgurele — Nicopole seara tîrziu. Lumînile barărilor erau aprinse și din spatele ferestrelor răzbăteau rostogoliri de zaruri, tablele fiind aici un mod preferat de a-ți petrece timpul liber. În șantier însă munca își păstra ritmul luînd parcă exemplul de la curgere: neconținută a Dunării. Screperele răscoleau pămîntul, în care boturile piezișe ale buldozereilor se opîteau cu toată forța cailor putere. În buza malului, drăgile își continuau mersul lor imperceptibil, săpînd viitoarea ecluză.

Altfel vorbind, în dreptul bornei kilometrice 332,500, epopeea continuă.





O sută de ani de învățămînt medical ieșean



De curînd, universitarii ieșeni au sărbătorit un veac de la constituirea Facultății de medicină din capitala Moldovei. În fapt, data de 1 decembrie 1879 reprezintă finalul unor îndelungate și trudnice încercări pentru înființarea în acest oraș a unei instituții de învățămînt cu profil medical, deziderat exprimat de cercuiri de entuziaști oameni de știință și cultură încă din anul 1860. Astfel, deși la 26 octombrie 1860 apărea decretul „Pentru înființarea Universității din Iași cu tîmpul ale ei facultăți”, deși în 1864 Al. I. Cuza și M. Kogălniceanu desființează Facultatea de teologie pentru a înființa în locul ei Facultatea de medicină și deși pentru inaugurarea învățămîntului medical ieșean au militat numeroase asociații progresiste ale timpului — opoziția cercurilor retrograde a împiedicat vreme de 19 ani împlinirea acestui gînd. Dar nici data de 1 decembrie 1879 nu a marcat sfîrșitul numeroaselor manevre pentru desființarea tinerei facultăți. Astfel, în 1884, cu ocazia dezbaterilor privind bugetul, Camera deputaților propune și adoptă desființarea Facultății de medicină din Iași și propune înființarea unei alte instituții de învățămînt superior. Încercarea eșuează însă, deoarece, sub presiunea opiniei publice și a unei delegații formate din A. D. Xenopol, L. Sculy și I. Misir. Camera deputaților revine în marș al aceluiași an asupra hotărîrii luate. În anul 1897 se inaugurează localul noii Universități, iar Facultatea de medicină rămîne în vechiul local care există și astăzi. În 1900, guvernul lui P. Carp încearcă din nou desființarea Facultății de medicină, dar, și de această dată, memoriul redactat de A. D. Xenopol, rector al Universității, arată că facultatea „este necesară în Moldova și orice atingere a Iașului este o atingere a națiunii”.

În decursul existenței sale, Facultatea de medicină din Iași a fost ilustrată de mari personalități care au creat școli de renume națională și internațională. Astfel, prof. E. Riegler, în 1904, scrie tratatul de chimie, fiziologie și patologie a urinei și în 1913 tratatul de terapie al bolilor interne, în care arată că fără chimie și fiziologie medicina nu poate progresa. El introduce astfel orientarea fiziologică și fiziopatologică în medicină. C. Tiron aplică radiologia în medicină și face tudii recunoscute asupra alcoolismului și tuberculozei. În 1910 Manicaticide înființează

școala de pediatrie la Iași. Între 1912—1933, C. I. Parhon ilustrează învățămîntul de neuro-psihiatrie și publică, la Paris, în 1909, primul tratat din lume care îl va consacra drept ctitor al endocrinologiei mondiale. G. Bogdan pune bazele învățămîntului medico-legal ieșean.

Între cele două războaie mondiale se afirmă cu vigoare școlile chirurgicale ale lui N. Hortolomei care introduce „concepția fiziologică în chirurgie”. După E. Riegler, medicina internă este ilustrată de A. Teohari, autor al unui renumit tratat de patologie, apoi de I. Enescu care afirmă substratul anatomo-patologic în studiul bolilor, de Gh. Tudoranu, C. C. Dimitriu și alții. E. Mironescu și Gh. Năstase ilustrează cu vigoare școala dermatologică ieșeană iar M. Ciucă descoperă fenomenul de lizogenie, C. Ionescu-Mihăești este primul din lume care arată recombinarea genetică la virusuri, iar Ștefan Nicolau introduce teoria virotică în cancerizare. Ulterior, învățămîntul de igienă este reprezentat de prof. I. Cornelison iar cel de fiziopatologie de J. Nițulescu ș.a. Un savant de renume, descoperitor al sistemului porthipofizar este Gr. T. Popa, ce promovează pedagogia medicală, criticînd învățămîntul scolastic, practicîndul îngust, diploma fără acoperire în competența profesională.

După 1944, vechiul facultăți de medicină și farmacie din Iași i se alătură noile facultăți de igienă, pediatrie, stomatologie și farmacie. Creșterea progresivă a cifrei de școlarizare impusă de nevoile țării în medicină determină lărgirea bazei de învățămînt preclinic și clinic, laboratoarele și clinicile sînt renovate și adecvat dotate, iar cercetarea științifică se ancorază din ce în ce mai pregnant în problematica impusă de ocrotirea sănătății publice. În același timp, institutul își face un ideal comun cu celelalte unități sanitare din rezolvarea problemelor de sănătate ale Moldovei. Această evoluție apare în mod firesc ascendent, încît numai în ultimii ani din 1970 încoace investițiile statului pentru construcții și pentru amenajarea bazelor preclinice au depășit 34 milioane, iar pentru aparatură au depășit 15 milioane lei, astfel că astăzi, prin noile spații de învățămînt create și prin dotarea adecvată, institutul dispune de o puternică bază pentru instruirea și educarea studenților. Învățămîntul s-a modernizat prin intro-

ducerea televiziunii cu circuit închis în multiple clinici și laboratoare, prin dotarea și crearea de noi laboratoare centrale cum ar fi cele de microscopie electronică, izotopi etc., procesul didactic s-a dotat cu aparatură modernă la care studenții învață și lucrează (învățămîntul semjologic, de limbi moderne, stomatologie etc.), fapt ce relevă grija partidului și a statului pentru formarea unor medici competenți, cu înaltă ținută etică.

Statuarea în ultimii ani, sub directă îndrumare a președintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a unor principii ce stau la baza învățămîntului medical din țara noastră în context cu progresul relațiilor sociale socialiste din patria noastră deschide noi perspective pentru creșterea calității procesului instructiv-educativ, pentru cercetarea medicală și pentru ocrotirea sănătății publice. La aniversarea celor 100 de ani, școala medicală ieșeană instruieste peste 3500 studenți, din care peste 1000 din alte țări ale lumii. Nevoile sporite de formare a medicilor sînt acoperite prin darea în funcțiune a unor noi baze spitalicești de învățămînt pe lângă cele existente, ca spitalele de pediatrie, neurochirurgie, recuperare, de stomatologie infantilă etc. Multiple secții spitalicești dotate cu cea mai adecvată aparatură vor permite studenților o instruire la nivelul cerințelor actuale și o integrare a lor, încă de pe băncile facultății. Tematica de cercetare a institutului se va încadra exclusiv în planul prioritar al Academiei de științe medicale ce vizează, cu precădere, rezolvarea unor probleme de sănătate publică din țara noastră.

Perspectivile deschise învățămîntului medical ieșean subliniază, încă o dată, amploarea forțelor și potențialul de creație medicală deschis de politica partidului și statului în domeniul ocrotirii sănătății publice de Directivele Congresului al XII-lea al P.C.R., principii de politică sanitară față de care există un răspuns unanim de angajare fermă din partea cadrelor didactice și studenților Institutului de medicină și farmacie din Iași, în vederea traducerii lor în viață.

Prof. dr. GH. SCRIPCARU
rector al Institutului de medicină și farmacie din Iași

Mult e dulce

Un lemn zăbavă

Știu în răspîntii de salcie o moară de lemn. Vara-mi place să mă duc acolo și să-i pun aripi cămășile mele. Cea mai frumoasă dătină a lemnului e să fie moară. Îmi inchipui că arbele ales să intre-n trupul unei mori e cel mai iubit din neamul său. Ca Bucovina alintîndu-se în margine de țară. Cînd sînt tulburat și trebuie să-mi limpezesc gîndul cînt în mîntă cărarea spre o moară de vînt. Întru și mă pomenesesc într-un foisor de veac apus. Fantomele griului, înghesuite în pereți, vorbesc despre porumbel. Într-o moară te simți stăpînit numai de ideea de piine și apă. Moara are sufletul fundamental sprijinit pe elementele vii ale singelui. Un lemn zăbavă și moara cade în genunchi. Fiindcă are și ea zile bune de măcinat și zile rele. Deschizi o poartă-n trestie ce-o înconjoară și pătrunzi în alt tărîm. Într-un pojar de nuferi albi și lemnul bărcii, care e frate cu lemnul morii, te lasă să visezi, fiindcă știe moara păzită de un șir de pari. Lemnul trăiește suferința libertății. De aceea cînd nu e moară, cînd nu poate să fie numai lucru cîstit, are vîrf și are pisc. În această privință se aseamănă muntelui care-l crește. Dar, spre deosebire de munte, parul are și țeapă. Folosește să infigi în ea o oală sau un ciubăr. Poate fi întrebuintă și la scosul brîndușelor, țeapa, dar e-n stare să dea lăstari dac-atîrni în ea o piele crudă, ca s-o zbracească vîntul.

Cînd e milos, lemnul ia foc. Cînd se odihnește-n poiana plină de flori ne dă licurici.

Dar lemnul urșit să fie os de moară e patriarhul izvoarelor: celor bune le dă drumu să curgă-n lume, pe cele spurcate pune cite-un șarpe colac ca să le țină stîrvul în piatră.

Pagubă-n lemn nu există.

Paguba lemnului, cînd e s-o aibă, se numește, în cel mai rău caz, vioară.

Trăia la mine-n sat un cucuiat pe vorbă colțuroasă: nea Marin Gaștina. Lua un pahar de vin și-l întreba pe Dumnezeu: omule, mortule, lemnule, înghețatule, de ce n-ascuți lemnele!?

FĂNUȘ NEAGU

Hațeg, vocație de nouă istorie

(Urmare din pagina 1)

În Iași, la alți cîțiva pași e Densușul, monumentul medieval în a cărui piatră s-au nserat tulburătoare însemne latine. Arheologii și istoricii locali, în colaborare cu cercetători din București și din Cluj-Napoca au supus și supun, în permanență, unei devărate radiografii succesivele straturi istorice care legitimează prin fapte, grele a și bronzul armelor, continuitatea noastră pe acest pămînt. Ideea este urîrită secol de secol, strat după strat, pînă la zidurile orașului contemporan.

În Hațeg, altfel spus, farmecul de demult al locului se păstrează, ființa eternă a locului se păstrează (și e bine că se păstrează, e bine că am învățat să păstrăm și să ocrotim acele lucruri și fapte prin care ne înțelegem natura, ne luăm măsura), construcțiile noi nu răvășesc, nu strică echilibrul de veacuri al peisajului, ci, deseori, chiar îi sporesc, chiar îl cristalizează în major strălucirile. Industrie și blocurile noi, spargînd carcasa străveche a burgului, dezvoltîndu-l în iguros dincolo de fruntariile lui seculare, întregesc, arhitectural, un accent de rită care de fapt se constituie în priveste, pietrele vechi logodindu-se cu cele noi într-un ansamblu armonios, într-un întreg sîfuit, ritmat. Nimic nu are din rosturi, doar acele timpului se nîmping mai sus, mutîndu-și locul în zodiac. Sub ele, orașul se îmbogățește cu uternice însemne ale noului, rămînd în lînsuși. Cîncînalul pe care-l străbătem înseamnă, printre noutățile peisajului, o fabrică de tricotaie din lînă, o fabrică de încălțămînt din piele (naturală și sintetică), extinderea (practic, dublarea) fabricii de mobilă stil care face de cîțiva ani faima locului, mai înseamnă sute de oi apartamente în blocuri, o modernă fabrică de piine, o modernă autogară, un modern spital, un cinematograful cu 500 de locuri, toate atent plasate în cadrul arhitectonic constituit în timp, nîncîpînd, cum spuneam, asupra farmecului de oraș-muzeu, dar făcînd din ora-

șul-muzeu unul viu, un oraș industrial-cultural conform exigențelor epocii noastre, conform planurilor de renaștere a tuturor așezărilor românești. Marea centrală hidroelectrică Retezat-Riul Mare, care se ridică în munții din preajmă (și ai cărei constructori, în mare parte, locuiesc aici, în noile blocuri din Hațeg), trimite de-acolo, de sus, din zona zăpezilor, de la confluența izvoarelor Riului Mare cu cerul bătrîni „țări”, cu vechiul cer pastoral al baladelor străvechii neamului, ecourile unor ritmurii fierbinți de muncă, învîluind orașul, infuzîndu-i o nouă dinamică existențială. Este, de fapt, o mare, o intensă infuzie de tinerețe, care înseamnă industrie, construcții moderne, tehnică, ritm, confort, care înseamnă o populație nouă (10 mii de locuitori, cu navetiștii 13, față de 5-6 mii în trecutul nu prea îndepărtat), o populație muncitorească, o populație tină și dinamică, dezghețînd, cu exuberanța și larma ei, cu însuflețite ritmurii de muncă și viață, zidurile vechiului burg taciturn și solemn. O populație care, după cum ne spune tov. Gh. Popescu, vicepreședintele Consiliului popular orășenesc (el însuși un om foarte tînăr, reprezentînd „noul strat”, cel de ultimă oră, al populației Hațegului), privește, pentru prima oară, spre viitor. Da, pentru prima oară, deoarece aici, în Hațeg, ca și în alte orașe bătrîne, oraș-istorie, era, pînă nu prea demult, obiceiul să-ți arunci ochii doar în trecutul îndepărtat, cit mai departe de azi, cit mai dincolo de ieri, cit mai adînc în timp, cit mai spre marginile timpului. A trebuit, continuă interlocutorul nostru, ca, odată cu intrarea orașului pe orbita industriei, a civilizației noului ev, să mai fie clintite ici-colo, ba, uneori, chiar în proporție de masă, niște paseism, niște inertii, niște mai vechi melancolii (sau nostalgii) ale stagnării, ca să se facă loc unui spirit nou.

Ceea ce te izbește azi, în acest oraș-enclavă a străvechii, inima unei „țări” ce conservă mai mult ca oricare alta

aerul de arhaică provincie dacică sau romană, așezată între două mari și dinamice centre ale industriei, care-s Hunedoara și Petroșanii, este o racordare la timp, la epocă, la măsurile mari ale noului, ce tinde să steargă impresia de răspîntie a stagnării, făcîndu-ne ca, nu peste mult, să citim în suită, adică fără să ne poticnim, adică pe o unică și clară linie a dezvoltării, traseul Petroșani-Hațeg-Hunedoara, traseu de forță între liniile de forță ce compun harta României socialiste. Imaginea nu ne aparține, e a tovarășului vicepreședinte Gh. Popescu (coleg de breaslă, fost, pînă nu demult, redactor la ziarul „Steagul roșu” din Petroșani), care, ca toți cei ai locului, poartă din plin și mîndria, și răspunderea Hațegului de miine, oraș în care politica de armonică distribuție a forțelor de producție în spațiul țării, relansată la o nouă și amplă dimensiune de Congresul al XII-lea al partidului, își spune cuvîntul cu plinătate și rodnicie. Vocațiile unui oraș vechi cum e Hațegul se luămesc, desigur, din istoria ce le-a legitimat, și, în sensul acesta, ele

sporesc în timp asemeni cercurilor de arbore care marchează vîrstele vegetale. Fiecare an înseamnă, aici, o epocă. Fiecare epocă adaugă unei astfel de așezări o strălucire nouă, imprimînd vieții oamenilor ei o pecete distinctă: idealuri noi, năzuințe noi, viziuni noi. Dar nici un an, nici o epocă din lînga și glorioasă istorie a acestui oraș-istorie n-au însemnat — pentru peisaj, pentru munca și existența oamenilor, pentru idealurile și năzuințele lor — cit acești ultimi ani, marcați de Congresul al XI-lea al partidului și deschisi către viitor — către un viitor față de care tot ce-a zidit trecutul rămîne doar ca o piatră de temelie într-un grandios edificiu — de Congresul al XII-lea.

Hațegul, în acest cincînal, dă, ni se spune, o producție industrială în valoare de 880 milioane lei. În cincînalul care va veni, el va da 1,224 miliarde lei. Vocația marii istorii, prezentă aici dintotdeauna, va trece, precum se vede, din aspirație în temelnicia faptei.

Fotografie de ION LICIU



Să îndrăznim, să îndrăznim!

O discuție într-un laborator bucureștean despre invenții și spirit comercial, despre publicitate și urgențe care durează un an și jumătate

Să nu ne fie teamă să îndrăznim! Iată doar una din concluziile desprinse dintr-o incandescentă discuție purtată într-un loc de muncă incandescent prin definiție: o turnătorie.

Turnătorie de la întreprinderea de pompe București și-a cucerit un bine-meritat renume prin eficiența ei tehnică și economică (este una din cele mai „ieftine” din țară, dar rezolvă complexe sarcini, dictate de specificul producției de pompe), prin competența și dragostea de meserie a șefului ei, inginerul Radu Alislar, precum și prin profilul variat: se toarnă aici piese de la câteva zeci de grame la 10-12 t. În cele ce urmează ne vom opri mai mult doar asupra unei secții, laboratorul de chimie al turnătoriei, în ale cărei retorte s-au născut multe idei valoroase. S-a acumulat aici și o anumită experiență în „inventică”, despre care ne vorbește tânărul chimist tehnolog, având deja patru brevete de invenții la activ, altele „pe șantier”, inginerul Marius Rucăreanu:

— Acum câțiva ani importam masiv echipuri, cleiuri, vopsele, modificatori, lianți de turnătorie. Erau, fără îndoială, de bună calitate, dar eu, după minuoase experimentări de laborator, m-am convins că fama lor se datoră, nu în mică măsură, reclamei inteligente și modului de prezentare, inclusiv ambalajul. Nu o spun la modul peiorativ, fiindcă socotesc că la aceste capotele avem încă multe de învățat. Și nici nu sînt fleacuri, fiindcă, la un moment dat, pot chiar decide soarta unei idei. Așadar, am început să studiez sistematic comportarea vopselelor speciale, care în turnătorie joacă un rol de prim rang. Pe atunci, importam o vopsea cu efecte coloristice ieșite din comun. Am elaborat o vopsea pe baza unei rețete originale care, ca să fiu cinstit, trebuie să recunosc că nu se compara cu produsul străin din punct de vedere coloristic, dar este evident că într-o turnătorie nu culoarea contează, ci protecția pe care o asigură materialului de formare.

Și, în adevăr, vopseaua românească și-a justificat din plin virtuțile în producție. Marius Rucăreanu:

— „Poanta” abia acum urmează. Așadar, am produs vopseaua cu proprietățile cerute. Un singur lucru nu am putut asigura pentru ea: butoaie de tablă potrivite.

— De ce erau atât de importante?

— Firma străină livra produsele în ambalaje speciale de plastic. Noi ne-am fi mulțumit cu butoaie. Fără ele, nu am fi putut trimite vopseaua noastră altor fabrici din țară, beneficiari potențiali, și nu am fi putut-o generaliza. Așa s-a și întâmplat.

O istorie similară s-a întâmplat și cu un clei de import de o culoare bleu-ciel care extazia privirile, iar pe chimiști îi incanta prin calitățile tehnice deosebite. Se frământau: oare cum era posibil? Purul hazard a făcut ca în acea vreme, unui inginer din turnătorie, coleg cu Marius Rucăreanu, să i se strice o sobă

acasă: se desprinseseră câteva plăci de teracotă. Omul s-a adresat unei cooperative, care însă i-a cîntat cunoscuta arie: „Vino miine!” Numai că iarăși geroasă avea un alt orar decît cel al cooperativei, ea deja venise. Atunci, un bătrîn maistru turnător i-a sugerat să lipească plăcile cu un amestec de silicat de sodiu și praf de șamotă, după o rețetă proprie, izvorită dintr-o îndelungată practică în producție. Costul materialului pentru soba cu pricina: sub 25 de bani! În plus, cleiul s-a dovedit a fi de calitate înțil.

Maris Rucăreanu, aflînd de această întâmplare, a analizat și el cleiul improvizat și a constatat că are o compoziție asemănătoare cu cel străin importat. A început atunci o serie de experimente, făcînd îmbunătățind rețeta maistrului, care nu constituia decît un punct de plecare pentru specialiști și se cerea rafinată, elaborată științific pentru a fi utilă unei turnătorii moderne. Și a reușit, fiindcă a îndrăznit, plecînd de la o idee simplă, să „concoreze” cu mijloace modeste o firmă renumită de peste hotare.

— Cleul importat — spune interlocutorul nostru — era ambalat în pungi de plastic, cam ca pungile noastre de la. Ambalajul nu juca doar rol publicitar, comercial, ci și unul funcțional, deoarece în contact cu aerul cleiul se întărește, la fel ca o pastă de dinți stoarsă din tub. Din plastic însă poți extrage prin apăsare cantitatea precisă de care ai nevoie, restul rămînd complet izolat de mediul exterior. Noi am realizat un clei de turnătorie de o calitate absolut comparabilă, poate chiar superioară celui străin, dar, din nou (ați ghicit), nu am putut procura ambalajele necesare!

Au făcut apel la întreprinderea de mase plastice București, la cooperative etc., fără rezultat. Întreprinderea de mase plastice s-a declarat, în principiu, dispusă să confecționeze pungile... dacă i se garantează o comandă de ambalaje în valoare de 2 000 000—3 000 000 lei, ceea ce ar fi implicat o producție de clei de turnătorie care poate ar fi umplut lacul Herăstrău. Consecințe:

— Acoperim nevoile fabricii — ceea ce e bine — dar nu am putut generaliza procedeul original pe „piața mare”, internă și poate chiar externă, deși kilogramul de clei de import costa cam 17 lei valută. În timp ce al nostru nu depășește 1,5 lei kilogramul. De șase ani tot căutăm ambalaje potrivite. Recent, se pare că s-a organizat producția de materiale auxiliare de turnătorie, inclusiv ambalaje, la „Azur”-Timișoara. Combinația chimic Rimnicu-Vilcea și la cooperativa „Victoria” din București, dar s-au pierdut ani, fiindcă nu am îndrăznit să ne gândim și la „fleacuri”. Este vorba, în fond, de spiritul comercial, în sensul cel mai bun al cuvîntului, adică în sensul de a merge pînă la capăt, asigurînd întreg lanțul de condiții care concurează la succesul unui produs, al unei idei tehnice, la valorificarea ei finală.

În acest context sînt vizate și alte două deficiențe: insuficiența dezbaterii și pu-

blicitate a ideilor tehnice noi, precum și lipsa de operativitate în brevetare.

— Azi, pe glob, borul de înaltă puritate costă mai mult ca aurul — arată interlocutorul nostru; el se vinde la prețuri variînd între 1 000 și 8 500 dolari kilogramul. În cadrul cercetărilor noastre pentru nevoile curente ale turnătoriei am elaborat un procedeul pentru obținerea de bor de înaltă puritate (între 95 la sută și 99 la sută), care își poate găsi aplicabilitate în numeroase domenii ale industriei, de pildă în tehnica semiconductorilor, la elaborarea pulberilor pentru metalizări, în tratamentele termochimice etc. Borul realizat în laboratorul nostru revine cam la 1 000 lei kilogramul, în care se includ materiile prime, consumul de energie, manopera și regia. Nu este exclus ca, în condiții industriale, prețul să fie și mai scăzut. Procedeul a fost trimis spre experimentare la Laboratorul de cercetare pentru metalurgia pulberilor din Cluj-Napoca, de unde însă nu ne-a venit nici un fel de răspuns, după un an și jumătate. Alte laboratoare din țară nu cunosc rezultatele noastre, deci ideea riscă să se îngroape din lipsă de dezbateri științifice, de publicitate, de discuție pro și contra, finalizate fie în dezvoltarea și perfecționarea procedeului, fie, dimpotrivă, în infirmarea lui. Noi nu afirmăm că ar fi fără cusur. Regretăm însă că, din lipsă de publicitate, unei idei potențial interesante, cu vaste implicații economice, nu i se dă o șansă.

O invenție brevetată, sub numărul 59 242, de inginerii Marius Rucăreanu, Dumitru Horodniceanu, Marieta Mitrache și profesorul universitar doctor inginer Laurențiu Sofronie materializa un nou procedeul de obținere a formelor și miezurilor de turnătorie din rășini furanice. Se preconiza un amestec de formare fluid, ceea ce facilita substanțial mecanizarea, căci, în turnătorie, evident, este mult mai ușor de lucrat cu un fluid decît cu un material solid. De menționat că și în străinătate se aplicau procedee fluide, dar nu cu rășina furanică, motiv pentru care și peste hotare se manifesta interes pentru un asemenea procedee. Cunoscind aceasta, inventatorii români au solicitat urgența la brevetare. S-a aprobat procedura de urgență, care însă a durat un an și jumătate, poate și din cauza unor dispoziții în vigoare prea greoaie în asemenea cazuri. Rezultat: cînd brevetul a fost, în fine, obținut, el nu mai interesa pe nimeni peste hotare, fiindcă între timp apăruseră alte 3-4 procedee similare, tot pe bază de rășini furanice.

Desigur, faptul că o anumită problemă tehnică de mare actualitate este abordată și rezolvată concomitent în mai multe țări apare destul de normal, mai ales în zilele noastre, de progres tehnic rapid. Mult mai puțin de înțeles este urgența de 18 luni. Marius Rucăreanu:

— O sugestie. Dacă, dintr-un motiv sau altul, din cauza tăgănelor birocratice sau a unor prevederi greoaie, nu poate fi asigurată urgența în unele situații de excepție, datorate unei conjuncturi, sau unor cerințe presante, nu ar fi oare preferabil să renunțăm la brevetare (care, pe parcurs, pînă la finalizare, blochează orice acțiune) și să valorificăm ideea ca „know-how”, ca asistență tehnică?

Bineînțeles, pot fi și trebuie găsite și alte soluții. Totul este să nu ne grăbim încet.

LIONEL NIȚESCU

Larg interes internațional pentru cercetările de biofizică datorate medicului Florin Dumitrescu

(Urmare din pagina 1)

rat de marea cinste de a fi ales, pe întreaga durată a lucrărilor, președintele al congresului.

Fenomenele făcute evidente prin tehnica electrografică și mai cu seamă metoda folosită au fost apreciate de cunoscuta publicație pariziană „Le quotidien du médecin” drept baza unei noi metode de explorare bioenergetică.

Pentru definirea și explicitarea acestor metode cu totul originale, vom folosi de data aceasta câteva din observațiile și comentariile incredinate tiparului de amintit cotidian francez. Astfel, referindu-se la una dintre cele mai senzaționale experimente — este vorba de convertografierea unui soarece de laborator căruia i s-a amputat coada și a unui soarece nevătămat, aflat sub narcroză — autorul relatării ține să facă următoarele constatări.

În toate înregistrările — menționează semnatarul articolului — s-a putut constata apariția în jurul zonei amputate a unei imagini întinse, polimorfe, imagine diferită față de cea a soarecelui nevătămat. Un fenomen interesant s-a dovedit persistența imaginii luminoase în jurul organului amputat, iar aceasta chiar 24 de ore după moartea animalului, cînd imaginea tinde să se modifice în mod lent. Acest fenomen ar dovedi deci eliberarea de către zona amputată a unor anumite structuri proprii suprafeței sectionate, suprafață ce ar înregistra modificări importante și în perioada următoare necrozării organismului.

Avînd în vedere noutatea absolută și amploarea cercetărilor prezentate de biofizicienii români și în mod special de Laboratorul de electrografie și bioinginerie aplicată, condus de doctorul Florin Dumitrescu, la sfîrșitul lucrărilor a fost acreditată ideea ca următorul simpozion de medicină bioenergetică să se țină în România spre finele anului 1981. Propunerea aparține Societății medicale de bioterapie și medicină bioenergetică din Paris și a fost îmbrățișată cu căldură de întreaga asistență. O prezentăm ad-litteram în încheierea relatării noastre: „Cu diferite ocazii am putut aprecia munca enormă de cercetare desfășurată de Școala românească de bioenergie. Calitatea lucrărilor prezentate la cel de-al II-lea Simpozion internațional de medicină bioenergetică ne arată că este de mare dorința României de a pune pregătirea științifică și tehnică în serviciul omului. Aceasta este rațiunea pentru care propunem organizarea în România în 1981 a unui congres de bioenergie

În direct, despre nou

Tot despre funcția de comandă

Omului din funcția de comandă îi revin, în orice loc și condiții, răspunderi copleșitoare, iar activitatea colectivelor din subordine poartă, neîndoind, pecetea specifică a eficienței și calităților sale organizatorice. Putem spune că nu există greșeală mai mare decît aceea care se face uneori așezînd în funcții de comandă persoane considerate că nu se pricep la altelea!

Mi-a fost dat să cunosc astfel de exemple, oameni așezați întimplător în posturi de comandă din domeniul creației științifice și tehnologice. Pe parcursul multor ani, oamenii respectivi, în afară de promisiuni neîndeplinite, împărtășite tuturor cu generozitate, nu știu să fi luat vreodată decizie esențială sau operativă. Este greu de crezut că ei nu-și dau seama cit rău se aduce în domeniul promovării creației tehnico-științifice originale prin amînări repetate, motivînd că „au primit indicații să mai așteptăm” (desigur, nu e clar ce să așteptăm), prin încercarea fălșă de a nu spune pe nimeni, de a se pune bine cu toți, cu toate și de a se acoperi mereu cu hirtii. Un astfel de om uită de rolul ce i-a fost încredințat, preferă să depună efort pentru protecția scaunului și a funcției, aprobă fără ezitare orice vine din partea șefilor ierarhici, indiferent că e bun sau rău, și pe deasupra evită cu încăpăținare să se angajeze în susținerea unor inițiative din partea colaboratorilor.

Am cunoscut și funcții de comandă din unități de cercetare și proiectare sau din întreprinderi ale producției curente, care după numire ajung să nu-și mai recunoască colaboratorii vechi, care acționează după principii foarte subiective. Nu trebuie să mai demonstrăm că promovarea curajoasă și eficientă a creației originale este sursa cea mai viguroasă pentru crearea

venitului național. Dar în loc ca respectivii, aduși pe funcții de comandă, să analizeze cu obiectivitate și răspundere ce realizează efectiv unitatea ce le a fost încredințată și avînd în structură specialiști cu reală competență, preferă să perpetueze, ani în sir, un plan rutinat, fărîmițat, bun doar pentru justificări în fața unor prea puțin exigente organe de control profesional și financiar.

Cunoaștem că orice unitate de cercetare, inginerie sau proiectare sau orice sector de concepție uzinală trebuie să fie, mai presus de orice, o unitate de elită, promotoare de avangardă a noului valoros, de calitate și eficient. O asemenea unitate constituie un mecanism complex, în care introducînd idei originale, date de bază și corolări de țeluri, se produc soluții noi și descoperiri de bază. Rolul funcției de comandă, mai ales în știință și tehnologie, ar fi deci în mod esențial corelat cu această cerință majoră a unor unități de elită.

Întîlnim și funcții de comandă care au încetat de multă vreme să fie create de personalul din subordine, din cauza practicării unui protecționism prost înțeles, în sensul că în loc să stimuleze și să protejeze valorile umane reale, promovează, în diferite posturi cheie, persoane puțin corespunzătoare și numai datorită aceluși magice „pile” ajutoare.

Nu mai puțin păgubitoare este și atitudinea unor funcții de comandă din organele centrale sau din unitățile și instituțiile subordonate — și am cunoscut asemenea situații concrete — care în cazuri de reorganizare plasează o parte din personalul devenit disponibil, mai ales în instituțele de cercetare și proiectare, considerate, absolut pe nedrept, ca unități neproductive, cînd se știe că marfa cea mai scumpă din lume este inteligența tehnico-știin-

țifică, materializată în produse și tehnologii de înaltă calitate și eficiență.

Cunosc și oameni așezați în funcții de comandă care, acceptînd să fie zilnic smulși din activitatea de bază și purtați, cel mai adesea în mod inutil, prin zeci de ședințe, conduc unitățile din subordine... prin telefon.

Am întîlnit și o situație paradoxală, e drept, azi ea nu mai există, cînd o persoană ocupa, simultan, șapte funcții de comandă, subordonate una alteia în lanț pe verticală.

Dar, fără îndoială, cel mai greu este să înțelegi mentalitatea unor oameni care puși în înalte funcții de comandă din ministere sau din centralele industriale, din instituții și unități de care atîrnă bunăstarea și sănătatea oamenilor au o atitudine refractară, de respingere a soluțiilor tehnologice originale, concepute și realizate în țară, preferînd să lupe din greu nu atît pentru eventuala perfecționare a acestor soluții, ci pentru aprobarea unor importuri împovărătoare, mari consumatoare de venit național.

Nu știu, de asemenea, ce poate determina unele cadre de pe funcții importante de comandă, din instituții centrale, unități de concepție sau producție curentă, care, în loc să-și facă un titlu de onoare din încurajarea realizării și promovării cu promptitudine a unor invenții și inovații născute în propriile unități sau în cele din subordine, recurg la adevărate persecuții ale inventatorilor și inovatorilor sau chiar le desfac contractul de muncă, sub diferite pretexte. Cunosc mai multe cazuri cînd repunerea în drepturi a unor asemenea realizatori de valoare a trebuit să o facă tribunalele, de parcă aceste instituții juridice ar fi obligate să înțeleagă mai bine sensul luptei eroice pentru introducerea noului valoros în economia națională.

Astăzi, în cadrul grandioasei noastre epopei naționale, a muncii și creației, cînd avem de îndeplinit uriașe, unice și complexe obiective strategice, funcția de comandă implică, mai mult ca oricînd, analiza colectivă și profundă a situațiilor

de soluționat, dar deopotrivă și asumarea individuală și curajoasă a răspunderilor stabilite.

Poporul nostru și-a cucerit independența și libertatea tirziu de tot în istorie, veacuri în sir uind cu sînge pămîntul patriei, de atîtea ori cotropit de dușmani. În timp ce alte popoare ale Europei se industrializau intens și aspirau spre niveluri tot mai înalte de civilizație și dezvoltare, poporul român avea de suportat povara unor exploatare interne și externe ce ne-au secat, veacuri de-a rîndul, pînă nu prea demult, avuția națională. De aceea avem de parcurs, într-un răgaz de timp extrem de scurt, ceea ce alții au realizat în secole, fără a avea condițiile grele ale unei lumi contemporane sfișiate de grele crize mondiale și caracterizată printr-o competiție internațională, fără precedent.

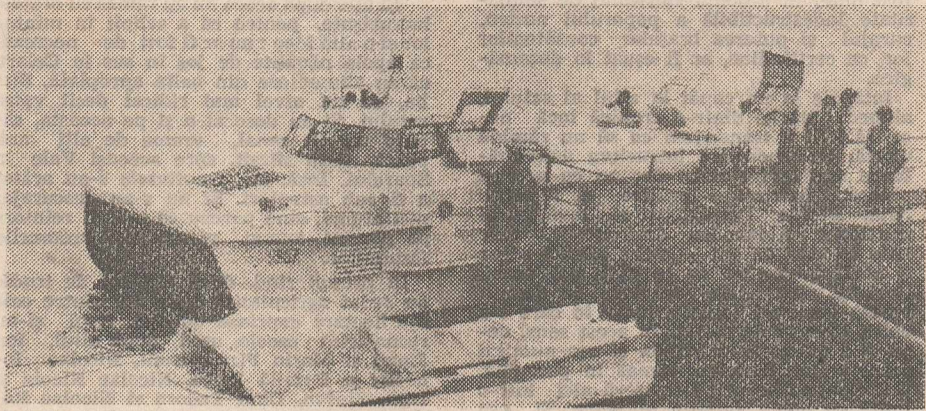
Fiii acestei națiuni s-au dovedit capabili, pe parcursul istoriei noastre, de strălucite contribuții la progresul științei și tehnicii, în gîndire și creație deci, cît și în execuția unor excepționale obiective pe care ni le-a pus viața în față. Cu atît mai mult trebuie să dovedim această capacitate azi și de aici înainte.

În încheiere, o precizare: nu pledez pentru o vîrstă oarecare a omului din funcția de comandă, dar cred că, așa cum s-a stabilit și în documentele Congresului, un echilibru între reprezentanții generațiilor este cel care poate conduce la rezultate optime în activitatea de coordonare, oricare ar fi domeniul sau nivelul activității.

Privesc atent cifrele viitorului cincinal, legate de forța de muncă pe ansamblul națiunii: în anul 1985, economia națională va cuprinde aproape 11,5 milioane oameni, din care peste 200 de mii în domeniul științei și tehnologiei. Înțelegem dar, cu ușurință, că acest uriaș potențial uman impune o selecție obiectivă a valorilor umane autentice — nu numai după dosare, ci după ceea ce sînt ele real în viață — și așezarea în funcții de comandă a unor oameni de cea mai înaltă calitate și eficiență, ca o condiție determinantă a mersului înainte al patriei noastre.

ION MÂNZATU

Nava românească pe pernă de aer interesează armatorii de pe Mississippi, dar nu și NAVROM



A fost expusă anul acesta la EREN. Adusă cu un trailer direct din apele Dunării, întrerupându-i-se cursele zilnice Tulcea-deltă și înapoi. Din august 1979, când a primit botezul apei și a întreprins primul ei drum, a devenit proprietatea Șantierului naval din această localitate.

N-a fost atunci o dimineață fericită pentru navigație. Era ceață, piclă și o Dunăre neprielnică încercărilor, își aminteste retrăind la fel de puternic emoțiile din ziua întiului drum al deosebitei nave, unul dintre principalii ei creatori, inginerul **Matei Kiraly**. Cel care a și condus echipajul de experimentare, cel care a fost practic comandant, a fost în fața tabloului de comandă, la cirna vasului în această cursă mai puțin obișnuită. O cursă ca o metaforă. Urma să confirme nu doar o navă, urma să confirme valoarea unei gândiri, urma să confirme începutul unui nou drum în construcția navală românească — vehicule pe pernă de aer cu pereți laterali rigizi destinate transportului fluvial de călători, pe care le abocaseră pînă acum doar țări cu mari tradiții. Deși început de august, a fost așadar o zi închisă, cu lumina ca o piclă ce se dezagrega în grăurile apei. Dar nimeni nu s-a gândit să se oprească din drum. Așteptarea fusese prea intensă, pregătirile minuțioase, toate condițiile asigurate. Conservan era următorul: când șalupa-escortă, șalupa tehnică a Institutului de cercetări și proiectări navale, ICEPRONAV, Galați, plecată înainte, la orele 5.00, va ajunge la gura Prutului, se va opri. Va staționa și va aștepta o jumătate de oră. Dacă nava nu va sosi pînă la acest timp va porni înapoi în căutarea ei. Înceamnă că lucrurile nu sînt în ordine. Salupa cu personalul de intervenție — lăcătuși, electricieni, mecanici... — a plecat cu punctualitate. Dimineața la orele 5. Făcîndu-se diferența dintre vitezele lor, nava pe pernă de aer urma să pornească la orele 7 fix. Dar Căpitania portului Galați din măsuri de siguranță participă și se simțea la fel de responsabilă de reușita acestei curse — vizibilitatea era prea redusă, iar din zona gura Prutului se anunța negură și valuri foarte mari pe Dunăre, i-a dat plecarea la 7.15. Pornește, în sfîrșit, în aval pe fluviu, încărcată la capacitatea maximă — 26 de persoane. Desigur, cercetătorii și proiectanții, cadrele cu funcții de conducere ale ICEPRONAV, iar ca invitat de onoare, veritabilul Mecena al cercetătorilor și constructorilor de nave din România, ing. Gelu Kahu, directorul general al centralei industriale de profil. Pleacă nava și ia în

stăpînire apa, iar șalupa n-a trebuit să facă nici un metru, nici o milă calea întoarsă, a fost salutată marinărește din mers și depășită cit ai clipi din ochi. Într-o oră și 28 de minute, alergînd cu 53 de km la oră — cit un camion pe uscat — a ajuns la destinație. La Tulcea. Performanță! De care, cei de pe mal, cei ce o așteptau cu emoții nu mai puțin, marinării și constructorii navali din Tulcea, își dau seama și îi fac o primire triumfală. Directorul șantierului naval urcă la bord și cu toții, de fericire, se învîrtesc pe Dunăre, aleargă spre Sulina, pînă ce i se termină combustibilul. Nimeni nu se mai îndoiește de reușită. În fine, acostează la mal și tuturora le revine luciditatea. Încep verificările tehnice, se deschide caietul de bord și i se inaugurează biografia.

O biografie care, întru respect al adevărului, începuse mai demult. Cu cîțiva ani în urmă. De cînd era doar o idee, o dorință, o voință, o necesitate. O necesitate economică, o comandă socială, înscrisă ferm în documentele de partid privind dezvoltarea transportului fluvial și maritim al țării, comercial și de pasageri. O comandă socială a prezentului și a viitorului, precum am descifrat fiecare și în Raportul la Congresul al XII-lea al partidului. În prezent avem pe Dunăre doar cîteva, pare-mi-se doar două, nave rapide de călători, „Săgeata” și „Poseidon” pe rutele Tulcea-Sulina și Tulcea-Galați. Aduse de mulți ani din import, îmbătrînite fizic prin uzură. Construite pe o soluție tehnică la epoca respectivă de mare noutate, azi depășită, soluția cu aripi portante. Dezvoltarea orașului Sulina ca important port la Marea Neagră, a orașului Sf. Gheorghe-deltă, vitalizarea activităților economice în Delta Dunării, finalizarea Canalului Dunăre-Marea Neagră și în perspectivă navigația pe Canalul Dunăre-București aduce în prim-plan mari necesități, de vase fluviale, de nave rapide de călători. „N-avea rost să refacem drumuri bălătore, nici nu ne-am gândit măcar să mai abordăm soluția cu aripi portante, pleacă de la faza-idee ing. Kiraly. Cele pe pernă de aer, abordate teoretic abia în ultimele două decenii, sînt deocamdată cele mai moderne cu putință, sînt foarte eficiente, dar ridică față de cele clasice probleme tehnice deosebite în realizare. Să le rezolvăm trebuie experiență, trebuie să ai o istorie în construcția de nave pentru a putea surmonta problemele tehnologiilor. Dar noi n-am uitat că în România există o minte inginerească numită Patraulea

care a pus bazele teoretice ale sustentăției pe pernă de aer. Și mai știam că avem experiență și avem specialiști în construcția de avioane — asemenea nave fiind ceva între o navă și un avion. În Anglia, unde există la ora actuală cea mai bună tradiție, aviatorii au atacat prima oară construcția lor, în U.R.S.S. — navalistii, în Franța ca și la noi — și unii și alții. Și mai știam — orice navalist român cunoaște — că inginerul Gheorghe Rado a realizat experimental, încă din 1960, primele vehicule pe pernă. Deci, avînd chiar întîietăți pe plan mondial într-o serie de detalii. A nu încerca ar fi fost mai mult decît lipsă de curaj.

La EREN foarte mulți vizitatori străini nu ne-au crezut că nava e în totalitate românească, reproduce impresii foarte tinăru inginer **Jean Popovici**, al doilea autor principal, cel care a conceput și proiectat partea de corp a navei. (Încă de pe băncile facultății s-a ocupat de această idee.) Ne spuneau direct că e probabil realizată prin licență și ne întrebau ce licență am cumpărat. Din ce țară. Cînd îi convingeam deveneau deosebit de interesați și ne cereau numeroase detalii tehnice. Să știți că nu e o intimplare, nu e nici o minune, este o navă muncită, este experiența unei echipe întregi nu numai de ingineri, ci de muncitori din atelierul nostru de prototipuri care au învățat să construiască un asemenea tip de navă. Este o experiență tehnologică absolut diferită pînă la ultimul nit față de vasele clasice. Ea a început în institutul nostru în 1966”. S-au realizat diferite modele experimentale de laborator, apoi la scară naturală, apoi nave utile mai mici și în august 1974 s-a livrat beneficiarului prima navă pe pernă de aer tip amfibie. Care a înregistrat în exploatare o serie de performanțe. „Pe care le-am dus mai departe”, continuă ing. Popovici. În decembrie 1978 s-a început concepția și proiectarea navei pe pernă de aer cu pereți laterali rigizi pentru transportul de pasageri care în primele zile ale lui august 1979 pornea în cursa ei definitivă spre existență. Nava despre care vorbim.

Cu performanțe și caracteristici absolut comparabile cu cele mai bune de acest gen din străinătate”, ne asigură inginerul Kiraly, un om măsurat în vorbă și faptă, un inginer de înaltă morală, cu simțul responsabilității în sine și în conștiință. „O primă caracteristică — precizează — și cea mai importantă este dată de capacitatea ei. Este capabilă să transporte 35 călători cu o viteză economică și comercială de 50-60 km pe oră și un deplasament în jur de 14 tone. Este echipată cu 3 motoare din care unul antrenează ventilatoarele ce asigură instalația pe pernă de aer, celelalte îi asigură propulsia prin propulsoare cu jet reactiv de apă. Deci nu prin elice. O performanță deosebită: pescajul redus — în staționare de 0,6 m, iar în marș 0,2 m, dînd astfel posibilitatea să treacă și pe ape cu o adîncime foarte mică. Și dați seama, poate să navigheze pe o apă cu adîncime doar de 20 centimetri! Dar mai ales consumul de combustibil. Dacă pînă acum criteriul complex ce definea performanțele unei asemenea nave l-a constituit viteza, acum i se adaugă, la competiție egală, consumul orar de combustibil la numărul de pasageri. Ei bine, nava noastră consumă 2,65

kg/persoană și oră. Față de 3,2 la nava „Săgeata” cu aripi portante sau de 3,59 la „Poseidon”. Comparată cu o navă similară, este foarte aproape de cea mai perfecționată din lume, socotită idealul la ora actuală, de nava engleză HM, care are un consum de 2,4 kg/persoană și oră. Dar mai presus de toate, caracteristica de care sîntem foarte mîndri constă în faptul că este realizată în exclusivitate cu agregate, aparatură și materiale românești. Nu s-a importat pentru ea un singur nit. Utilizarea pur și simplu motoare de camioane tip MAN, din producția curentă a uzinei din Brașov. Nu este însă un hibrid, dimpotrivă este o construcție ajunsă la maturitate, verificată cu exigență și competență. Performanțele atinse în exploatare ne confirmă gîndirea. Gîndire care a fost astfel condusă încît din această mărime standard să poată rezulta și altele. Nava este modulată. Prin introducerea în partea centrală a unui tronson de aproximativ 2,6 m se poate obține una pentru 60 persoane, dar care va dezvolta în schimb o viteză ceva mai redusă. Dacă i se scoate un tronson de aproximativ 1,80 m, se obține una pentru 24 călători, circuliind cu o viteză mai ridicată. Aceste cifre nu sînt aproximative, provin din studii și calcule riguroase, efectuate și de către Institutul de cercetări în transporturi.

— Și care din aceste trei mărimi se fabrică în serie?
— Nici una, deocamdată!
— !?!
Mă roagă să nu transcriu în articol ceea ce îmi va spune imediat, însă datorită mea morală, etica de ziarist mă determină să nu-i pot respecta rugămînta „Am însoțit nava la EREN. Și am trăit cîteva mari bucurii, dar și o profundă amărăciune. Bucuriile: secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-a oprit în dreptul ei, a analizat-o atent, a cerut relații și în final i-a strîns mîna cald, l-a felicitat din toată inima pe tovarășul director general Kahu. Ne-a vizitat un armator de pe Mississippi care a cercetat-o îndelung și a solicitat multe detalii despre nava noastră, ca și despre pretul ei. Într-o duminică ne-a vizitat ambasadorul Elveției la București care de asemenea a poposit îndelung lîngă realizarea noastră, a studiat-o atent și a conchis că ar fi foarte potrivită și pentru lacurile țării sale. Și i-am confirmat. Iată că poate deveni și un produs potențial pentru export. Dacă ne-au încălzit asemenea aprecieri și interese, ce bine ne-ar fi părut dacă ne-ar fi vizitat și cineva de la NAVROM. Amărăciunea asta este că nu a venit nimeni de la singurul proprietar de nave de călători din țară. Nava aceasta, dacă va fi un eșec, în sensul că nu va ajunge să doțeze flota noastră de pasageri, el nu va fi de ordin tehnic, pentru asta dăm asigurări noi, specialiștii de la ICEPRONAV, Galați.”

E foarte clar că nu puteam să trec sub tăcere amărăciunea ing. Kiraly. Faptul că Centrala Navrom nu se arată interesată și nu a emis hîrtia potrivit căreia nava rapidă pe pernă de aer de concepție națională poate fi exploatată, nu e o chestiune numai a sa. Este a noastră, a tuturor, e o problemă a economiei naționale. Nu creăm pentru sertare! Nu irosim gîndire tehnică și fonduri de cercetare și proiectare doar pentru expoziții! Nutrim convingerea că la NAVROM există, trebuie să existe spirite receptive la nou, la creația originală românească, spirite care să-și asume responsabilitatea deciziei privind contractarea acestor nave de care avem acută nevoie. Acolo, ca și la ICEPRONAV, sînt oameni de partid, oameni care cunosc comandamentele sociale ale prezentului, cunosc și vor trebui să aducă la îndeplinire hotărîrile Congresului al XII-lea cu privire la dezvoltarea construcției de nave specializate, cu privire la creșterile considerabile ale transportului fluvial. Iar creația despre care vorbim este o navă specializată. Așteptăm răspunsul conducerii NAVROM.

CICI IORDACHE ■

PREMIERĂ MONDIALĂ ÎN CANCERUL DE TRAHÉE

(Urmare din pag. 24)

Radiologic: tomografiile care se fac lunar, la aceeași distanță — 90 mm. — arată, după cum puteți vedea, regresia tumorală pînă la dispariție, regresie care se păstrează și azi. Restitutio ad integrum!
— Altă probă?
— Ar trebui să determinăm pe fostul bolnav să-și facă o nouă bronhoscopie cu biopsie. Dar cine, cînd se simte bine, mai face asta?
— Trebuie totuși!
— Celelalte probe, toate, sînt bune. Viteza de sedimentare e 6 cu 13. Repet, formațiunea tumorală a dispărut complet din noiembrie 1978, pînă-n martie 1979.
— El e, intervine dr. Leontopol, bolnavul nr. 1 al acestei secții care s-a înființat la 1 ianuarie 1979, datorită numai și numai indicațiilor de sprijinire a noului date de conducerea partidului și statului.
— Ziceți că bolnavul se tratează din noiembrie 1978.
— Ambulatoriu, acasă. Apoi, el a stat sub ochii noștri o lună și jumătate.
— Este, revine dr. Mitică Onisim, o mare satisfacție a dr. Leontopol și a întregului colectiv. Aceasta s-a obținut prin administrarea unui produs original românesc.
— Mi se poate spune, precizează Mihai Leontopol, să așteptăm 5 ani și cu acest caz. Dar, dar avînd aceste premise majore, eu zic să salvăm azi tot ce putem salva. Sînt sute de cazuri care s-ar prăpădi în așteptare.
— Dar dacă vi s-ar spune: „Cu o floare nu se face primăvară”?
— Țin la dispoziția oricui, întîi și-ntîi a revistei „Flacăra”, care ne-a sprijinit pe noi, inventatorii, atîi, circa

100 de cazuri care pot arăta că tratamentul nostru nu e o intimplare.
— Sigur, zice dr. Onisim, pe totul s-a rezolvat. Contează stadiul și contează sistemul imunitar al fiecărui organism.
— Ce aveți de gînd, doctore Leontopol?
— Să muncesc, să fac totul pentru a răspunde încrederei care ni s-a arătat de către tovarășul Nicolae Ceaușescu. Îi datorăm enorm conducătorului nostru. Existența C.N.S.T. ne-a ajutat mult. Tot ce-am făcut, am putut face datorită contractului cu C.N.S.T., în curs din 1975. Vom lucra în continuare, pentru sănătatea oamenilor.
★
Plec puțin năucit din acele mici odăi unde se află realizări epocale. Am bucuria să pot vorbi cu prof. Dorin Hociotă, cel care în acești ani a oferit găzduire dr. M. Leontopol.
— Ce ziceți, tovarășe profesor?
— Dragul meu, vreau să-ți spun sincer. Sînt curiozități, dar sînt adevăruri.
— Confirmați?
— Confirm că e real.
★
Oferim tuturor cititorilor noștri, inclusiv specialiștilor și oamenilor de decizie, datele obiective ale cazului, precum și cîteva opinii ale profesorilor C. Gh. Dimîtrie, Victor Ciobanu și Constantin Anastasatu, o premieră mondială în cancerul de trahée, o premieră al cărei prim autor trăiește aici, în România, printre noi: doctorul Mihai Leontopol. Iată ce a făcut el pentru noi!
Rămîne întrebarea: ce facem noi pentru el și, la urma urmel, în această privință, ce facem noi pentru noi?

INSTITUTUL CLINIC DE FIZIOLOGIE
SERVICIUL BRONHOLOGIC

BULETIN DE EXAMEN BRONHOLOGIC

Număr de protocol: 4300

Număr de examen: 1011

Trăitor: Onisim, Mitică

... (text handwritten) ...

Un sat neînvinș

Cei din Celaru nu aveau nevoie de această victorie. Ea ar trebui să se întrezărească la orizontul satului lor întocmai cum se va fi ivit creasta muntelui în privirile lui Sisif. Și totuși, după aproape un deceniu de efort necurmat, de luptă corp la corp cu o stihie neroadă, nimeni dintre cei din Celarul Doljului nu se simte Sisif. Și nici sensibilizarea nici unuia dintre ei nu s-a tocit într-atât încât victoria aceasta să nu strecoare în inimile lor un dram de candoare. Este candoarea desperării umite, care a văzut împlinindu-se din flăcările ei cu totul și cu totul altceva decât resemnare. Adică tenacitate umană, destoinicie, elan.

De o parte și de alta a panglicii de asfalt, vântul lunii decembrie așită sclipătul unor ochiuri de apă ivite nefiresc în grădini, între case sau în șanțurile din marginea drumului. În urmă cu un deceniu, perindându-se pe această șosea, Ștefan Iliescu, Ilie Brat, Vasile Marin sau Elena Cotoră, citiva dintre cei mai buni cooperatori din comună, erau incredințați poate că pământul din jur s-a abandonat pentru totdeauna în puterea brațelor lor. Era această convingere un semn de trufie deșartă? Nicidecum. An de an, pământul rodise prin munca lor valuri aurii de cereale. An de an, bunăstarea se instalase mereu mai temeinic în gospodăriile lor. An de an, înfățișarea comunei evoluase cu decizie spre o imagine rivnită de generații întregi. Până când, undeva, în adîncul nu totdeauna înțeles al pământului, un echilibru indicibil s-a rupt. Până când, fără voia lor, cei din Celaru s-au văzut amestecați într-o luptă pe care au purtat-o ani la rând, cu o neînduplecare de-a dreptul eroică. După toate, satul lor poate spune că este un sat neînvinș.

Un șir lung de oameni ține azi marginea drumului spre rosturile de zi cu zi ale satului: Victor Vieru, Marin Mitroi și Dumitru Badea, Ion Mihăilescu și Ștefan Florea sau Constantin Pascu... Sînt urmașii unor bărbați care, într-o istorie de multe secole, nu s-au dat niciodată bătuti. Cea mai veche zidire din Celaru a fost ctitorită prin anul 1838, dar temelile satului, fără doar și poate, sînt mult mai bătrîne decît locașurile din catapetesmele cărora, la ananghie, oamenii așteptau să coboare o lumină care nu s-a ivit. Sau Jane Pascu, sau Gheorghe Marin, sau Constantin Radu... Ei vin dintr-o istorie în care cioburile de ceramică romană din vilele Ciorăștilor, mult mai tirziu, la 1877, s-au înfrățit cu singele soldatului Ion Cruțeru din regimentul 1 linie, născut pe aceste meleaguri, rănit greu înaintea redutelor Griviței și îngropat între ai săi într-un loc pe care nu-l mai poate ști nimeni. Sau Ion Antonie, sau Emilian Oprea, sau Tudor Jianu... Un șir prelung de bărbați în trecutul cărora flacăra jertfei a sclipit în '907, și în '18, și în '45...

Intuile semne ale nenorocirii ce s-a îndirjit să le răvășească rosturile, ținîndu-i în picioare și treji mai mult decît o răscoală sau un război, s-au făcut simțite prin primăvara lui '69. De atunci, n-au mai avut liniște. Printr-o răzvrătire de neînțeles a straturilor freactice, lor, care sînt mai departe decît alții de cursurile unor riuri mai mari, apa a început să le crească în fintini și în pivnițe, să muștească sub picior în grădini, să bălțească pe suprafețe întinse în largul ogoarelor. De atunci, s-au văzut amestecați fără voia lor într-o luptă care le-a cerut să se deprindă cu altfel de arme decît cele purtate de înaintașii lor. Și cu alte unelte. Și totul a culminat în noaptea de 7 spre 8 iulie 1970, o noapte smolită și furtunoasă, cînd norii s-au desfrecat într-o ploaie torențială cum nu s-a mai văzut pe aceste meleaguri și cînd apele din cer, unindu-se cu cele freactice, au inundat incinta teatrului de vară, zona școlilor, sediul cooperativei agricole de producție, aproape întregul sat. Cei ce au fost martorii acestei dezlănțurii oarbe își amintesc miezul ei de derută întocmai cum și-ar aminti un coșmar: în centrul civic al comunei, în numai cîteva zeci de minute, nivelul apelor a atins înălțimea de un metru și firec, nu au întîrziat să se semnaleze și primele pagube materiale. În gospodăria lui Gheorghe Rezeanu întii, apoi în gospodăriile lui Dumitru Truică și Vergică Pișcoveanu, la Ion Jianu și la Ion Buzatu, la Marin Buzatu și la Ilie Buzatu... Și în miezul acestei derute s-a consolidat și credința tuturor că locuitorii satelor românești nu sînt numai membrii unei case de ajutor reciproc, cu cotizații contabilizate în scripțe, ci o mare familie, împlinită printr-o solidaritate de neînduplecare.

Cînd s-au ivit zorile, după noaptea aceea de pomină, de la microfonul stației de radioamplificare, operatoarea Tudorița Stan anunța îndurerată: peste 300 imobile au fost avariate de ape, peste 600 hectare au fost scoase din circuitul agricol... Un buletin de știri laconic, care nu numai în Celaru s-a făcut auzit, ci și în Mirșani și Dioști, în Apele Vii și mult mai departe. După cîteva zile numai, numărul gospodăriilor afectate s-a dublat, s-a triplat... Și era normal ca cei dinții atinși de stihie să fie și primii care nu s-au descurajat, care nu s-au lăsat ingenuncheați. Au pus cu curaj în funcțiune motopompele pînă atunci destinate lucrărilor de irigație locală, au adus alte patru motopompe de la Damian, apoi încă trei de la Castranova, într-o încercare dramatică de a izgoni apele din gospodăriile lor, din inima satului lor, din viața lor.

S-a scurs de atunci un deceniu întreg. Interlocutorii noștri din această zi fără mari probleme, primarul Marin Brătășanu și Marin Zamfir, secretarul adjunct al comitetului comunal de partid, înainte de a depăna mai departe povestea acestei in-

cleștări dure, parcă ar da semne că s-ar odihni o clipă sau două. De fapt, ei își îngăduie un răgaz, răgazul în care gîndul lor de bărbați și de comuniști îndrăznește să se ridice la înălțimea principiilor: și ei, ca și vicepreședintele Florea Murgan, care fusese primar tocmai în acele momente de cumpănă, sînt convinși că, dacă o astfel de calamitate ar fi lovit comuna lor într-o vîrstă trecută a țării, șansele celor din Celaru de a i se împotrivi ar fi fost nule. În absența spiritului de solidaritate indestructibilă a poporului nostru, curajul și puterea brațelor consătenilor lor, cu certitudine, ar fi eșuat în dezamăgire.

Iată, de la un capăt la altul al satului, alunecă vorbe dintr-o cronică încă nescrisă. Și o transcriem ca să nu rămînă uitată. O nenorocire intrucitivă asemănătoare mai lovise aici, dar nu cu aceeași putere. Bătrîni — printre ei Rusache Niță, Florea Dorobanțu și învățătorul pensionar Alexandru Andronescu, care bate în suta de ani — chiar afirmă că ar fi auzit despre ea de la alții mai vechi. Dealtfel, bordeiele satului de demult mereu ocoliseră locurile joase în care s-a chîit Celaru de astăzi. În acest sens, depune o măturie palpabilă și așa-numitul canal al lui Budulan, rămas în paragină. Da, oamenii se mai istoviseră aici într-o luptă cu apele, într-un alt veac. Și așa au hotărît și urmașii lor, în 1971, cînd o mare adunare populară i-a reunit pe toți, cu mic, cu mare, și pe cei loviți nemijlocit de răzmerița apelor, și pe cei încă ocoliiți de stihiele ei. Au hotărît să primească lupta, să sape întii un bazin de întinderea unei jumătăți de hectar și adînc de trei staturi de om, în care să stingă măcar în parte răscoala neașteptată a straturilor freactice. Au hotărît apoi să sape și ei un canal, cu un nou elan și cu alte mijloace decît cele aflate la îndemîna înaintașilor lor, în lungul căruia să alerge apele adunate în sat spre pădurea Grîndeni. Și atunci s-a dovedit valid și adevărul că nici un sat românesc, astăzi, nu se bate de unul singur.

Despre ce a urmat, ne-ar mai spune cîte ceva brigadierii Stelian Vieru și Ion Antonie, sau tehniciana Sabina Nicolae din Ghizdăvești, sau Dumitru Stan, un simplu țaran, care a apucat să fie și președinte al cooperativei agricole de producție din satul apropiat Marotinu de Sus. Dar solidaritatea amintită nu s-a afirmat numai între cele cîteva sate din jur de Celaru. Din Amărăști, specialiștii în îmbunătățiri funciare au îndrumat aici utilajele adecvate. Motopompe au ajuns la Celaru și din Craiova, printre care una de 12 țoli, înzestrată cu o colană de refulare lungă de peste un kilometru. Sub conducerea inginerului Gheorghe Scrieciu, și-au făcut apariția în zonă topometrii de la organizarea teritoriului. Între timp, înzestrați cu arme pe măsură, oamenii au atacat și lucrările canalului proiectat, între Delnița și Valea Fîntîniței, de unde apele s-ar fi scurs prin Valea Soarelui, spre Redea, pînă în Olt. Și nu mai putem scrie că s-au așezat în fruntea lor comuniștii comunei, mai mulți de o jumătate de mie la număr, pentru că aceștia chiar printre ei s-au aflat, umăr la umăr cu ei, armîndu-le rîndurile. Cantonierul

Ștefan Mitrică, inginerul Constantin Ariciu sau bărbați inimoși ca Nicolae Iacob și Gheorghe Constantin s-au dovedit printre cei mai destoinici. Prin munca și nedormirea lor, timp de luni fără număr, din care s-au intrupat ani apoi, canalul acela a fost săpat pe o lungime de 1,5 km, lărgit prin unele locuri la 10—12 m și adîncit pînă la cinci. Isprăvindul, oamenii au putut măcar să țină nivelul apelor freactice sub control. Nu mai mult.

Și nici după aceea nu au rămas cu brațele încruciate, pentru că a sclipit în mintea lor și o altă idee: nu ar fi fost de necrezut ca apele năvalite de jos în sus în Celaru să se alimenteze din balta apropiată, Sirba, cu un nivel mai ridicat decît vatra satului. Și au desecat-o și pe aceasta, săpînd un alt canal, vreme de alți ani, parcă fără sfîrșit, spre aceeași Vale a Soarelui. Însă, iar, rezultatele s-au arătat a fi sub așteptări. Și nu s-au descurajat nici atunci, cînd păreau că s-ar fi reîntors pe pămînt, numai pentru ei, vremurile faraonilor.

În primul rînd, după alți ani de trudă, au redat agriculturii peste 500 dintre cele 600 hectare cuprinse de apă. Apoi și-au reconstruit casele, unul după altul, Ion Jianu și Marin Pișcoveanu, Nicolae Ionescu și Rafailă Iancu, Nicolae Nicola și Dinu Ștefan, Dinu Tudora și Nicolae Răduică... Și peste toate mai trebuia arat și pămîntul, atît cît mai rămăsese întreg. Trebuia semănat și cules, an de an. Trebuiau hrănite și vitele, copiii trebuiau să meargă în fiecare dimineață la școală. Și cite atele... Nu începe nici o îndoială că în alte condiții istorice pe cei din Celaru i-ar fi înfrînt desperarea, satul lor s-ar fi risipit fără doar și poate în lume. Și nu numai că nu s-a întîmplat astfel. Mai mult, cei din Celaru, mai bine spus echipele conduse de Gheorghe Dicu, Marin Constantin, Gheorghe Oprea și Constantin Nicu, au găsit timp și putere să urce și pe schelele Craiovei avariate de cutremur. La timpul potrivit. Luînd pe seama lor predarea înainte de termen a zeci și zeci de apartamente în cartierele Dezrobirii și 1 Mai...

Astăzi, după un deceniu de efort necurmat, cei din Celaru au certitudinea că au învins. Dacă atunci cînd ajungi în sat îți mai picură în ureche zgomotul motopompei din grija lui Gheorghe Bădescu, se întîmplă astfel pentru că lupta de un deceniu i-a obișnuit cu o veghe continuă. Gheorghe Bădescu însuși nu mai este astăzi un om incolțit, ci o santinelă lucidă. Nu demult, s-a încheiat întia etapă a lucrărilor de desecare din zona Zănoaga-Tia Mare-Nisipuri și, iată, nivelul apelor freactice din comună a scăzut considerabil. A doua etapă a acestor lucrări de anvergură va cuprinde și pămînturile cooperativei agricole din Celaru și vatra ca atare a satului. În sfîrșit, după ani mulți de trudă, metodic, a fost dibuit mecanismul acela ascuns care provoacă prin părțile astea necazuri. Și nu numai că a fost dibuit, ci a fost sfărîmat bucățele...

Este limpede că cei de la Celaru au învins. Și au învins pentru că nu au fost lăsați de izbeliște.

MIHAI PELIN ■

CENACLUL IDEILOR (I)

Un debut promițător, dacă avem în vedere amploarea discuțiilor și densitatea ideilor, precum și numărul mare al celor care l-au onorat cu prezența și i-au dăruit sens și consistență în cursul dezbaterilor. Un debut promițător, dar care a pus la grea cumpănă organizatorii, nevoiți să devină gazde pentru un număr neașteptat de mare de participanți, aproximativ 80 de persoane, mai mulți decît scaunele disponibile ale redacției, sau ceea ce a făcut imposibilă desfășurarea colocviului în sala prevăzută inițial acestui scop. Dar fiind vorba de un Cenaclu al ideilor, o idee de ultimă oră, sosită din laboratoarele de gîndire ale serviciului administrativ (de fapt o soluție-ultima-tum ca toate soluțiile contabilești) ne-a obligat, fără drept de apel, să transformăm culoarul reacției în sală de ședințe. Un spațiu, evident, impropriu pentru o asemenea manifestare, dar... ideile generoase nu s-au născut, de regulă, în palate de cristal.

Organizarea acestui cenaclu al ideilor — manifestare unică, după știința noastră, la ora actuală — a fost anunțată, reamintim, printr-o notiță lapidară publicată de „Flacăra” cu o săptămîna în urmă. Un punct de vedere mai amplu a fost prezentat, în deschidere, de redactorul șef al revistei, poetul Adrian Păunescu.

Cenaclul ideilor, a ținut să arate vorbitor, se intrupează din marile idei ale secretarului general al partidului nostru cu privire la rolul major, determinant, pe care trebuie să-l dețină în întreaga noastră activitate patrimoniul ideilor originale. Un îndemn pe care președintele țării l-a adresat inteligenței naționale în repetate rînduri și încă de acum 15 ani și pe care avem datoria nu numai să îl aplaudăm, să îl îmbrățișăm, ci să îl convertim în fapte, să punem gîndirea la temelia activității noastre curente și de perspectivă. „Să gîndim cu capetele noastre” a spus președintele țării, și facem totul pentru promovarea ideilor îndrăznețe și originale, să o facem și în cadrul cenaclului nostru, avînd sentimentul istoriei și considerînd gestul nostru o ctitorie de omagiu către țara noastră, către condu-

cătorul ei, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Arătînd că nu s-a întocmit în acest sens un plan special, că cenaclul va evolua și se va constitui prin aportul colectiv al celor care îl vor onora cu prezența, Adrian Păunescu și-a exprimat convingerea că mulți dintre cei de față vor putea deveni făcători de bine într-o țară și într-un moment istoric care reclamă mai mult ca oricînd inițiativă și originalitate în gîndire.

A urmat expunerea principalului protagonist al intrunirii din 4 decembrie, inginerul Valeriu Popa, autorul unor cercetări și studii de biomedicină și bioenergetică cu aplicații în medicină și al unui procedeu original în depistarea și combaterea unor afecțiuni. Despre V. Popa vorbise revista noastră în numărul anterior.

Inginerul Valeriu Popa a fost apoi invitat să facă mai multe demonstrații cu ajutorul unor pacienți voluntari, spec-tacol complet nou pentru marea majoritate a celor prezenți. Investit cu predispoziții naturale (dar pe care le-a studiat și cultivat mai bine de 20 de ani), inginerul Popa a dovedit că poate oferi diagnostice precise prin simpla palpăre a subiectului în cauză, deci, cu alte cuvinte, transformîndu-se ad-hoc într-un sensor natural de o excesivă sensibilitate, capabil de a înregistra perturbațiile de natură energetică ale organismului investigat.

A urmat, cum era de așteptat, o avalanșă de întrebări: Care este explicația acestei remarcabile intuiții, ce rol joacă în această situație telepatia, ce legătură există între aureolele portretelor de sfinți și bioluminescența evidențiată prin aparatele electronografice, dacă există elaborat un suport științific nou etc. Întrebările au fost adresate de participanții Dan Popescu, inginer, Anton V. Alexandru, Iustin Capră, inginer, Ilie Stan, inginer, Constantin Georgescu, inginer, Eugen Celan, medic veterinar, Teodor Anghelina, inginer, Gh. Zoria, profesor, și de către alții, cărora banda magnetică și stenogramele nu le-au reținut corect numele și prenumele.

Răspunsurile au fost oferite de către inginerul Valeriu Popa și prof. univ. Ion

Mănzatu, precum și de doi experți în cercetările experimentale privind bioenergia, medicii Florin Dumitrescu și Dumitru Constantin Mirghia. S-a evidențiat, în primul rînd, faptul că „emisunea vitală” nu este altceva decît o formă de energie, mai greu de explicat complet la ora actuală, dar că ea a putut fi înregistrată prin aparate speciale construite în premieră în țara noastră, deci pot fi realizate și senzori artificiali, capacitatea de intuiție a inginerului Popa este și ea greu de explicat deocamdată în termeni strict științifici, dar ea reprezintă rezultatul unei acțiuni sinergice (ce cuprinde între altele și efectele telepatice).

Au fost expuse, cum era de așteptat, și idei, și considerații nastrușnice, unele respinse sau amendate pe loc de către participanții la discuții, ceea ce nu a diminuat ci, dimpotrivă, a potențat efervescența schimbului de opinii.

Un debut promițător, spuneam la începutul acestor rînduri, cu totul remarcabil prin spiritul de colegialitate, prin caldă omenie a părerilor exprimate. Sîntem siguri că nu vor întîrzi să apară în continuare idei valoroase, spre folosul și binele acestei țări, căreia îi dedicăm, și pe această cale, modesta noastră contribuție în depistarea și promovarea noului.

LIVIU TIMBUS ■

Cenaclul FLACĂRA al Tineretului Revoluționar

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra și condus de poetul Adrian Păunescu, va fi prezent la sfîrșitul acestei săptămîni în județul Argeș. Vor participa membrii reprezentativi ai cenaclului. Spectacolele sînt programate astfel:

— sîmbătă, 8 decembrie, de la ora 16, la Cîmpulung-Muscel, în sala Clubului „ARO”; de la ora 20, la Pitești, în sala Casei de cultură a sindicatelor.

— duminică, 9 decembrie, de la ora 19, la Curtea de Argeș, în sala Casei de cultură.

CENACLUL IDEILOR ÎȘI VA ȚINE VIITOAREA ȘEDINȚĂ LA SEDIUL REVISTEI FLACĂRA, JOI 12 DECEMBRIE A.C., ORELE 17.

„Pentru mine, ca fizician, literatura este un mod de a cunoaște adevărul”

— Tovarășe profesor Victor Mercea, mi-ai spus odată că de 10 de ani mulgeți o „vacă” pe care nu ați văzut-o niciodată.
— Dacă prin „vacă” înțelegeți atomii, moleculele sau particulele subatomice (nucleul atomic), mărturisesc că nu le-am văzut niciodată. Dar am nenumărate dovezi indirecte despre existența lor. Altfel zis, profesia de fizician atomist este ciudată pentru că lucrăți o viață întreagă cu obiecte și realități pe care nu le simți, nu le vezi, nu le auzi. Totuși imi sînt toate familiare și mă orientez deseori destul de bine printre ele.

— Cîți fizicieni a avut Clujul acum 35 de ani și cîți are acum?

— Acum 35 de ani erau vreo 7-8 fizicieni, toți în învățămîntul superior, mai ales la Universitate. Astăzi acest număr a crescut enorm, atît prin dezvoltarea învățămîntului superior, cît mai ales prin înființarea unui Institut de fizică, Institutul de tehnologii izotopice și molecule. Numărul fizicienilor-cercetători este acum în jur de 200.

— Au lipsit cumva, mai demult, talente în domeniul fizicii?

— Nu au lipsit, dar nu aveau condiții să se dezvolte. Aș aminti doar pe prof. A. Maior, care încă în 1905 a inventat telefonul multiplă pe un singur circuit, dar n-a putut valorifica această invenție. Am avut o serie de fizicieni care au studiat în străinătate, obținînd rezultate remarcabile, ca prof. V. Marian. Întors în țară în perioada dintre cele două războaie, n-a putut realiza, din lipsă de condiții, ceva important. Abia după eliberare, treptat, s-au creat condițiile care au făcut să se afirme personalități remarcabile, cum a fost prof. Aurel Ionescu.

— Există o vocație pentru cercetarea în fizică?

— Neapărat. Numărul constant de tineri talentați, indiferent de numărul studenților, e o dovadă. Vocația de cercetător reprezintă mai mult decît obținerea de rezultate bune la învățătură, ea cere talent și anumite trăsături de caracter.

— Cum se cultivă ea?

— Prin dezvoltarea inițiativei, a spiritului de cooperare în echipe de lucru, dar mai ales prin dezvoltarea unei inteligențe științifice care se obține numai în contactul cu un grup format și eficient, deci pe baza unei tradiții.

— Dumneavoastră în ce împrejurări ați optat pentru fizică?

— O carte citită la 16 ani m-a determinat să nu devin inginer, ci fizician. Cartea era de fizică atomică. De la ideea că nu sînt bun pentru inginer, am făcut totuși 4 ani de Politehnică. De atunci mai bine de jumătate din ceea ce fac e tehnică (de ce ți-e frică, nu scapi).

— Care este corelația dintre cercetarea fundamentală și cea aplicativă?

— Ce-a dintre copac și rădăcina lui. Pentru cercetător însă ea prezintă două etape absolut distincte. Prima e răspunsul la vesnicul „de ce?” A doua răspunde la întrebarea „la ce bun?” Ca individ, fizicianul poate fi atras de una din ele, poate avea preferințe. Social vorbind, amîndouă sînt necesare.

— Izotopii și aparatele dv. investighează structurile moleculei, ale materialului, reacțiile chimice, tainele subsolului, ale germinăției porumbului activizat de îngrășămintele azotoase, ale izvoarelor minerale, ale deltei și mării, ale spațiului cosmic. Aparatele create de cercetătorii, maiștrii din laboratoarele și atelierile Institutului dv. contribuie la cercetarea spațiului cosmic? Ce noutăți aveți în domeniul energiei?

— Hidrogenul, ca factor energetic de viitor. El va înlocui gazul metan.

— Avînd în vedere Directivele celui de-al XII-lea Congres al partidului, am dori să fiți și mai concret.

— Demnă de subliniat în Directivele Congresului este ideea abordării unor cercetări de perspectivă, duse de la faza fundamentală, de descoperire a fenomenelor, pînă la aplicația industrială, direct în economie. În domeniul nuclear, ITIN a depus în acest sens o muncă de pionierat. Hidrogenul e gîndit aici ca înlocuitor al gazului metan. În timp ce acesta din urmă se extrage din zăcăminte subterane, a căror epuizare e o chestiune de timp, hidrogenul se produce din descompunerea apei, practic inepuizabilă. Utilizarea lui drept combustibil, adică arderea lui, face să se formeze din nou apă, deci ciclul se închide. Institutul s-a ocupat de producerea hidrogenului. O celulă de descompunere foto-electronică a apei a dat primele rezultate promițătoare. Apoi hidrogenul trebuie transportat; problema nu e grea, deoarece se poate folosi, în viitor, rețeaua de gaz metan. Dacă însă hidrogenul va trebui folosit ca înlocuitor al benzinei, el trebuie stocat în rezervoare metalice transportabile. O soluție elegantă este de a umple aceste rezervoare cu o pulbere metalică specială care absoarbe hidrogenul în cantități mari și îl eliberează printr-o ușoară încălzire. Am obținut rezultate foarte interesante în această direcție, în prezent se experimentează primul vas de stocare de acest gen construit în țară. În fine, hidrogenul se poate arde, cu flacără, ca și gazul metan. O soluție mai interesantă e să ardă fără flacără, în arzătoare speciale,



Născut în 1924, Victor Mercea își face studiile elementare și medii la Timișoara. Urmează apoi în paralel în acest oraș Politehnică și Facultatea de matematică. Irezistibil atras de fizică, lucrează voluntar la Facultatea de fizică în toate orele libere și la obținerea licenței în matematică este numit asistent la Facultatea de fizică, între timp reînvoarsă la Cluj-Napoca, în 1946. În 1947 obține a doua licență, în fizică. După doi ani susține teza de doctorat cu o lucrare experimentală de fizică moleculară la Universitatea din Cluj-Napoca. Va rămîne la această universitate pînă în clipa de față, avînd, la 31 de ani, la gradul de conferențiar și peste încă 10 la cel de profesor. În 1965 obține titlul de doctor docent.

Din 1949 lucrează ca cercetător la secția de fizică a Academiei din Cluj-Napoca, iar din 1970 conduce nou înființatul Institut de izotopi stabili din Cluj-Napoca, azi Institutul de tehnologii izotopice și moleculare. A contribuit în mod substanțial cu peste 130 de publicații, brevete de invenții, rapoarte științifice și tehnice, cursuri, cărți, la dezvoltarea în țara noastră a fizicii și tehnologiei izotopilor stabili și a fizicii moleculei, la crearea de aparatură în acest domeniu și la o vastă gamă de aplicații.

Prof. dr. docent Victor Mercea este membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, membru al C.N.S.T., răspunde de cercetările de fizică spațială în cadrul Comisiei române de activități spațiale a acestui for, este reprezentantul țării noastre în grupa de fizică „INTERCOSMOS” și în organizația internațională COSPAR.

catalitice. S-a reușit construcția unor radiatoare în care hidrogenul arde fără flacără, combinîndu-se direct cu oxigenul din aer. Fără fum, fără agenți chimici poluanți, cu un randament energetic excelent. Experimental, aceste elemente folosesc în prezent deseuri industriale de hidrogen și încălzesc sere pentru producerea legumelor. Rezultatele sînt încurajatoare.

— Ce faceți cînd vă izbiți în cercetare de o barieră?

— Fizicienii cunosc un așa-numit „efect tunel”. Dacă bariera nu e prea groasă, o străpungem. Pentru asta trebuie inventivitate, imaginație, flexibilitate. Dacă bariera e prea groasă, o ocolim. Totdeauna, mai devreme sau mai tîrziu, se găsește o trecătoare.

— Se vorbește uneori despre limitele cunoașterii?

— Problema e filozofică și eu sînt mai ales fizician. Dar experiența mea de o viață imi spune că nu există o limită a cunoașterii. Eu n-am dat de ea. Desigur, fiecare perioadă își are specificul ei. Epoca noastră acordă precădere cunoașterii științifice. Nu e singura cale posibilă.

— Ce poate face știința împotriva gîndirii înguste, dogmatice?

— În principiu, știința și gîndirea îngustă, dogmatică — forme ale ignoranței — sînt la polii opuși. Se exclude reciproc. Dar știința singură nu poate face nimic. Societatea poate folosi știința ca o armă eficientă și teribilă împotriva ignoranței, a dogmelor. Gîndirea îngustă e o chestiune de stil. Există și o gîndire științifică îngustă. Din ea rezultă știința de proastă calitate. Eliminarea ei e o luptă pentru o calitate superioară.

— Cum ați defini, succint, etica cercetării științifice?

— Etica cercetării e foarte complexă. Dar la baza ei, probabil, stă nevoia de a urmări cunoașterea adevărului, chiar și cînd personal aceasta te dezavantajează... De asemenea, nu trebuie uitat niciodată că știința e făcută de oameni pentru oameni.

— Există înșelătorie în știință?

— Ca și în artă. Numai că nu are picioare lungi, nu rezistă timpului. Știința înaintează prea repede și balastul se pierde pe drum foarte rapid.

— Cum vedeți spiritualitatea și personalitatea orașului Cluj-Napoca?

— Ca ceva încheiat, specific și necesar în spiritualitatea românească, la care trebuie să adere cu toate forțele, dar fără să-și piardă personalitatea. Spiritualitatea clujeană nu a fost și nu este de provincie.

— Prin ce contribuie Universitatea la aprofundarea acestei spiritualități?

— Universitatea e o parte dintr-un complex: politehnică, agronomia, institutele medicale, institutele de artă, institutele de cercetări, noua spiritualitate industrială și economică sînt celelalte părți. Fiecare parte e necesară. Particularitatea Clujului decurge din faptul că toate sînt foarte apropiate și întrepătrunse.

— Acest tînar institut pe care îl conduceți a reușit să-și contureze o spiritualitate și personalitate proprie? Cum le-ați defini?

— Există 7-8 institute cu acest profil în lume. Personalitatea institutului constă în domeniul de probleme pe care le-a atacat, în stilul de muncă, în legăturile cu cei care ne folosesc rezultatele. La toate se adaugă mentalitatea cercetătorilor, a colectivului, dăruirea și pasiunea lor pentru știință.

— Există un mit al științei și o viziune mai științifică a ei?

— Există un mit al științei atunci cînd se spune că unele probleme se rezolvă științific, deși nu există nici premisele, nici metodele care să permită așa ceva. Știința nu poate rezolva orice, mai ales nu imediat. Trebuie, ca oameni de știință, să fim foarte conștienți de limitele din această clipă ale științei. În interesul științei și al celor care cred în eficacitatea ei.

— Muzica, pictura, fotografia, literatura sînt un refugiu sau un stimulente în munca dv. științifică?

— Nu-s nici refugiu, nici stimulente, ci o necesitate. Ca om, nu pot cînta o viață întreagă pe o singură coardă, cînd am mai multe.

— Sînteți președintele Uniunii artiștilor fotografi din Transilvania. E vorba de o funcție în plus?

— Fotografia m-a tentat de copil, într-atît că am învățat să pot prelucra singur filmele și mi-am construit un aparat de mîrit. Poate era ceva din fizicianul în devenire aici. Dar la fotografie am ajuns mai tîrziu, în perioada de după război, într-o vreme cînd o lume veche a dispărut și una nouă se străduia să se nască. Cred că m-a impresionat modul extraordinar prin care, alegînd un unghi de vedere, un moment și o lumină, lucrările apar în imagine cu o expresivitate impresionantă, cu un sens profund poetic. Fotografia m-a învățat să văd și văzînd am avut senzația că descopăr o latură esențială, nouă, sensibilă a vieții, exact ceea ce nu-mi putea da știința. Prin mîna mi-au trecut mii de fotografii, ale mele și mai ales ale altora. Îmi dau seama că e, alături de cinematografie, o artă a vremurilor moderne. Așa cum fizica e o știință a vremurilor moderne. Am nevoie de amîndouă pentru a-mi înțelege epoca în care trăiesc.

— Cum ați declanșat dialogul dintre cercetătorii și scriitorii de la Institutul de izotopi?

— Colocviul „Dezvoltarea științei și literatură”, organizat în cadrul Decadei culturii clujene, a fost un eveniment remarcabil din două motive: a reprezentat o dezbateră, în sensul pozitiv al cuvîntului, cu opinii diferite. Soluții uncori contradictorii fiind prezentate unui public desorbit de receptiv și interesat care, astfel, și-a dat seama că problemele sînt actuale, complexe și nu pot fi rezolvate simplist, printr-o formulă magică. În al doilea rînd, s-a văzut cu claritate că latura rațională și practică a culturii umane nu poate fi separată de cea sensibilă, artistică, umanistă; există în prezent o imensă nevoie ca omul modern să se dezvolte armonios. Colegii care au asistat la această manifestare m-au întrebat: cînd se vor mai repeta astfel de colocvii?

— Și care e poziția dv. în privința relației știință — literatură?

— La colocviu am susținut punctul de vedere că literatura nu poate fi, în epoca unui imens progres științific și tehnic, la cîrmă științei și tehnologiei. Problema literaturii care trebuie să ajungă din urmă progresul științific și practic e o falsă problemă: dezvoltările lor trebuie să fie paralele, să se influențeze reciproc. Știința și practica au nevoie de umanismul și sensibilitatea literaturii, a artelor în general, așa cum literatura trebuie să înțeleagă elementele profunde noi introduse de știință: lărgirea spațiului în care trăiește și gîndește omul, importanța întîmplării ca fapt fundamental al existenței, uriașa expansiune a informațiilor și schimbărilor profunde aduse de tehnică în existența zilnică (automobil, televiziune, avion, terapii medicale etc.). Interventia mea a mai plecat pentru renunțarea la o originalitate formală, ceea ce în știință s-a făcut de mult. Pentru mine, ca fizician, ca cercetător, literatură e celălalt mod, sintetic, sensibil de a cunoaște adevărul.

MIKÓ ERVIN ■

Cuget, deci exist

Problema fundamentală a filozofiei și dialectica adevărului

Analiza problemei fundamentale a filozofiei de pe pozițiile materialismului dialectic și istoric ne dezvăluie faptul că legea care guvernează raporturile conștiinței cu obiectul este dialectică. Aceasta înseamnă că absolutizarea oricărui termen și a proprietăților sale reprezintă o abstracție unilaterală, deci un concept închis, invariabil. Dar abstracțiile acestea reprezintă un moment istoric necesar în calea ce conduce la descoperirea legii dialectice. Aceasta lege, tocmai pentru că este dialectică, nu se poate dezvălui în afara caracterului procesual, dialectic al cunoașterii.

De aici conchidem că adevărurile nedinamice ale filozofiei reprezintă un moment necesar spre adevărurile dinamice, spre dialectica adevărului, mai riguroasă, spre conceptul dialectic al adevărului.

Expresia „conceptul dialectic al adevărului” vrea să pună în evidență producerea adevărului prin acțiunea legii dialectice mediată de conceptul dinamic al acesteia, deci prin acțiunea subiectului epistemic dialectic. Prin acest concept se descoperă limitele interne ale adevărilor care s-au produs prin acțiunea conceptelor metafizice.

Materialismul dialectic determină termenii relației cognitive cu determinanții sociale. Astfel, termenii relației dialectice pe care îi cercetează materialismul dialectic sînt existența socială și conștiința socială. Determinarea socială a termenilor relației dialectice permite explicarea materialistă consecventă a originii istorice a conceptelor filozofice. Proprietățile categoriilor materie-conștiință își au originea în dialectica existență socială — conștiință socială.

Dacă proprietățile termenilor teoretici își au originea în proprietățile conștiinței sociale și ale existenței sociale, ei nu sînt reducibili la acestea. Această ireducibilitate explică și evidențiază: a. caracterul construit al proprietăților termenilor teoretici; b. noutatea lor; c. natura lor teoretică în opoziție cu simțul comun; d. valoarea lor cognitivă de ordinul esenței; e. rolul lor activ față de raportul practic existență socială-conștiință socială.

În legătură cu punctul „e” precizăm că rolul modificator al categoriilor filozofice ține și de adîncimea lor cognitivă.

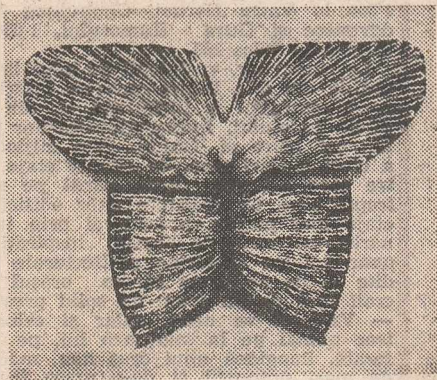
Din perspectiva materialismului dialectic, problema fundamentală a filozofiei nu este compatibilă cu soluții definitive, cu adevăruri absolute. Aceasta pentru că materialismul dialectic a descoperit relația dialectică, relație productivă; a descoperit determinația socială a determinației fundamentale a materiei și a conștiinței, depășind prin aceasta caracterul abstract al acestora, caracter care conducea la reducționism; a descoperit geneza proprietăților termenilor în relația lor dialectică; a descoperit caracterul constructiv al conștiinței; a descoperit în soluțiile anterioare momente de adevăr istoric, deci procesualitatea cunoașterii filozofice.

În concluzie, soluția materialist dialectică la problema fundamentală a filozofiei este una radical deosebită prin profunzimea determinațiilor pe care le răsfrînge în universul categoriilor sale: determinații dialectice. Natura soluției materialist dialectice explică specificul ireducibil al materialismului dialectic: caracterul său deschis ogîndit în dialectica adevărului general și particular, pe de o parte, caracterul transformator, pe de alta.

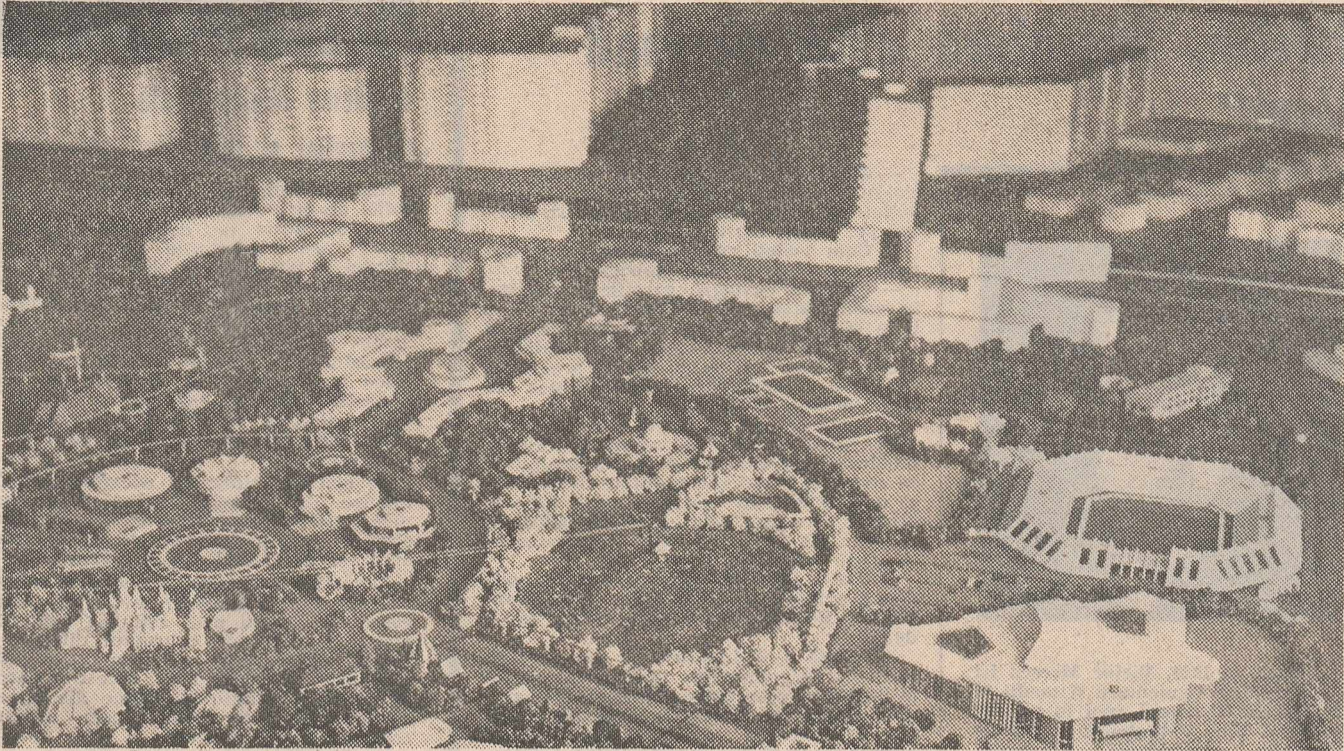
Soluțiile materialist dialectice date acestei probleme arată inconsistența tezei dogmatice a caracterului fatal al rămînerii în urmă a concepției sociale față de existența socială, teză care face de neînțeles rolul transformator al filozofiei materialist dialectice în special. Tocmai adevărul dialectic consecvent al acestei soluții inaugurează rolul activ și transformator al filozofiei materialist dialectice.

O precizare importantă: numai soluția dialectică, revoluționară în esența ei, are acces la transformările sau legile sistemului conceput ca totalitate și numai ea asigură trecerea în domeniul libertății.

ION STROIE ■



Liana Șaru — Purpura văzduhului (tapiserie)



Fosta Vale a plingerii, groapa mizeră în care, timp de aproape jumătate de secol s-au aruncat gunăile Bucureștiului, s-a metamorfozat, am zice, peste noapte, dacă ne-am gândi la transformarea spectaculoasă a întregii țări în cei 32 de ani de republică, fiind pe cale să devină cel mai mare parc de cultură și educație al tineretului din țară. Pe lângă amenajările cunoscute, Sala polivalentă, parcul de distracții, lacul, aleile largi, parcul va cuprinde, în viitorii ani, Centrul de educație și cultură al pionierilor și copiilor din București, turnul televiziunii, amenajări în scopul educării și recreerii tineretului. Se vor afla aici, în apropierea Liceului Șincai, instituție de învățământ cu o frumoasă tradiție, clădire care, odată, marca începutul unei mahalale bucureștene, machete ale orașelor țării, precum și o hartă a României, modelată direct pe sol. Risipă de imaginație și bun-gust, Parcul tineretului este în același timp un simbol: simbolul dragostei față de copii, de tineret, al grijii partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru educarea generațiilor viitoare.

EXPOZIȚIA: „Sistematizarea localităților și dezvoltarea construcțiilor de locuințe și dotări social-culturale”

ȚARA ÎN CASĂ NOUĂ

— Mihăiță, nu pune mina!
Băiatul ezită o clipă și, obișnuit probabil cu astfel de admonestări, mai sesizând poate că, în aglomerația din preajmă, neascultarea n-ar avea urmări dramatice pentru el, întinde din nou degetele lui trandafirii să atingă primul bloc în miniatură care-i stă chiar la înălțimea ochilor. Bunica, Elena Marinescu, profesoară pensionară din Tîrgu Jiu, aflată în București tocmai pentru a avea grijă de Mihăiță în timpul orelor cit părintii lui, economiști amândoi, sînt la serviciu, îi prinde mina plecată în astfel de cercetări și-l trage un pas înapoi, la o distanță mai potrivită. „Ce e asta?” „Un oraș nou, Rovinari”.

Aici, la expoziția „Sistematizarea localităților și dezvoltarea construcțiilor de locuințe și dotări social-culturale”, din Gorj pînă în Teleorman sînt doar vreo zece metri. „Teleormanul prezintă, ne spune arhitecta Cristina Stroe, un detaliu de sistematizare de pe strada Libertății, Alexandria, și macheta Zimnicei. În fața acesteia din urmă se opresc vizitatorii în mod deosebit și cer detalii. Cum se știe, orașul, crunt lovit de seismul din martie 1977, a renăscut. Au trecut pe aici și oameni care, mi-au spus, au lucrat pe șantierele reconstrucției la Zimnicea”.

Scurt dialog:
— Bistrița-Năsăud, așadar. Cum vă numiți?

— Mihaela Popescu, arhitectă.
— Cu ce idee privind urbanistica județului dumneavoastră vă prezentați la această expoziție?

— Bistrița are un centru istoric foarte bine încheșat, mai bine, cred eu, decît alte orașe. Macheta încearcă să reprezinte străduința noastră de a deschide centrul vechi spre centrul nou al orașului. Legătura se va face printr-un pie-tonal, un spațiu care nu va mai fi tulburat, așadar, de circulația nici unui vehicul. Băncile pentru odihnă, lămpioanele alese cu gust, agrementarea parterelor caselor și transformarea lor în spații comerciale vor face, din această zonă a Bistriței, un loc fermecător de promenadă și recreare.

Peste munți imaginari, de la Bistrița la Suceava ajungem iarăși în citiva pași. Proiectantul Zamfir Ginga ne vorbește despre noile edificii care-și vor face apariția în zona Karl Marx — Vasile Alecsandri și despre noul centru social-cultural din zona Zamca, unde se vor construi o sală polivalentă de 5 000 de locuri și un teatru. În cincinalul viitor județul își va spori zestrea edilitară cu 23 350 apartamente, din care 11 600 la Suceava, 3 500 la Rădăuți, 3 000 la Fălticeni, cite 1 500 la Vatra Dornei, Cîmpulung Moldovenesc și Gura Humorului, 1 000 la Siret și la Solca 250.

La rîndul lor, vasluienii au adus la expoziția din sala Dalles machete înfățișînd zona centrală a Birladului și, din capitala județului, intersecția străzilor Ștefan cel Mare și Traian. Prin mijlocirea a cinci blocuri turn, de cite 10 etaje, către care privirea urcă, parcă pe niște trepte albe, pe deasupra unor edificii cu etaje mai puține, precum și prin îmbinarea măiastră, de aleasă inspirație, a unor volume și forme arhitecturale încadrate — de pe urma cărora orașul și-a croit încă de pe acum un solid prestigiu — Vasluiul va oferi, chiar și celor ce trec numai pe la marginea lui, pe linia ferată, imaginea unui oraș nou, modern, de mari proporții și de-o mare frumusețe. Tocmai cînd tehnicianul Gheorghe Căpitanu ne dădea aceste explicații, s-a

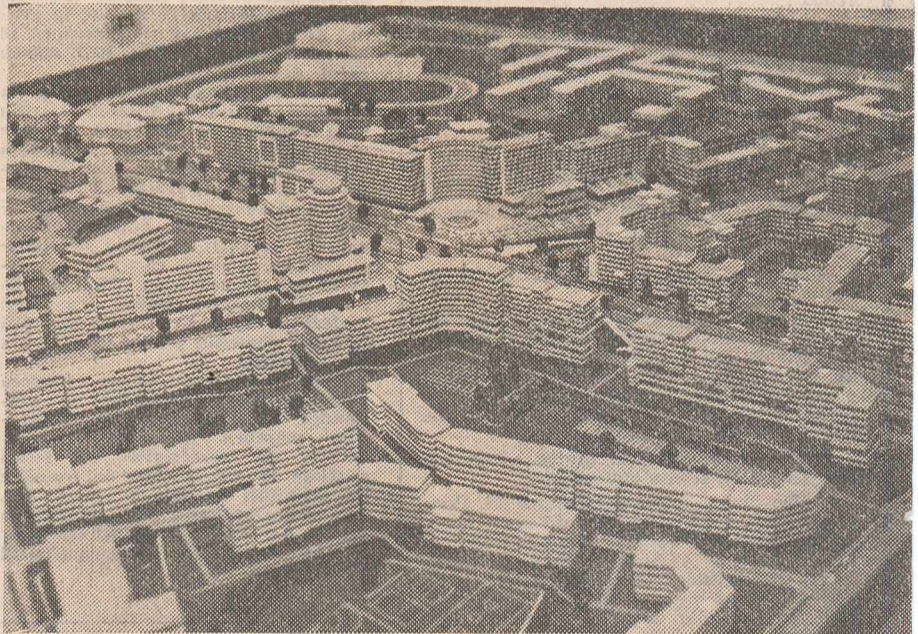
apropiat, dornic de-a pune întrebări și-a primi răspunsuri cit mai amănunțite, Gheorghe Doroftei, pensionar, 70 de ani, dintre care ultimii 55 petrecuți la București, mai întii ucenic la Malaxa, apoi ajutor la Uzinele „23 August” de unde s-a și retras, în apartamentul său din Pantelimon, pentru a-și trăi în tihnă bătrînețile. A venit la expoziție, zice, pentru a vedea și el ce se mai construiește în țară. A întîrziat mai mult, bineînțeles, în fața machetelor trimise de județul Vaslui, căutînd vești indeosebi despre Ivănești, comuna din care a plecat pe cînd mai era încă un copil andru. Despre orașul Ivănești, ce-i drept, are el unele informații, dar vrea să știe mai precis ce și cum s-a făcut. Primește noutățile parcă fără să clipească, atent să nu scape nici un cuvînt. Și spune, vorbind cu sine parcă: „La Ivănești doar unul, Vasile Calu, avea casă cu etaj, la parterul casei aleia tinea o băcanie, și altă zisă faină a locului mai erau circumiile lui Munteanu și Dejan. Dar sistematizarea, făcută așa cum se face acum, vîd că a curățit și pe acolo viața. Parcă ar fi venit cineva cu o gumă și a șters mizgăliturile făcute de un copil cu creionul pe o hirtie și a început să deseneze apoi frumos, bine, de la o margine”.

Prefutîndeni, la Iași, de exemplu, unde zona centrală se va dezvolta pe cornișa Bahluiului, cuprinzînd mai multe dotări social-culturale de rang municipal, la Cluj-Napoca unde noul centru al orașului va fi amplasat la răsăritul centrului vechi, istoric, la Constanța, unde amenajarea falezei pe o distanță de citiva kilometri va da o nouă, surprinzătoare, spectaculoasă deschidere a orașului către mare, la Brașov unde se are în vedere încheșarea unui nou cartier în zona Carpați — Răcădău, pe versantul sudic al Timpei, arhitectura românească de astăzi, o arhitectură matură, o arhitectură maturizată în chiar amplul proces de construcție și de înnoire a țării întregi, își dovedește, iată, marile resurse, capacitatea de a lua în primire cu dezin-voltură, cu talent, cu noblețea unor inspirate idei spațiul în care urmează a se înălța — după principii estetice și de confort urban sporite — casele de miine, orașele de miine.

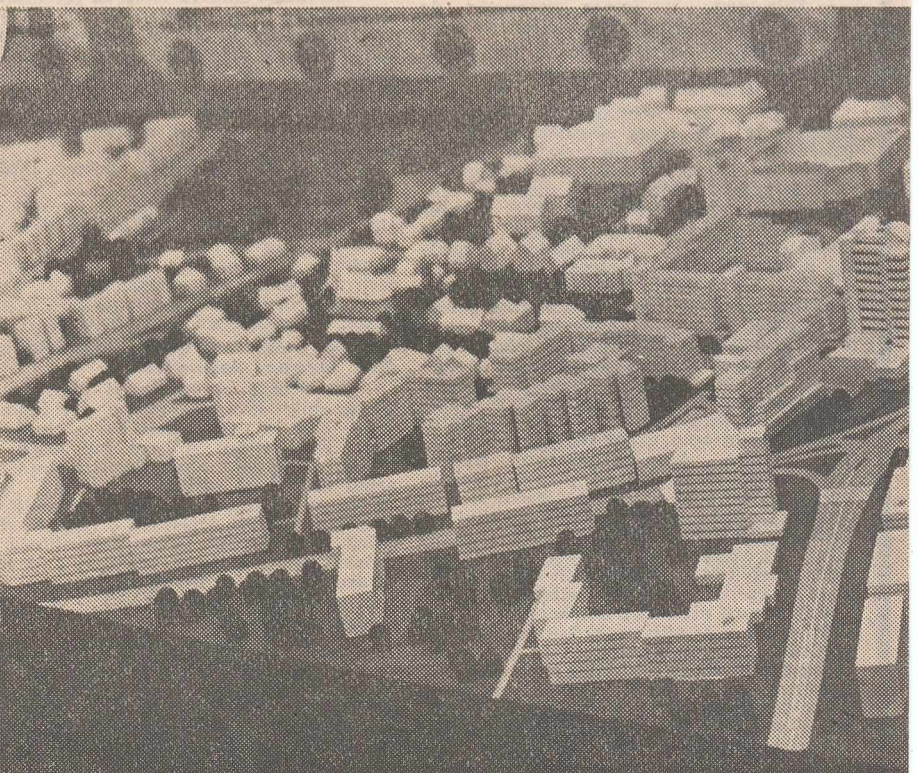
„E frumos”, „Este foarte frumos” — spun vizitatorii. Am adăuga însă că, dincolo de propensiunea „innăscută” a omului către frumusețe, fie ea și o frumusețe în absolut, am întrezărit în aceste cuvinte convingerea că frumusețea însăși, frumusețea ca valoare pozitivă a vieții sociale, este — fără îndoială — utilă. La urma urmei, în chiar aceste cartiere și orașe — acum abia machete — vor crește generațiile viitoare ale României. Copiii născuți acum se vor forma ca oameni peste cinci, peste zece, peste cincisprezece ani, în ambianța arhitecturală imaginată astăzi. În statura scundă a unei machete se întrevește, întreagă, înălțimea construcției viitoare, tot clocotul vieții care urmează. Noi înșine vom fi mai bătrîni doar cu șase ani cînd, în 1985, aceste zidiri miniaturale vor fi ridicate la scara naturală a dimensiunilor lor firești, vor deveni realități, le vom vedea aieva.

Pe marginea machetei orașului București, o garoafă roșie. A uitat-o cineva, desigur. Uneori viața adună într-un detaliu al ei întreaga putere de expresie a unui simbol.

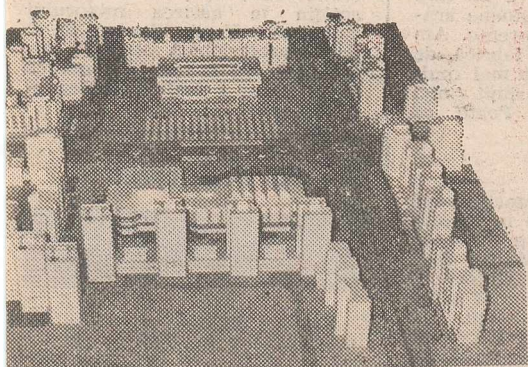
DUMITRU CONSTANTINESCU ■



Orașul mărginit de pădurile Rediului și Paului, de dealul Copoului, era mulți ani urmă un tirgusor moldovenesc pașnic, parcă ieșit din vreme, un tirgusor dominat de clădirea fostului palat de justiție, care se dovedea a fi singurul semn de arhitectură cit de cit mai răsărit. Imaginea oferită astăzi de Vaslui vorbește de la sine de spectaculoasa transformare a fostului tirg în ultimii ani, a cărui arhitectură și sistematizare îl situează printre cele mai frumoase orașe ale țării. Cîteva argumente: sediul politic și administrativ, care are un frumos turn cu ceas și acoperișul în pantă, element specific locurilor, casa de cultură construită din beton și foarte multă sticlă, hotelul, complexul muzeistic.



Sibiu va fi întotdeauna un oraș foarte frumos. Edilii au pus suflet și s-au priceput să mecă și astăzi, cu rigorile sistematizării și urbanizării timpului nostru.



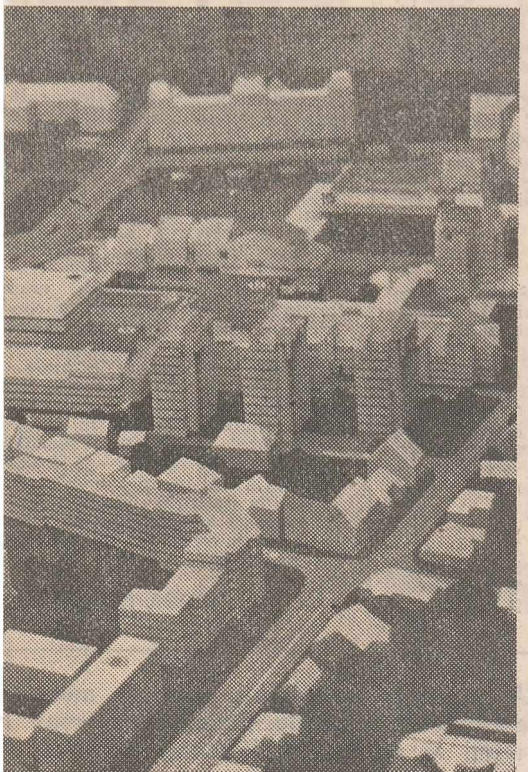
realitate miine — centrul civic al municipiului, o fostă urbe unde, odată, viața se desfășura și la propriu și la figurat pe orizontală.



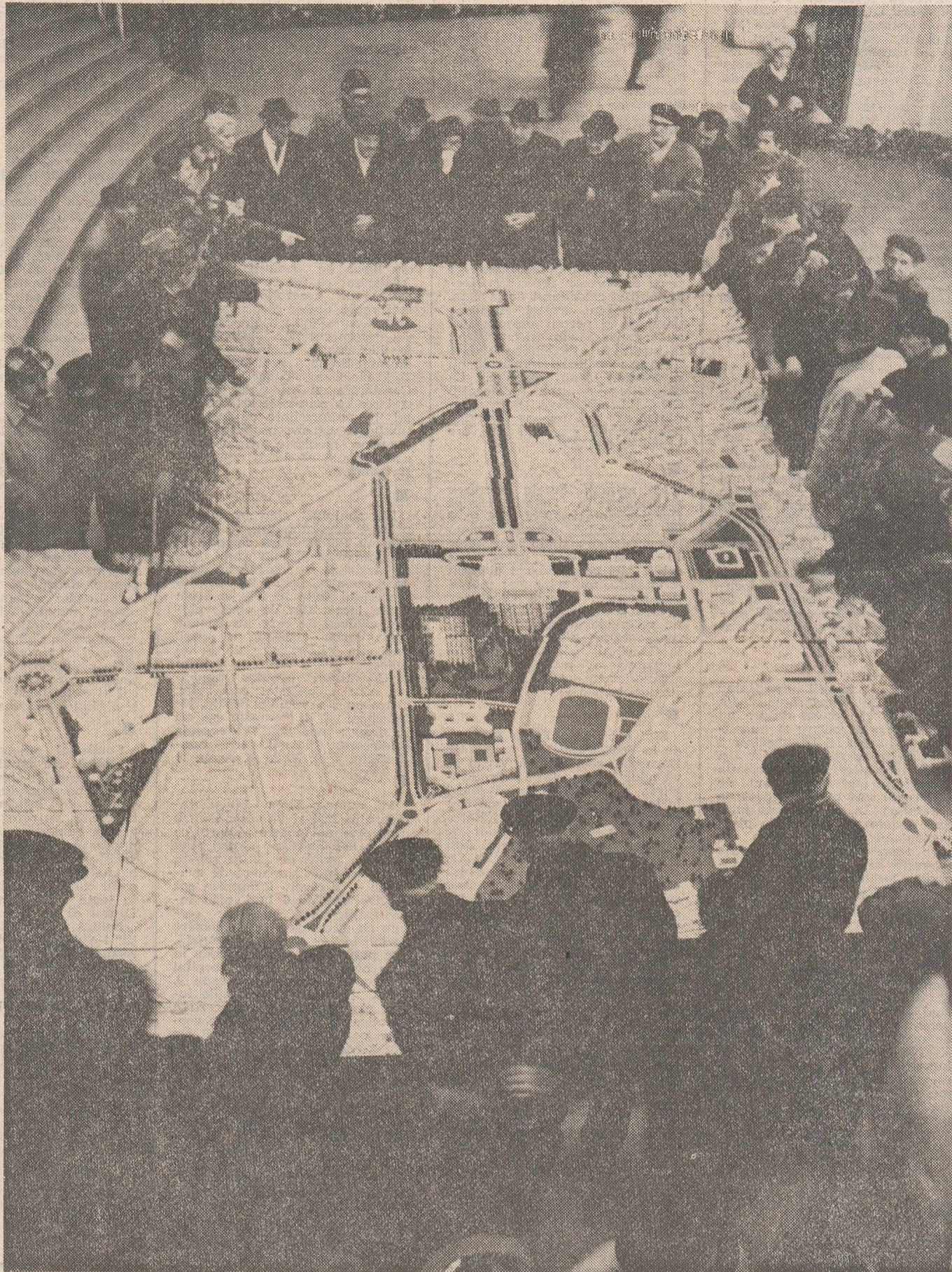
bate pentru un timp nou. Vechea cetate a Băniei ntinerească. In imagine, noul centru civic al orașului.



le pe malurile Mureșului la ora marilor îndrăzneli ectonice. Un oraș care urcă pe terasele din a se regăsi, din zi în zi, mai frumos.



il centru, al cărui parfum inconfundabil te far-



Sala mare de la parterul Dalles-ului, dominată de macheta noului centru civic al Bucureștiului. Lateral, machetele zonelor Parcul Tineretului, Vergului, Colentina-Obor, Socului etc. Animație. Fiecare umblă după un loc mai în față. Sint folosite cu aplicație hărți mai vechi sau mai noi, schițe, binocluri. Firește, și coatele. Inghesuială, nerăbdare. De la balcon se vede mai bine, dar îți scapă detaliul care te poate lămuri cit de cit pe unde era strada ta și ce blocuri figurează acolo. Oamenii suportă uneori cu entuziasm, alteori cu tristețe, șocul cu viitorul. Orașul o rupe încet cu trecutul, cu acel trecut care-i frinează dezvoltarea, stîrnind uneori și regrete firești pentru că fiecare casă are povestea, istoria ei, a oamenilor care au trăit și muncit în ea. Dar orașul are nevoie de aer proaspăt. Nici parizienii nu erau cîndva nemaipomenit de incintați toți de Turnul Eiffel, iar astăzi și-l recomandă, la unison, alături de Luvru, La Madeleine ș.a.m.d. Curiozitate, atmosferă, parcă, de lucru. Frazele scurte alternează cu mici dizertații pe teme urbanistice și de sistematizare. Noul n-a pătruns niciodată ușor mai ales cînd n-a fost un paleativ. O mare metropolă nu se construiește cîrpind. Dincolo de nostalgiile descoperii înțelegerea, dragostea pentru orașul cel mai reprezentativ al țării. Și fiecare își dorește o capitală modernă, un oraș al omului, bine gîndit, care mai tirziu, să nu-l sufocă, să nu-l apese, să nu fie un coșmar. Nu un oraș grădină pentru că este imposibil, dar un oraș cu grădini, cu multe grădini, cu creșe, cu școli, un spațiu de muncă și cultură, un oraș cu suflet și istorie.

Este exact ceea ce propun machetele în jurul cărora se discută și aprins și ponderat, dar mai ales, cu înțelegere. „Uite,

dincolo de blocul acela, începe strada noastră!“ „Dacă te concentrezi puțin, ai să pricepi că strada noastră nu mai este!“ „Vă rog, cam pe acolo trece Șerban Vodă?“ „Cam!“ „Centrul civic este minunat, o adevărată bijuterie! Și Parcul Tineretului! Aici era o mizerie. O groapă cu gunoarie, Valea plingerii!“

La întrebarea: Cum vi se pare viitorul București? pusă unui număr de 50 de vizitatori, dincolo de entuziasm, de nostalgie, răspunsul a fost unanim: mare, frumos, reprezentativ pentru țară. Răspunsul lucid, dat cu mindrie de bucureșteanul care își iubeste așezarea, argumentată cu o logică de om implicat în creșterea orașului: țara are nevoie de o Capitală pe măsura dezvoltării ei, o Capitală cu un ridicat nivel de viață urbană.

Oamenii se bucură de orașul lor, de devenirea lui. Sint incintați că ceea ce este realmente valoros pentru inimile lor va rămîne, se va integra, așa cum mărturisesc machetele și schițele de sistematizare, noilor construcții, noului desen al Bucureștiului. „Așa cum îl vedem aici, Bucureștiul va ajunge, în sfîrșit, o adevărată metropolă, cu construcții îndrăznețe, cum este Palatul Republicii, cum este noul turn al televiziunii, cu dotări social-culturale, care încep să-și simtă lipsa datorită creșterii numărului de locuitori, cu multe spații verzi și o salbă de lacuri care va permite orașului să respire.“ (Virgil Năstase, locotenent colonel M.F.A.) „O capitală nu este un simplu dormitor, ci un spațiu de muncă și de viață, o adevărată oglindă a dezvoltării multilaterale a întregii țări. Bucureștiul a crescut, s-a dezvoltat de la an la an, populația sa a devenit mai numeroasă și, dincolo de latura estetică, cea funcțională a stat în atenția colegilor mei.

Pentru ca o Capitală trebuie să fie frumoasă, dar trebuie să și funcționeze perfect. Iar arhitecții s-au gîndit la acest lucru, dovadă fiind numeroasele școli, grădinițe, creșe, instituții de cultură, magistrale largi, spații de agrement.“ (Cristina Niculescu, arhitectă)

Mai concret, cum va fi Bucureștiul? Cîteva repere ne dă arhitecta Sarmiza Birlea de la „Proiect București“: „Noul centru civic se va dezvolta în zona Uranus și va cuprinde Palatul Republicii, ministere și alte organe centrale, Muzeul științei și tehnicii, Biblioteca centrală, locuințe, magazine. De aici, pînă în zona Dudești va pleca un bulevard larg de 90 de metri, bulevardul Victoriei Socialismului. De asemenea, la intersecția Știrbei Vodă-Plevnei se va crea un centru cultural-politic cu bibliotecă, muzee și alte instituții. Se vor încheia lucrările pe arterele magistrale Ștefan cel Mare — Mihai Bravu, principala arteră de circulație care va prelua o bună parte din circulația orașului, degrevînd centrul de aglomerație, șoseaua Olteniței, Giurginului, Berceni, Armata Poporului, Calea Rahovei, Bulevardul 1 Mai, Calea Moșilor, șoselele Alexandria, Colentina. Străzile vor fi largi permițînd o circulație fluentă, iar metroul va lega, prin cele două trasee ale sale, nordul cu sudul și vestul cu estul Capitalei. Proiectanții studiază posibilitatea ca Dimbovița să fie frumoasă și atrăgătoare, cu apă limpede pe care să se poată face plimbări de agrement. Se preconizează o soluție care constă în realizarea unui canal colector în subteran, exact sub albia riului, urmînd ca deasupra să existe un planșeu pe care să curgă limpede riul.“

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Direcția comercială a județului Sălaj. Ca răspuns la scrisoarea tovarășului **Iov Ioan** din Moigrad, suferind de diabet, vă facem cunoscut că am luat legătura cu întreprinderea Kandia din Timișoara, care, la comanda noastră nr. 3456/9.11.79, ne va livra ciocolată dietetică. De îndată ce ne va sosi produsul susarătat, îl vom anunța pe tovarășul Iov Ioan.

Direcția de poștă a municipiului București, referitor la scrisoarea trimisă revistei de o cititoare din Curtea de Argeș, **Elena Căpărescu.** Coletul cu nuci, expediat din Curtea de Argeș la 13 octombrie, a ajuns într-adevăr cu întârziere, fiind predat destinatarului din București la 23 octombrie. Impotriva lucrătorilor vinovați de întârziere urmează să se dispună măsuri corespunzătoare.

Consiliul popular al județului Dolj, cu privire la scrisoarea unui grup de cetățeni domiciliați în str. Frasinului din Segarcea. Pentru folosirea chibzuită a fondului locativ existent în orașul Segarcea, blocurile noi din centru se vor construi în etape. În prima etapă se va construi pe terenuri libere, deci locuințele familiilor **Popa Ion, Popa Constantin, Jianu Ștefan, Pița Marin și Pița Aurel** nu sunt încă afectate de demolare. Ulterior, pe măsura construirii blocurilor de locuințe, urmează să fie afectate și unele proprietăți particulare din zona centrală a orașului.

Sintem 4 familii aparținând asociației de locatari nr. 2 din Birlad și vă scriem despre un mare necaz al nostru și nu numai al nostru. S-au împlinit 2 ani de când locatarii etajelor 3 și 4 ale blocurilor din asociația noastră nu mai beneficiază de apă caldă nici măcar o dată pe săptămână. În același timp însă, nu sintem scutiți și de plata pentru apă caldă. Sperăm că, spre deosebire de plingerile adresate de noi până acum forurilor locale, aceasta va fi în sfârșit auzită. (**D. Șerban, Gr. Frangulea, C. Pestolache, C. Ionescu**)

Mă numesc **Gheorghită Constantin** și lucrez la o librărie din Rădăuți. Am primit de curând 100 exemplare din **Culegerea Arimescu de probleme de matematică pentru clasele V-VIII**, care s-au epuizat de îndată. Aș vrea să rog editurile ca astfel de culegeri de probleme, atât de căutate, să fie scoase fie în tiraje mai mari, fie la intervale mai mici, nu la 6-7 ani, cum se procedează acum. Centrala editorială ar putea sonda din când în când, în acest sens, și părerile tuturor librarilor din țară.

Dragă redacție, la noi în clasa a VI-a S din Școala generală nr. 17 din județul Cluj este un elev pe care îl cheamă **Nichifor Lucian.** El își ciufulește colegii și prietenii lui. El este bătaș. Învață rău, abia scoate nota 5 la matematică. Lucian dă telefoane la colegii și îi întreabă ce lecție are sau ce are de scris. Dacă nu-i spui cum se rezolvă problema la matematică, atunci te ciufulește. Orice am face cu el nu se astimpără. L-am dat și la „Semafor” și nu se astimpără. Ce să facem cu el? Să ne dați răspunsul repede. (**Sorin Băban, cl. a VI-a S**)

Sintem oameni ai muncii la I.U.M. Rogojelu și I.M. Rovinari și locuim în satul Găleșoia. Facem zilnic naveta între sat și locurile de muncă, folosind autobuzele I.T.A. Gorj. Numai că între noiembrie și aprilie drumul devine impracticabil pe o porțiune de 600 metri și autobuzele nu mai pot circula, iar noi întârziem de multe ori la serviciu, cu orele. Reparația nu se face, fiindcă deține de mai multe foruri. (Scrisoarea este semnată de 24 navetiști)

I.T.A. Alba Iulia, ca răspuns la sesizarea unor părinți din satul Tăuț cu privire la transportarea elevilor navetiști la Meteș. Pe traseul Alba Iulia - Tăuț - Meteș - Zlatna s-au introdus autobuze de mare capacitate tip UD 112 care asigură călătoria în bune condiții a elevilor navetiști pe distanța de 4 km pe care sint transportați.

Consiliul popular al municipiului Focșani. Pentru a veni în ajutorul familiei **Vidra** - soț, soție și 2 copii - s-a luat legătura cu conducerea G.S.C.I.A. Galați șantier 1 Focșani, unde lucrează soțul petenei, fiind nominalizat să primească un apartament cu 3 camere din cota unității pe anul 1979, la unul din blocurile ce se vor da în folosință în cursul lunii decembrie.

Sintem Paul și Elena Georgescu din Ploiești, Aleea Codrului 2, bl 2 A 1 ap. 36. Apartamentul contractat de noi la O.J.C.V.L. Prahova ne-a fost predat nu numai cu întârziere de câteva luni și plin de moloz, ci și cu numeroase defecțiuni. Gemulețul și caloriferul de la baie, prevăzute în proiect, lipsesc; țimplăria și pereții despărțitori au o finisare sub orice critică; la bucătărie instalația de gaze lipsește; ușile și ferestrele nu se închid, fiind strimbe. La obiecțiile noastre, delegatul O.J.C.V.L. Prahova ne-a amenințat că dacă nu ne convine apartamentul așa cum este, are el cui să-l vindă.

Mă numesc **Sergiu Cercaev** și locuiesc în Galați, cartier Dunărea micro 19 bl. E 4 sc. 3 ap. 55. Locuința e bună, are un singur defect: zilnic între orele 16-17 nu am apă deloc, nici caldă, nici rece. M-am obișnuit și cu asta, nu m-aș mai plinge, dar nu pot accepta să plătesc pentru ceva ce nu mi se dă. Și nu mi-a plăcut cum a fost întâmpinată una din plingerile mele la Consiliul popular, unde un funcționar, pe nume Roșca, m-a amenințat că dacă îl mai deranjez îmi ia pensia!

Sint profesoara **Elena Radocea** de la Școala generală nr. 75 din București, sectorul III. Vreau să vă aduc la cunoștință nemulțumirea mea și a numeroși colegi în legătură cu felul cum am fost remunerați pentru activitatea depusă cu prilejul sesiunilor de examene la învățământul fără frecvență din aprilie și iulie a.c. La 22 noiembrie au fost emise dispoziții de reținere a unor sume (de exemplu 1700 lei), făcându-se recalcularea conform unei anexe nr. 3687, la Scrisoarea M.E.I. 7033/1979, ambele apărute ulterior sesiunii. Tocmai aceasta socotim noi incorect, faptul că au fost aplicate retroactiv instrucțiunile date de minister.

La etajele 3 și 4 ale celor 8 blocuri în care locuim caloriferele sint reci de circa 2 ani și apa caldă nu curge, din cauza unor defecțiuni pe care de atita timp E.G.C.L. Sinaia le cuprinde doar în promisiuni, nu și în activitatea sa. Și iar vine iarna peste noi... (Scrisoarea este semnată de **Ion Gheorghită și alți 35 locatari** ai blocurilor nr. 12-17, 20 și 22 din Calea Moroeni, orașul Sinaia)

Consiliul popular al municipiului Focșani. Cu prilejul aplicării Decretului 277/1979, numărul autotaximetrelor din Focșani a fost redus ca pretutindeni. Șoferii afectați de această măsură au fost repartizați la alte locuri de muncă, pe care însă unii le-au refuzat. Printre aceștia se numără și semnatul sesizării adresate redacției dv., **Iamandi Titu**, care, deși i s-a asigurat un alt loc de muncă, a părăsit întreprinderea și i s-a desființat contractul de muncă în baza art. 130 lit. „a” din Codul Muncii. Dealtfel, conform indicației miliției, sus-numitul oricum nu mai putea lucra în cadrul transportului de persoane, avind o condamnare la 2 ani închisoare pentru delapidare.

Circumscripția financiară a municipiului Cluj-Napoca. Atit în actul de cumpărare, cit și în declarația de impunere, tovarășul **Mesaros Ioan** nu a făcut nici o mențiune despre starea improprie pentru circulația a autovehiculului respectiv. De asemenea el nu a făcut, din 1974 și până în prezent vreo sesizare din care să rezulte că mașina nu este în circulație. Cu prilejul verificării scrisorii adresate de el redacției dv., a fost îndrumat de noi să depună o cerere de sistare a impunerii, căreia i se va da curs după confirmarea miliției.

D.P.M.O.S. - municipiul București, ca răspuns la scrisoarea

adresată redacției prin care tovarășul **Stanciu Jean**, Șoseaua Giurgiului 131 bl. 1 sc. 1 ap. 21, solicită încadrarea în muncă a soției sale, **Stanciu Maria.** La data de 8 noiembrie, Biroul forțe muncă sector 2 a repartizat-o pe **Stanciu Maria**, conform prescripțiilor medicale, ca muncitoare necalificată cu muncă la domiciliu, în cadrul cooperativei „Cartonajul”.

Direcția județeană P.T.C. Constanța. Ca răspuns la scrisoarea adresată revistei de familia **Suhov Moise și Lucheria**, vă facem cunoscut că cererea lor în prezent nu poate fi satisfăcută din lipsă de condiții tehnice. Adăugăm că tot pe str. Karatzali avem nerezolvate 2 cereri mai vechi, dintre care una chiar a unui om al muncii din P.T.T.R. Cit despre cazurile sesizate de familia **Suhov**, vă informăm că **Mocanu Silvia** a avut cerere din 1971, iar **Cocoș Tudor și Ștefan Constantin** au beneficiat de instalarea cu prioritate a telefonului, în conformitate cu instrucțiunile în vigoare, pe baza certificatelor medicale, primul fiind nevăzător și al doilea avind soția bolnavă.

Din anul 1971, cind am luat în primire apartamentul, caloriferele nu funcționează complet în locuința mea și la vecini. Dacă se încălzește o coloană rămâne rece cealaltă, însă la nivelul parterului stăm în frig, e acum a 9-a iarnă. Dar de plătit, plătim căldura de care nu beneficiem. Iarna trecută, în urma unei alte scrisori adresate de noi redacției dv., a venit un delegat al Consiliului popular municipal care a constatat cum stăm, și tot nu s-a rezolvat nimic. Ne întrebăm și îi întrebăm pe cei în drept: până cind? (**Fevronia Bădăcescu, Ploiești, str. Anotimpului 1 bl. 38 A sc. A ap. 1**)

Mă numesc **Radu Iancu**, locuiesc în Iași și vă scriu pentru a vă mulțumi pentru ajutorul ce ni l-a dat **Flacăra** atunci cind eram la mare necaz. În sfârșit, hotărîrea judecătorească de evacuare - a cărei înfaptuire era tergiversată de 6 luni, prin intervențiile unor persoane certe cu etica societății noastre socialiste - a fost executată. Am putut astfel să ne mutăm în casa noastră, eu, soția și copilul nostru, în str. Topirceanu 8. (N.R. Întrebăm autoritățile locale cine sint persoanele certe cu etica despre care se face vorbire mai sus și cum au ieșit ele din această înținare cu Justiția?)

Am fost și anul acesta în vizită la părinții mei, în Dorohoi, str. Cronicar Neculce, și mă simt dator să vă cer sprijinul pentru rezolvarea unui mare și vechi necaz al locuitorilor acestei străzi, atit de deteriorată încit pe timp de ploaie nici cu tractorul nu se poate pătrunde acolo. La nenumăratele sesizări ale cetățenilor ediliilor orașului nu au luat nici o măsură, deși locuitorii străzii s-au oferit să participe, cu munca lor, la reparații. Deocamdată, în zilele mai ploioase, strada **Cronicar Neculce** din Dorohoi oferă tristul spectacol al școlărilor duși în circă până la colț. (**Cornelia Ursu, București, sector 4**)

Departamentul Industrial Alimentare, referitor la sesizarea tovarășului **Diaconescu Alexandru** din Tulcea, str. Victoriei 32. Ca urmare a dispoziției conducerii D.I.A., petentul a fost încadrat la întreprinderea de pescuit oceanic Tulcea, conform pregătirii sale. Pentru completarea carnetului de muncă pe perioada 1972-1974 el se va adresa compartimentului de specialitate de la I.P.O.T., unde va depune și actele eliberate de unitățile la care a fost încadrat în perioada respectivă. Cu privire la despăgubirile bănești pentru perioada de după 4.12.75 se poate adresa organelor de justiție, singurele în măsură a hotărî asupra obligației de plată din partea unității care i-a desființat contractul de muncă.

Mă numesc **Gheorghe M. Goanță** și locuiesc în comuna Berevoești, județul Argeș. Mi-am cumpărat astă vară o bibliotecă **Sirius**, cu 2622 lei, pe care am ridicat-o de la depozitul cooperativei de consum din Cimpulung Muscel, în ambalaj sigilat, cu buletinul de control 423/25.5.79 al Fabricii de mobilă

Nehoiu, județul Buzău. Acasă am avut surpriza de a nu găsi în ambalaj cele 5 butoane arămate și suruburile aferente. Am scris la depozit și la fabrică, de unde, deși au trecut mai mult de 2 luni, nu am primit nici măcar un răspuns. Poate că acum...

Compresorul care funcționează între orele 6.30 și 19 în incinta Liceului industrial de prelucrare lemnului nr. 2 Tg. Mureș face un zgomot insuportabil pentru noi, locatarii blocurilor 54 și 56 de pe str. Gh. Marinescu. La apelurile noastre direcția școlii a răspuns negativ, deși măsurătorile făcute de către organele sanitare de control au constatat 54/55 decibeli cu ferestrele închise și 69/70 decibeli cu ferestrele deschise. Consiliul popular municipal ne răspunde că liceul nu are fonduri pentru mutarea compresorului sau pentru executarea unei izolații fonice. Conducerea I.P.L. Tg. Mureș, care patronază liceul, a promis că va rezolva problema până la 27 septembrie a.c. Dar sintem în noiembrie și tot nimic. (Scrisoarea este semnată de **Denesi Sandor** și alți 6 locatari ai blocurilor respective)

Ministerul Sănătății. Referitor la scrisoarea tovarășului **Vasiliu Aurel** din Focșani, vă informăm următoarele. Biletetele pentru consult și internare pot fi solicitate personal de la Ministerul Sănătății, în oricare din zilele săptămânii, prin serviciul de audiențe. Solicitanții vor prezenta și o adeverință de la unitatea spitalicească de care aparțin, din care să reiasă diagnosticul și necesitatea internării într-o clinică universitară.

Comitetul orașenesc Cislădie al P.C.R. Ne-am deplasat la librăria orașului unde am atras atenția personalului asupra celor sesizate de **Frincu Traian.** Într-adevăr, au refuzat să schimbe geanta respectivă deoarece cumpărătorul avea posibilitatea să o verifice, deci nu se pune problema unor vicii ascunse. „Jurnalul cumpărătorului” se găsește în toate magazinele din oraș. Faptul că nu i se mai spune „condică de sugestii și reclamații” l-a derutat probabil pe tovarășul **Frincu** și, fără să întrebe, a tras concluzia că nu există. Am atras atenția șefului complexului comercial să urmărească îndeaproape buna servire, corectitudinea și comportarea lucrătorilor față de cumpărători în așa fel încit să nu mai fie cazuri de nemulțumire.

D.G.A.I.A. Dimbovița. Ca răspuns la scrisoarea adresată redacției de către **Nițu L. Nicolae** din comuna Cringurile, vă comunicăm că miceliul pentru cultivarea ciupercilor se poate procura prin Institutul de cercetări pentru legumicultură și floricultură-Vidra.

Consiliul popular al județului Mureș. Ca urmare a sesizării tovarășei **Mărginean Maria**, vă informăm că postul de contabil la Consiliul popular al comunei **Solovăstru** a fost ocupat de **Bindilă Lenuța**, prin concurs, fiind singura candidată. Mai precizăm că de la 1 noiembrie C.P.C. **Solovăstru** are un nou președinte, **Moldovan Ioan**, astfel că soțul tovarășei **Mărginean Maria** are posibilitatea să-și desfășoare activitatea în cele mai bune condiții.

Comitetul municipal Tirgoviște al P.C.R. ne trimite următorul răspuns privind scrisoarea adresată redacției de către **Lungu Florea**, om al muncii la I.C.M.M.: „Din verificările efectuate a rezultat că cele relatate de petiționar sint juste, fapt pentru care s-au reanalizat cazurile deosebite și s-a hotărît acordarea unui apartament și tov. **Lungu Florea**”.

Inspectoratul județean Suceava al Ministerului de Interne. Urmare a scrisorii adresate

de **Nicolae Soldănescu** din comuna Rădășeni, prin care solicita sprijin în găsirea minorului **Soldănescu Vasile** dispărut de la Școala profesională specială nr. 10 Carei, vă facem cunoscut că acest minor a fost identificat și predat părinților săi.

Poșta redacției

INVĂȚĂMINT

Vasile Apetrei - Iași: Înmatricularea în noul an de învățămînt se face în mod normal pe baza cererii cursantului iar dovada de încadrat în specialitate este necesară. Conducerea liceului „Tehnoton” din localitate poate consulta în acest sens Legea Educației și Învățămîntului din 26 decembrie 1978.

● **Iorgu Apăvăloaiei - Lugoj:** Admiterea în treapta a II-a de liceu se face pe bază de concurs; la concursul de admitere pentru această treaptă, cursuri serale, se poate înscrie orice persoană care desfășoară o activitate socială utilă și îndeplinește condițiile de studii prevăzute de lege.

● **Lionela Popovici - Băilești, Dolj:** Adresa solicitată este Școala profesională nr. 10, municipiul Craiova, strada Republicii nr. 22, funcționind pe lângă întreprinderea de transporturi auto, Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor.

● **Doru și Ionel Petcu - Medias:** Adresați-vă direct la NAVROM - CONSTANȚA.

● **Patriciu Goldocea - Timișoara:** Absolvenții primei trepte a învățămîntului liceal care nu continuă studiile în treapta a II-a de liceu sau în școala profesională se încadrează în producție, fiind obligați să efectueze un stagiul de practicant cu durata de 6-12 luni. Durata stagiului de practicant pentru fiecare meserie, organizarea și conținutul acestuia, precum și modul de retribuire a practicantilor se stabilesc prin decret al Consiliului de Stat.

HORIA PATRAȘCU

ADMINISTRATIV

Vasile Măgureanu - Constanța: Pentru întocmirea dosarului de pensie de urmaș este necesar ca soția decedatului să se adreseze unității în care a lucrat, iar unitatea va depune dosarul la D.P.M.O.S., care va stabili dacă sint îndeplinite condițiile legale pentru acordarea pensiei de urmaș.

● **Valeriu Ignat - Pitești:** Am fost informați că vi s-a aprobat transferul în interesul serviciului la întreprinderea de fire sintetice **Corabia** ● **Miclea Monor** - Armenis, județul Caraș-Severin și **Maria Chira** - Zărnești, județul Brașov: Ajutorul în cuantum fix se acordă după încetarea plății pensiei de urmași. Dacă fiicele dv. nu au avut pensie de urmași pînă la vîrsta de 16 ani, nu au dreptul la ajutorul ce se acordă după împlinirea aceste vîrste, conform Legii 3/1977.

● **Lucia Nicolau** - comuna Albești (Botoșani): Dovezile de vechime în muncă sint valabile și se înregistrează în carnetul de muncă dacă au fost eliberate de unitatea la care s-a prestat activitatea sau de către cea care a preluat arhiva unității respective. Un certificat eliberat de Parchetul Tribunalului Botoșani în care este menționat că nu posedăți cazier nu poate fi luat în considerare la dovedirea vechimii în muncă.

● **Dan Sighinaș - Galați:** În vederea obținerii unei locuințe vă adresăm întreprinderii la care lucrați ● **Ioan Mihiș** - Arad: În cazul unei persoane pensionară de invaliditate gradul III, încadrată cu jumătate din durata normală a programului de lucru, la stabilirea bazei de calcul a pensiei pentru munca depusă și limită de vîrstă se ia în considerare retribuiția tarifară de încadrare întreașă pentru funcția ocupată, iar la vechime timpul respectiv pe jumătate.

MARGA NEDELEA

● „FLACARA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

„Radiografia unei mărturii mincinoase”

În societatea noastră există un echilibru social care dă pașilor siguranță, care face ca relațiile dintre oameni să se înfăptuiască în ambianța sănătoasă a unui climat de încredere reciprocă. Adevărurile se rostesc cu capul sus, se spune lucrurilor pe nume, deschis, simplu, fără ocolișuri. Ne-am obișnuit cu un limbaj al adevărului degajat de orice artificii, prezent atât în conversația cotidiană a unei întâlniri întâmplătoare, cât și în dezbaterile problemelor majore. Adevărul este astfel unul din elementele definitorii ale societății noastre socialiste, de aceea plâsmuirea, contrafacerea sa în orice măsură, în orice situație, la orice nivel, constituie un act antisocial grav care ascunde o existență șovăielnică, periculoasă. Tot ce înseamnă adevăr, conștiința încrederii în echilibrul dreptății, capătă rigori și semnificații morale deosebite în sălile tribunalelor, rigori care fac ca aici minciuna să fie cu atât mai nocivă, mai păgubitoare. Și totuși, pe cât de rar pe atât de vătmător, în lăcașul balanței dreptății se strecoară uneori minciuna rostită de omul chemat în calitate de martor, spre a depune în talerul adevărului contribuția sa la realizarea justiției. Iată un caz: cazul de la care a pornit ideea acestor rânduri.

Într-o dimineață în biroul meu a intrat un tânăr, fără să-l fi chemat cineva. A făcut doi pași, s-a oprit privind-mă drept în ochi. L-am recunoscut: cindva îl judecasem pentru infracțiunea de mărturie mincinoasă. Am citit pe fața lui o frământare. Simțeam că venise să-mi spună „ceva”. Ceva de atunci...

— Ei, acum toate au rămas în urmă: procesul, condamnarea, penitenciarul. Nici eu nu mai sînt magistratul care te judecă, nici dumneata inculpatul în haine vărgate. Spune-mi de ce ai acceptat atunci să juri strîmb, să spui minciuni despre un om nevinovat?

Ascultîndu-l, am încercat să derulez filmul întîmplării petrecute cu vreo doi ani în urmă: B.N. (ar fi nedrept să-i dezvălui astăzi numele), de-abia trecut de pragul maturității. Locuia în gazdă la un bătrîn. Într-o zi bătrînul i-a spus că l-a pus martor („Mă judec cu vecinul. Să spui că l-ai văzut lovindu-mă”). A refuzat. Nu văzuse nimic. Bătrînul a stăruit, l-a rugat, l-a implorat și băiatul a... cedat: sub prestare de jurămintă a rostit minciuna. La scurtă vreme însă a urmat alt proces, adevărul ieșise la lumină. Pentru infracțiune de mărturie mincinoasă B.N. a fost condamnat, ca și bătrînul instigator.

— Știi, am ispășit pedeapsa, m-am întors în uzină, mi-am reluat meseria. Dar port în suflet o greutate. Pentru ea am venit. Atunci, la proces, am fost laș, nu am spus totul. Bătrînul mi-a dat bani. Nu rugămintele m-au convins, cum am declarat, ci banii, 500 lei.

— A fost, așadar, vorba de un tirg: conștiința dumată și libertatea unui om pentru 500 lei. Murdară afacere! Vorbele mele l-au făcut să tresară.

— Aveți dreptate, a fost un tirg murdar. (A tăcut citeva clipe, și-a pironit privirea în podea, continuînd încet, ca pentru sine.) Mai întii mi-a spus că dacă-l „ajut” nu-mi ia chiria un an de zile și l-am respins. Apoi, într-o seară, mi-a oferit 500 de lei. L-am repezit. Dimineața am zărit sutele pe masă. În loc să fi scuipat pe ele... le-am băgat în buzunar. Așa a fost...

L-am ascultat aproape o oră. Ceea ce mi-a spus a însemnat un aspru rechizitoriu la adresa conștiinței sale „de atunci”, cum sublinia mereu. La sfîrșit i-am strîns mîna, cu convingerea că tînărul din fața mea a pășit pe calea cea bună.

Pornind de la această întîmplare și depășind cadrul ei particular, se cuvin făcute cîteva observații despre răspunderea morală și socială a mărturiei. A depune mărturie în fața unei instanțe judecătorești înseamnă — pe lîngă satisfacerea unei obligații cetățenești — un act de mare responsabilitate civică. Soarta unor oameni, a unor familii, a unor valori importante se hotărăște, de multe ori, în funcție de arătările martorilor. Mărturia unei persoane face convingerea judecătorului chemat să descifreze adevărul, să facă dreptate, să restabilească drepturi și interese încălcate, să sancționeze pe cei ce prejudiciază proprietatea obștească, ce nesocotesc principiile noastre de echitate socială. Iată de ce martorul care ocolește adevărul, care prezintă o falsă realitate, care îmbracă haina părtinirii, săvîrșește unul dintre cele mai vătămătoare acte antisociale, față de care intervenția legii penale nu poate fi decît promovată și severă.

Mărturia falsă ascunde, de cele mai multe ori, două personaje: coruptorul și coruptul. Primul, implicat într-un proces, în intenția murdară de a dobîndi prin minciună ceea ce nu i se cuvine, ori de a scăpa de răspunderea unor fapte împotriva societății și a legilor ei, își caută cu dispreț un aliat necinstit. De cele mai multe ori căutarea se sfîrșește cu neizbîrnică firească a celui care exploatează întinerul în cetatea luminii. Din păcate, uneori, îl găsește undeva, rătăcind printre oameni cărora nu le seamănă decît prin înfățișare. Coruptorul, uzînd de un întreg arsenal de metode, de la implorarea de a-l „salva de la o mare nenorocire” pînă la „argumentul” unei recompense bănești, încearcă să-l cîștige pe cel a cărui slăbiciune morală o simte, în conștiința căruia își caută unealta minciunii. Și astfel cel slab, cel ce trăiește în disprețul valorilor respectate de toți ceilalți, a cărui conștiință hibernează în ceața șovăielii, pășește pe calea degradării, devenind martor mincinos.

Adevărul, dreptatea, echitatea — valori dintre cele mai scumpe nouă, tuturor — impun fiecărui cetățean chemat a depune mărturie, ca în atmosfera solemnă a făgăduinței de a spune drept ce o rostește în fața judecătorului, să-și confrunte propria-i conștiință cu responsabilitatea majoră a actului de justiție la înfăptuirea căruia contribuie.

CONSTANTIN SOROCEANU ■

O ilegalitate din motive sentimentale

La redacție a venit fiica lui Marin Popa, locuitor al satului Zvorsca, comuna Amărăștii de Sus, județul Dolj, cu un maldăr de adrese oficiale, fără exagerare, toate încercînd a soluționa cazul părintelui său, om trecut de 70 de ani. Ni se explică pe scurt situația. În urma cutemurului din 4 martie 1977, locuința lui Marin C. Popa fiind grav avariata a fost supusă demolării. Cum nu-și avea rostul să-și ridice o alta pe vechea temelie — casa fiind așezată cu mult în interiorul curții, zonă prinsă în schița de sistematizare ca neconstruibilă, s-a hotărît să-și facă una cu etaj pusă în pragul șoselei. Pentru asta a încheiat un contract de schimb cu C.A.P.-ul care-i dădea cei 120 mp necesari (intrarea în gospodăria omului fiind îngustă) din terenul lot personal al vecinei și matusii sale Ecaterina Popa, în schimbul altor 129 mp din lotul său personal. Pe baza acestuia, I.P.J. Dolj i-a întocmit proiectul de construcție al casei P+J. Consiliul popular Amărăștii de Sus l-a înținat sore avizare Secției de sistematizare și arhitectură a județului, eliberîndu-i autorizația de construcție. Formalitățile odată încheiate, omul a început să-și procure materialele necesare. Numai că, la nici două luni de zile, autorizația de construcție i-a fost anulată. Care-i motivul? — se întrebă și-i întrebă, la rîndul lor, pe cei în drept membrii familiei Popa. Răspunsul îl primesc în mai multe variante: „Din cauza unor dispoziții” (a se vedea adresa 911 a consiliului popular local); „construcția nu corespunde din punct de vedere legal și estetic al comunei” (din procesul verbal de anulare a autorizației de construcție); „din cauza unor neconcordanțe între documentația ce a stat la baza emiterii ei și axul drumului, vecinătății” (adresa 6180 a Secției de arhitectură și sistematizare a județului). „Toate fără cap și fără coadă — conchide Elena Popa — iar singura în măsură a rezolva definitiv încălta problemă a birților — adresa nr. 539 din 5.06.78 emisă de forul suprem, Comitetul pentru problemele consiliilor populare — nu a fost luată în considerație decît parțial. Adică, pe baza ei s-a întocmit detaliul de sistematizare (lotizare) a zonei, avizat și aprobat potrivit competențelor stabilite de lege. În acest nou context lotul solicitat de tatăl meu avea nr. 21, cel al Ecaterinei Popa era și el distinct — nr. 20. Și cu toate că nr. 21 era prevăzut pentru prima etapă de sistematizare, lui tata i se oferea în continuare lotul 14, plasat mai înspre marginea satului”.

Acestea fiind faptele relatate, ne-am deplasat la Amărăștii de Sus. Discutăm cu primarul Marin Nițu — cel care a semnat atit autorizația de construcție cît și anularea ei. „Intră în tărîmul legalității cererea lui Marin C. Popa?” — l-am întrebat. „Nu intră — ne-a răspuns. Mai întii, pentru că a fost într-un permanent conflict cu Ecaterina Popa; apoi, pentru că a vrut să acapareze mai mult pămînt,

să intre în proprietatea femeii. Dealtfel, treaba asta s-a hotărît și într-o adunare populară — să nu i se dea lotul 21, ci 14”. „Cu ce este mai legal lotul 14 decît 21, cînd ambele sînt prinse pentru prima etapă de sistematizare?” „Lotizarea asta este deocamdată în proiect”. „Vreți să spuneți că se mai poate schimba?” „Cam așa! Dar lucrul de bază rămîne conflictul dintre cele două familii. Nici moștenitorul Ecaterinei Popa nu-i de acord să-i dea pămînt din proprietatea lui”.

Trece cu bună știință primarul nostru peste realitate, peste lege, am zice. Omul nu acapara pămînt, ci doar îl schimbă! Și apoi, odată lotizarea făcută, ea nu mai este proiect în sensul strict al cuvîntului, ci devine cuvînt de ordine, deci trebuie respectată. Și dacă răposata (care a închis ochii în ianuarie '79, ducînd cu ea în mormînt neînțelegerile dintre ei) avea dreptul, pe lîngă 250 mp, și la lotul personal — cei 500 mp în plus din gospodărie, moștenitorul, pensionar din București, nu mai are acest drept. Așadar, acesta s-ar opune să i se ia ceva ce nu-i aparține. Cît privește adunarea populară la care face apel primarul spre convingere, a trecut cu aceeași ușurință peste legalitatea însăși. Și, dealtfel, în nici un paragraf de lege nu se prevede ca atribuirea unui lot sau altuia să se facă prin aprobarea adunării populare.

Discuția de la județ cu doi arhitecți — Dumitru Cernătescu, ce ținea locul șefului de secție aflat în concediu, și fosta șefă de secție Jeni Brandt — confirmă legalitatea cererii lui Marin Popa: din punct de vedere al sistematizării ridicarea construcției pe lotul 21 nu ridică nici un fel de probleme; ba, dimpotrivă, este chiar mai indicat să-și ridice casa aici decît în lotul 14, fiind mai centrală. Atunci, care-i baiul? Tovarășul Mircea Duțulescu, vicepreședinte al Consiliului popular județean, aduce și acum argumentul însușit de la adunarea populară unde a fost prezent, al tendinței de-acaparare a omului, trecînd și dumnealui cu bună știință peste contractul de schimb încheiat inițial cu C.A.P.-ul, peste dovezile reale și legale.

Un primar care se face că nu cunoaște legea sistematizării, niște oameni care știu că se încalcă dar nu pun piciorul în prag pentru stoparea ilegalității, fiindu-le mai simplu să întocmească niște adrese, chiar dacă acestea se bat cap în cap, un vicepreședinte al Consiliului popular județean care încearcă o scuză a situației create pe motiv că omul nu-i prea iubit în sat — iată deci verigile acestui lanț al slăbiciunilor. Cine le dă dreptul, ne întrebăm, să lungească la infinit rezolvarea acestei probleme ce ar fi trebuit de la bun început rezolvată? Cine le dă dreptul la nepăsarea față de un bătrîn, purtat nepermis de mult pe drumuri, care de mai bine de 2 ani locuiește într-un grajd în așteptarea intrării în „legalitate” a cererii sale, de la bun început legală.

GEORGETA BLANARU ■

**Chiar dacă
a implinit
o sută de ani,
un om
rămîne un om
și nu
o curiozitate
a firii**



Ciudat sau nu, dar mai există oameni peste a căror viață coboară bezna uitării, cu mult înainte ca ea să se fi curmat. Și cînd o întîmplare fericită o restituie conștiințelor noastre, faptul echivalează cu un triumf.

Un astfel de triumf a raportat recent Elvira Botez. Viața ei neobișnuită, răstîgnită îndelung pe altarele strălucimii de flacăra solidarității umane, ajunsă la 30 noiembrie 1979 la o sută de ani, s-a scuturat brusc de vîlurile uitării și s-a învelit într-o lumină care este mai mult decît aceea a simplei recunoștințe.

A fost soția unui general destoinic, Ștefan Botez pe nume, primul general român care a intrat în Transilvania abia unită cu țara. Nu avea copii și, desigur, a resimțit în plin această neîmplinire. Incit, într-un timp în care în ochii tuturor scîlbeau lacrimile bucuriei de a ști patria, în sfîrșit, așezată între hotarele ei firești, Elvira Botez s-a întors cu speranță și devoțiune spre lacrimile celor pe care nici o bucurie nu-i mai putea reda mamei lor. Părinților mistuiți în primul mare război, în luptele pentru apărarea ființei neamului.

În orfelinele pe care le-a înființat la Deva, Orăștie, Orlat, Sibiu, Alba Iulia și Abrud, ea a reunit sute de orfani împleticiți printre picioarele unei lumi care mergea nepăsătoare înainte, spre felurile ei mai mult sau mai puțin limpezi. I-a crescut, i-a pregătit pentru viață, i-a făcut oameni. Iată cîțiva dintre ei adunați într-o fotografie, la 30 noiembrie a. c., cînd mama lor sufletească a implinit o sută de ani. Mulți dintre cei ce au fost fiii ei adoptivi nu au mai supraviețuit dezastrului traversate de țară la numai două decenii după ce fuseseră adunați de pe drumuri îndoliate. În schimb, Elvira Botez a supraviețuit tuturor dezastrurilor îndurate de toți și nu credem să greșim prea mult afirmînd că împărtășește astăzi aceeași fericire pe care o trăiesc și cei care mai trăiesc, și toți cei care s-au născut între timp. În fond, chiar dacă de mai mult timp se află în grija Institutului de geriatrie din București, chiar dacă a implinit o sută de ani, un om rămîne un om, mereu sub aripa timpului care îl încălzește, și nu o curiozitate a firii.

Prima sută de ani a trecut cu bine... La mulți ani, Elvira Botez!

Eveniment cultural

„Leul din Arezzo”

Îmbrăcați în treninguri, pregătiți pentru drum lung, adincați în scaunele mașinii rulând fără oprire prin Iugoslavia, gonind prin Italia și lăsând în urmă Trieste, Veneția, Padova, trecând prin Verona, Bologna și Modena, având o singură țintă — Arezzo —, pareau o echipă de sportivi ce și-au propus un singur culoar — al succesului. Fiecare era cu gândurile sale, dar acelea erau ale tuturor. Seclul competiției: sala Teatrului Petreara din Arezzo. Între steagurile țării participante la Festivalul internațional al teatrului de studio de la Arezzo, desfășurat între 5 și 11 noiembrie, flutura și tricolorul românesc. Echipa de mai sus aparține Teatrului Giulești ce a prezentat acolo spectacolul cu Năpasta de I. I. Caragiale, în regia lui Alexa Visarion și scenografia lui Vittorio Gollner, având ca interpreți pe Dorina Lazăr, Florin Zamfirescu, Corneliu Dumitruș și Gelu Nițu. Actorul Corneliu Dumitruș, cel care prin relațiile sale ne-a inspirat rindurile de mai sus, păstrează și acum ceva din emoția și bucuria acelor zile: „Știam la ce concurs vom participa. Și înțelegeam ce misiune aveam. Priveam steagurile fiind și preuiam o dată mai mult marile confruntări sportive internaționale și ideea de a apăra culorile patriei îmi crea o stare pină atunci netrăită. Au participat acolo trupe din Franța, R.F. Germania, Olanda, Italia, Cehoslovacia. Mă surprind exact în aceeași stare de spirit. Jucam la cea mai înaltă tensiune, în fața unui public liber să părăsească sala în timpul reprezentației dacă nu i-ar fi plăcut ceea ce se petrece pe scenă. Dar la sfârșit nimeni nu fluiera, nimeni nu bătea din picioare, nu striga, potrivit manifestărilor meridionale, ci pur și simplu publicul incremenise în scaune. Apoi aplauzele ca într-un fel de aducere aminte”.

În cea din urmă zi a festivalului, trupele Teatrului Giulești i s-au conferit premiile I **Leul din Arezzo**, premiul **Giule** și alte distincții. A fost o recunoaștere unanimă a școlii de teatru românesc, a Teatrului Giulești în special, care s-a prezentat cu o echipă de înalt profesionalism și o remarcabilă finută artistică. Încă o dată și încă o dată, în cercuri tot mai largi, numele lui Caragiale se înscrie în universalitate, urmându-i pe acei care îl cunoșteau doar ca autorul unor nemuritoare comedii. I-a fost dat publicului din străinătate să cunoască una din fațetele briante ale dramaturgiei lui Caragiale — drama **Năpasta** — cu un puternic conflict psihologic, fapt ce l-a așezat pe autor în literatura universală alături de tragicii greci și de Dostoievski. Este meritul incontestabil al regizorului Alexa Visarion care a dat spectacolului dimensiunea umană pe care o merita, aceea a dragostei și a urii, dar și a actului justiției etern. Regizorul apreciază festivalul de la Arezzo cu atât mai mult cu cât acolo se cultivă specificitatea fiecărei națiuni. „Poate și din acest punct de vedere spectacolul nostru a fost apreciat și premiat, ne spune Alexa Visarion. Piesa, născută dintr-un geniu autohton și care a aprins aurului Caragiale înedit, m-a determinat să imprim spectacolului un anumit stil, sinteză a unui joc realist-magic, fapt care a captivat publicul din Arezzo, din Florența și care, important, a impus juriului. Așa cum s-au exprimat și unii critici, într-o lume a unor străni experiențe avangardiste, spectacolul nostru a fost o lecție a bunului-simț, a artei autentice. Teatrul românesc s-a impus în Italia încă din 1957, când la Festivalul de la Veneția, care sărbătorea 250 de ani de la nașterea lui Goldoni, trupa Teatrului Național din București a luat premiul festivalului cu **Bădăranii**. Repetatul nostru succes se datorește și forței de interpretare a colectivului nostru într-un spectacol ce a devenit o interogație adresată existenței, așezând omul în raport direct și dramatic cu propria lui viață, sufletul românului fiind adinc implicat în conștiința universală a lumii. Publicul care ne aplauda în picioare, aprecia nu doar un spectacol, ci mesajul spiritual al unei națiuni.”

Iată opinia juriului expusă cu ocazia decernării prestigiosului premiu: „Interpretarea aspră, intensă, pasională uneori, frântă și convulsivă, alteori stinsă pină la căderi de tonuri evidențiate prin scene de mare efuziune umană, au dat măsura întregului registru interpretativ al actorilor, al acestor admirabili actori ai Teatrului Giulești care au știut să înfrunte și să rezolve problemele unor sentimente umane eternel.”

Acest succes reprezintă o nouă confirmare a valorii teatrului românesc contemporan care se poate confrunta oricând, de la egal la egal, cu mesajul artei adevărate de pretutindeni.

ADI CUSIN

„Fiul secetei” s-a dorit să fie, și poate chiar este, cartea unei dramatice limpeziri

(Urmare din pag. 1)

vechi, ținând de intenția și de dorința de a situa în centrul conflictual al unui roman un erou de azi, un comunist contemporan, de aici, din România. Intenția aceasta a fost legată un timp de numele lui Iuliu Jeler, pentru că după aceea să se polarizeze „aproape singură” în jurul mai tinărului Vasile Pozdare, polarizarea aceasta fiind sinonimă cu nașterea acestei cărți, fiind sinonimă cu confruntarea care insoteste firese formarea și afirmarea acestui „erou al zilelor noastre”. Nouăteea, dacă există vreuna, în asta rezidă: în continuarea unei cercetări (artistice, firește) și în aprofundarea unei dezbateri referitoare la „mersul revoluției în contemporaneitate”; referitoare la fanatismul și ingustimile inevitabile ale perioadei de început; referitoare la fireștile îmbătrâniri și la atât de necesarele întineriri; referitoare la contradicțiile normale pe care le naște practica, fiindcă una e să zici și altceva e să făpuiești. **Fiul secetei** s-a dorit să fie, și poate chiar este, cartea unei dramatice limpeziri, cartea unei deveniri, devenirea avind aici un sens polemic, fiind afirmare dar și negare, cum e firese să fie, așa mai spune eu, orice devenire autentică.

— Au trecut câteva zile de la cel de-al XII-lea Congres al partidului nostru. Ce gânduri v-a stârnit Raportul prezentat de secretarul general al partidului? Ce credeți despre sarcinile noi și multiple care se pun în fața frontului nostru ideologic, deci și în fața literaturii?

— M-aș fi bucurat, drept să spun, dacă romanul amintit mai înainte ar fi văzut lumina tiparului înaintea Congresului. E bine însă și așa, ambianța în care apare romanul fiind una și aceeași cu ambianța creată de acest eveniment istoric — popas și treaptă în drumul nostru spre ziua de miine a patriei. Faptul că romanul apare într-un tiraj minuscul nu are, de asemenea, o importanță prea mare, nefăcând eu parte dintre scriitorii alinați de soartă și mingiați pe creștet de conducerea, atât de democratică (?), a Uniunii scriitorilor. Și n-a făcut nimeni și niciodată nici un fel de „cult” în jurul modestei mele persoane, cum pretindea mai deunăzi un bătrîn și cam scorojit eșuat al vieții — l-am numit pe domnul Virgil Untaru, care se mai numește și Virgil Ierunca — la un microfon din care a izvorit și izvorăște, din care nu poate izvorî altceva decât calomnie și minciună, minciună și calomnie. Asta nu înseamnă, așa preciza eu, revenind la ale noastre și lăsându-i pustului pe pustii mercenariatului, că mi-am retezat și mi-am condiționat gândurile și simțămintele, în funcție de satisfacții, după împrejurări (dacă aș fi făcut-o, n-aș fi ceea ce sint, spre bucuria prietenilor mei și spre nedumerirea numeroșilor și devotaților mei dușmani). Înseamnă, dimpotrivă, că mi-am trăit și îmi trăiesc cu intensitate epoca, împrejurările ultime, a căror importanță istorică e mai mult decât evidentă, avându-mă și ele drept participant, în sensul menționat aici, care corespunde, întocmai, cu sensul de profunzime al angajării mele scriitoricești. Odată făcute aceste precizări, îmi exprim aprobarea mea și adeviziunea mea față de amplul și cuprinzătorul Raport prezentat în fața Congresului de tovarășul Nicolae Ceaușescu, față de hotărârile istorice ale Congresului, ele, adeviziunea mea și aprobarea mea, fiind conținute, intrând în rindul lucrurilor fi-

rești, dacă se poate spune așa, cerându-se concretizate în noi fapte de muncă, în noi și patetice și convingătoare creații, spre binele de astăzi și de miine al României, în fruntea căreia pe drept și după merit se află un bărbat care se numește și se va numi, în istoria noastră atât de bogată în nume cu rezonanțe eroice, Nicolae Ceaușescu!

— Se știe, dv. sinteți o conștiință trează, dar nu și un scriitor comod. Credeți că lumea se va schimba cu un ceas mai devreme, datorită acestei atitudini?

— Scriitorul nu trebuie să cronometreze schimbarea lumii, nu trebuie, cum spuneam mai sus, să-și condiționeze trăirile. Dar de situat, cred că trebuie să se situeze de partea binelui, de partea progresului, de partea omului și a omeniei. Orice scriitor vrednic de acest nume cred că trebuie să se decidă și să decidă în raport cu aceste cerințe fundamentale, cu atât mai mult un scriitor de azi, dintr-o țară care construiește o nouă orînduire socială. Se naște, bineînțeles, o determinare, există, desigur, o influențare, dar ele nu sint ale clipei, sint ale duratei, iar durata reține din ceea ce se săvîrșește numai ceea ce se integrează efectiv în evoluțiile cu caracter fundamental și definitoriu, ale unui popor sau ale omului, în genere, neîntrînd niciun sub incident la cronometrul sau a... metrului.

— Personajele dumneavoastră se inscriu într-o anumită zonă geografică. În ce măsură pot ele influența oamenii dintr-un timp mai larg, din medii cu mult mai diferite?

— În literatură nu există granițe, nici între țări, nici între zone geografice, nici între domeniile de activitate socială sau productivă. Mai mult decât atât, așa spune că țărănul, ca erou literar, nu e pe deplin și convingător realizat dacă nu cucerește atenția și interesul oricărui om, indiferent unde lucrează el, fie el muncitor, fie inginer sau medic. Nici nu am fost, dealtfel, „prizonierul” unei singure zone geografice sau al unui singur domeniu de activitate, cum o poate dovedi, de pildă, recentul **Fiul al secetei**, față de mai vechea **Suferință a urmașilor**. Faptul că mai toate cărțile mele sint „legate”, direct sau indirect, de o anumită zonă geografică, are altă semnificație, ținând de ceea ce intenționez să săvîrșesc pe un întreg, urmînd, așadar, să se dezvăleie pe măsură ce se va concretiza, nefiind eu adeptul despletirilor programatice, neobișnuind să vorbesc și să tot vorbesc despre cărțile pe care tot urmează să le scriu, cum fac alți confrăți, oameni stimabili astfel, dacă nu chiar onorabili, care va să zică...

— Se spune despre dumneavoastră că sinteți un scriitor curajos. Față de cine trebuie să fie curajos un scriitor? Și care pot fi consecințele curajului său?

— Am încercat o definiție a curajului într-un articol publicat în acest an de revista care găzduiește și convorbirea noastră. Nu voi reveni asupra acestei încercări de definire. Voi spune doar, fără a intra în amănunte, față de cine trebuie să fie curajos un scriitor și ce pățește el, dacă este cu adevărat curajos, dacă este consecvent așadar, dacă își respectă talentul, dacă își ia în serios angajarea

CAP LIMPEDE

MUZICA

DISCOMANIA

Începe să ne agaseze această muzică numită „disco”. De aproape doi ani morbul ei ne-a învăluit, ne sufocă. Zilnic, diverse emisiuni de radio sau televiziune, cu cel mai divers profil, includ o pastilă cu această pecingine muzicală care s-a întins nepermis de mult. Sigur, are ritm, e dansabilă, e fredonabilă, dar ne ajunge. Melodiile seamănă între ele, orchestrațiile la fel, ritmul e enervant de constant adresîndu-se cu osebire atât articulațiilor membrului uman cât și oaselor care cu ancestrală trudă alcătuiseră centura pelviană. Puzderia de albume și formații disco atinge dimensiunile îngrijorătoare ale unei invazii de lăcuste. Invazie ce vine de la casele de discuri mereu avide de

clștig. Muzică așemini societății care o produce. Și astfel disco pustiie totul în jur — folk, country and western, rhythm and blues, rock. Amintind aceste genuri cvasiuite, risc a fi considerat desucl. Credeți-ne, că de la culmile atinse de Boney M și ABBA (culmi dealtfel remarcabile) nu se prea poate urca.

Dar de unde vine răul? La noi, el vine de la mare; e însă un „rău de disco” manifestîndu-se prin grefuri și amețeli de la balansul continuu, de la tangajul permanent imprimat de ritmul care mă face să dansez ore în șir pină mă deșir. De la mare, fiindcă aici, pe litoralul nostru înserit, densitatea discotecilor pe metru pătrat a fost anul acesta considerabilă pe cap, sau pe șold, de tînăr venit la odihnă. Rindurile de față vor stîrni, probabil, reacții de indignare în tagma iubitorilor acestui gen. Vom fi acuzați că sintem în dez-

acord cu moda zilei. De aceea, irebuie să le amintim presupușilor indignați că la fel au reacționat în cazurile cînd de la tribuna acestei publicații erau „demolați” Demis Roussos ori Gary Glitter. Dar, apropo, ce se mai aude despre cei doi idoli de ceară, prin ce topuri s-or mai răsfăța? Unde e muzica ușor diabetică a celui pe care cu familiaritate îl numeam Demis? Unde s-a ascuns muzica primitivă, „de sub centură” (cum o numea critica engleză), a lui G.G.? Peste cîtiva ani vom folosi aceeași retorică și în cazul disco, sintem siguri.

În furia ei oarbă, această muzică a început să atace și bucățile clasice. Ne referim, desigur, la piesele de pop devenite clasice. Am ascultat, astfel, variante prelucrate — mai bine-zis, maltratate — după „Lieht My Fire”, „Black Is Black”, „Eleanor Rigby” și multe altele. Sună dureros, injurios, cacofonic. Piesele, super-

be la origine, arată ca o pădure după un uragan cu nume duos-feminin. Să ascultăm mai bine aceste cîntece în candoarea lor primară, nealterate. Să-i lăsăm pe Beatles-ii anilor '65 să rămînă așa cum au fost și să ne convingem că mai există și muzică de ascultat fără a fi neapărat „retro”.

O muzică ale cărei sunete ne transpun, ne scot din cotidian, ne îmbogățesc sufletul chiar. De ce să nu auzim măcar la radio, în locul deselor momente disco, pastile Yes, Genesis, King Krimson, Emerson Lake and Palmer? Sau rock-ul spațial practicat de Kraftwerk, Tagerine Dream, Klaus Schultz. Și, dacă se poate, tot retro!

Desigur, nu putem cere unor emisiuni de divertisment să transmită numai astfel de muzică, deși acestea, emisiunile, au și un rol educativ. Dar loc, alică spațiu de transmisie, credem că se mai găsește și nu neapărat numai pe



Ce profetim, ce profesăm

Cintecul de viață lungă al lui Benone Sinulescu



Reintilnire pe îndelete cu Benone Sinulescu — prima după cîțiva ani, dacă le excludem pe cele fugare, de schimb reciproc de amabilități politicoase. Prilej fructuos deci pentru una din acele discuții revelatoare pentru mine în privința ascensiunii mature a acestui artist al cîntecului nostru popular.

Fond muzical — citeva înregistrări din sală ale cîntecelor la care a participat recent cu formația celebră a lui Gheorghe Zamfir, într-un turneu din Republica Federală Germania, precum și discul lansat nu demult „La căsuța din pridvor”, subtitulat „Cinteece de petrecere”, realizat cu orchestra de sub bagheta deopotrivă plină de sensibilitate dar și de virtuozitate a lui Paraschiv Oprea, disc precedat de o casetă cu același repertoriu, numai căva mai îmbogățit.

Casetă pe care o ascultăm, martor auditiv fidel de la fata locului, e o demonstrație sonoră impresionantă de ceea ce poate realiza multilateralul artist Gheorghe Zamfir, nu numai fascinant propriul instrument care la suflarea lui, uneori cit o adiere, devine ființa românească cea mai simțitoare și adinc gînditoare, dar și pe tovarășii lui de cîntec din formație, fiecare încreștindu-se pe sine la semnalele imperceptibile pentru public ale lui Gheorghe Zamfir.

— Cu toate că la noi, în cea de a doua și acum adevărată patrie a năului după mitica Eladă, avem mulți virtuozii ai acestui instrument, pe Zamfir îl recunoștem de la primul sunet, abia auzit uneori. Și nu-i vorba că sunetul năului său a devenit inconfundabil pentru un confrate, dar publicul însuși, și nu numai cel din România, preferă azi timbrul lui specific. Încît, dacă-mi dai voie să fac și eu o parafrază după un foarte cunoscut vers al lui Alecsandri dintr-o odă învățată în anii de școală, în materie de muzică populară, „astăzi lumea ne cunoaște: român zice, Zamfir zice!”

— Fiindcă ai adus în discuție această cunoaștere tot mai largă și mai aprofundată a muzicii noastre populare, la care a contribuit, oricît ar părea de paradoxal, nu o dată, însăși muzica noastră cultă contemporană inspirată din motive folclorice și în interpretarea superbă a unor formații de excepție precum „Madrigalul” (vezi compozițiile sau prelucrările de genul „Chindiei”, „Fluierașelor și buciurilor”, „Cintecului morosan”, avînd ca autori pe Al. Pașcanu, Mihai Moldovan, Constantin Arvinte), crezi că exigentele sînt altele față de cele ce o prezintă și reprezintă în numeroasele turnee și concursuri, încheiate mai întotdeauna cu succes?

— Într-adevăr, a venit timpul ca la acest „produs”, să-mi fie iertat termenul analogic cu cele de ordin material, în realizarea căruia sîntem și unici și neîntrecuți, să nu mai facem nici un fel de rabat la calitate cînd e vorba de „export”.

— Pe deplin de acord cu tine căci, cu adevărat, controlul de calitate, ca să-ți continui analogia, care funcționează în acest domeniu, dovedește în mod destul de frecvent o exigență foarte scăzută. Or, mi se pare că tocmai simpatia și admirația în creștere față de arta noastră populară ar trebui să ne oblige să nu mai facem concesii publicității comerciale, contrafacțiilor, lipsei de autenticitate. Tăranul român, creatorul acestei arte milenare, chiar în sărăcia lui de odinioară ieșea în lume cu stralul cel mai frumos și mai curat,

Discuției asupra acestor aspecte (suficientă dealtfel pentru ca aceia care au urechi să audă) trebuie să-i punem deocamdată punct căci, iată, o înregistrare de la concertul din vestita sală „Mozart” din orașul Mannheim ne atrage atenția că urmează o melodie interpretată de Benone Sinulescu. Mai întii, în stilul său caracteristic, Gheorghe Zamfir expune tema cîntecului care nu e altul decît mult îndrăgitul „Cit e Sîriul de mare”. Introducerea șefului formației e ca un fel de fluierat — semnal, scurt dar ca o atenționare că urmează o melodie cum rar se aude. Orchestra care urmează nu mai e un simplu acompaniament, o ritornelă de umolitură, o „linere de biz”, ci o țesătură melodică de-a dreptul simfonică pe fondul căreia vălurește în amplitudinii largi glasul de o aleasă sensibilitate lirică și solemnitate al lui Benone Sinulescu: „Cit e Sîriul de mare, / N-are drumuri mergătoare / Doar o apă curgătoare / Și-ai Buzău, Buzău...” Deși l-am ascultat de zeci și zeci de ori, de aproape două decenii încoace, atmosfera ce se creează, mai ales într-o asemenea confluență de instrumente în care vocea interpretului însuși devine unul dintre ele — îmi dă impresia că Buzăul cîntat de Benone Sinulescu ar fi Congo sau Mississippi, după larghețea majestuoasă a melodiei. Aplauzele care au urmat, tumultuoase și îndelungi, revărsate parcă din cîntecul însuși, îi provoacă interlocutorului meu un fel de jenă, sentiment pe care i-l cunosc bine, intrucît savurarea succesului îi apare ca o adevărată frustrare a bucuriei native de a cînta.

Cum casetofonul cu documentația muzicală de sală s-a închis, interlocutorul nostru asigurându-ne că la fel de incununa-te de succes au fost și „Radu mamii, Radule” ca și piese din alte zone folclorice decît cea predilectă lui, precum maramureșeanul „Bucium” sau bănățeanul „Soro-cul”, am trecut la discul abia ieșit și, se pare, de pe acum și epuizat în ciuda tirajului de 120 000 exemplare. Cu toate că vocația în sine ar trebui să presupună și o anume inteligență artistică, cel puțin incipientă, trebuie să spun că tocmai această calitate intrinsecă ei, cultivată cu exactitate de cîntăreț de-a lungul anilor, a făcut din el un veritabil artist, cu disponibilități interpretative dintre cele mai diverse, de la cîntecul bătrînesc și doină, la ceea ce numea G. Dem. Teodorescu „cîntecul de lume”, la romanță și, de cîțiva ani, la cîntecul de petrecere, altul, mai ales ca manieră de interpretare, decît cel cu care ne-a obișnuit răsăritul genului, maestrul mereu tînăr, Gică Petrescu. Tentativa mare pe care o face Benone Sinulescu, și a cărei măsură ne-o dă recentul disc, constă în emanciparea cîntecului de petrecere de lălaială lăutărească și oftaturile dulcele ale „cîntecelor de inimă albastră”.

Maturitatea de înțelegere a mesajului muzicii au adevărat mari, chiar dacă e vorba de cîntecul de petrecere, zis cînd cu veselie, cînd cu năduf, se reflectă din plin în modul cum a fost conceput repertoriul de pe acest disc. Și aceasta nu numai pentru că, în fapt, toate cîntecurile sînt niște esențiale ale genului și fiecare în parte un șlagăr, ci mai ales că ne relevă un fond de melodie cu adevărat de aur, prea puțin pus în valoare pînă acum. Actul de cultură pe care-l realizează Benone Sinulescu e în același timp și unul patriotic. Ne încercăm de aceea regretul că prea puțin compozitorii noștri de muzică ușoară apleacă urechea la acest melos. Cînd fac această remarcă am în vedere și o anumită întîmplare. La o reuniune, la care erau prezenți și vîrstnici și tineri, în ce privește repertoriul muzical, negîndînd în nici un chip o conciliere, cineva a avut ideea să pună acest disc cu „cinteece de petrecere” pe care-l comentăm, și atunci toată lumea a găsit un limbaj muzical comun: cel cultivat cu atîta măiestrie și inteligență artistică de unul din cei mai reprezentativi interpreți ai cîntecelor populare românești de azi, între care și cîntecul de viață lungă al lui Benone Sinulescu.

NICULAE STOIAN

Cronica literară

Cezar Ivănescu: „La Baaad”



Poate nici în strălucita perioadă interbelică poezia noastră nu a cunoscut o atît de mare diversitate tematică și stilistică, atîtea direcții, maniere și poezi ca în ziua de azi. Și totuși, din lungul sir al generațiilor acestui bogat și contradictoriu tablou, una singură se apropie cu certitudine de criteriile valorice ale marii poezii: generația, să-i spunem, „mijlocie” sau „generația '38” a poezilor acum între 35 și 45 de ani, născută sub semnul războiului al doilea, înainte sau după 1938. Căci, dacă „vechea gardă” este marcată decisiv de prestigiul și amintirea avangardei, iar cele tinere sînt dominate de ironiști, ludici și manieristi minori, marile cărți ale trăirilor poetice majore sînt opera acestei „generații '38”, în rîndurile căreia o clasificare mai pedantă ar putea delimita două momente simetrice în jurul anului 1938, și care ar cuprinde drept capi de serie, primul pe Nichita Stănescu, Grigore

Hagiu, Ion Gheorghe, Marin Sorescu, Dan Laurențiu ș.a., iar al doilea pe Cezar Ivănescu, Ioan Alexandru, Ana Blandiana, Adrian Păunescu, Marius Robescu... (ordinea fiind cronologică, iar enumerarea perfectibilă).

La Baaad de Cezar Ivănescu este una din operele de primă mărime a acestei a doua generații, ea fiind pentru poet cartea totală a unei experiențe poetice totale. Începută în 1966 și apărută acum, ea cuprinde în cele 500 de pagini o existență halucinantă în care limita dintre viață, vis și poezie aproape că s-a șters, scrisul devenind salvare prin cuvînt de la marginea prăpastiei subconștientului și dureroasă coborîre în infernul lăuntric. Ea este poezie și jurnal, fantezie poetică și realitate concretă, un uriaș poem scris în vers, proză, dramă, unde imaginile corespund parcă scolasticii dispute dintre realism și nominalism, cu alte cuvinte unele au realitatea în planul imaginărilor, iar altele corespund unei lumi materiale foarte concret trăite de Cezar Ivănescu, totul susținîndu-se artistic prin semnificația existențială care conferă versurilor o tensiune lirică puțin obișnuită, ce acționează chiar și atunci cînd expresia poate părea prozaică, copleșind prin autenticitate. Cele trei secțiuni ale cărții, La Baaad, Sala de gimnastică (poeme), La Baaad, Bocet, Numitul G.B. (teatru), Amintiri din pădurea vieneză (poeme în proză, poeme), sînt în întregime construite în jurul obsesiei morții. Boala ce deformează contururile reale și trauma morții mamei sînt corolarele acestei prezente terorizante, ale acestei spaime existențiale. O asemenea intensitate a viziunilor e rară nu numai în poezia noastră. Limbaajul e și el violent, un amestec de candoare și brutalitate, utilizat parcă cu o cruzime întoarsă împotriva celui ce scrie, cuvintele au suavități de erin sau par acoperite de plăgi sîngerinde. Cezar Ivănescu scrie o poezie atroce despre o explorare tragică a beznei de la limita ființei umane. „În fapt eu defineam individul drept acea ființă care luptă împotriva morții și împotriva complicității morții...”, spune poetul, încercînd să-și sublezeze spaima organică într-o metafizică a ei. Opera impune prin autenticitatea și dimensiunile obsesiei. Nimic mai opus barocului sedus de aparență și instabilitate, ascunzîndu-și sub nestatornice metamorfoze chipul neliniștit, dar lipsit de profunzime, decît substanța și fervoarea sufletească de aici, intensitatea suferinței comparabilă cu teroarea medievală a morții și a infernului dantesc, iar biruința imaginii obsesive cu „Dănsurile morții” sau cu „Triumful morții” a lui Bruegel (Hieronymus Bosch, nu Hieronymus, desemnat cu o gesticulație călinesciană de tînărul confrate, nu a pictat acest subiect). Nu e nevoie însă să ne îndepărtăm atît de mult. Prin confuzia inexorabilă dintre visat și trăit ce naște imagini halucinate, poezia se apropie de „maniera neagră” a lui Goya și de cosmarurile lui E. Munch, de care îl leagă și trauma morții mamei. Forma poetică este deci de factură expresionistă: poeziile au acel hiperrealism nevrotic, piesele vin din aceeași atmosferă. Cezar Ivănescu este însă un poet modern: sinceritatea absolută, insuportabilă aproape, are ceva din dostoevskianismul existențialistilor. Asupra cărții sale se proiectează umbra lui Bacovia, dar un bacovianism trecut prin experiența unor Heidegger, Sartre, Camus, iar grotescul „Sălii de gimnastică” are accente de tragic absurd unice. A alege un poem esențial pentru imaginea „în nuce” a cărții e aproape imposibil, totuși Cit munții poate fi socotit o ars poetica: „acest cîntec trudit / întrerupt și adinc / înșiruire fără capăt / ca acel care ară / și cade în coarnele plugului / sîngerînd — care-l poartă / vom ghici din ritmul lui / care era ocupația acelor oameni, / ocupația lor era să moară / împotriva morții / împotriva complicității morții / cu încăpăținarea noastră / recunoscută / zilnic reinventăm / cu trupul nostru o altă / mașină bună-a suferinței / spaima și singele sudoare / refacem un destin — / ne zicem — / dar / nefericirea se-nalță / înaintea noastră cit munții / — mașini ale tăcerii / fără umblet / sub bolta albastă”. Cartea lui Cezar Ivănescu cere o lectură tensionată pînă la suferință, asemeni stării din care izvorăsc versurile ei, o stare în care nu frumusețea este esențială, ci poezia.

DAN ALEXANDRU CONDESCU

CAP LIMPEDE

programul III. Nu ne-ar strica o cură de muzică progresivă (și în sens intelectual) care să ne mai dezintoxice de disco. Să ne mai odihnim mușchii în folosul cerebelului, vindicîndu-ne de o veche discopatie provocată de discomanie.

GEORGE STANCA
N.R. Așteptăm și alte opinii despre fenomenul în cauză.

REVISTE

Numărul pe octombrie al revistei Viața Românească a apărut în primele zile ale lui decembrie. De astă dată sîntem tentați să uităm întîrzierea, datorită sumarului ei care conține nu puține pagini revelatorii. I. Ne-goitescu semnează un studiu cu multe puncte de vedere interesante despre Scriitorul G. Călinescu, Radu Petrescu

susține sectorul de proză în nota bine știută și apreciată a autorului lui Matei Iliescu. Fără îndoaială că și alte nume rețin atenția cititorului. Dar partea excepțională a sumarului o constituie prezența unor poeme semnate de Constanța Buzea și Petre Stoica. Credem că poemele — patru la număr — ale Constanței Buzea sînt tot atîtea piese antologice. Puternic confesive, motivele acestor poeme nu rămîn închise într-o strîmtă subiectivitate, ci se înalță grav, dramatic într-o zonă de tensionată existențialitate. Nu cităm nici un vers de teamă să nu comitem o impietate. Pentru organica lor trăire, poemele Constanței Buzea trebuie cunoscute numai în întregime. Cîcîl semnat de Petre Stoica ni-l readuce proaspăt, inedit, de un lirism inepuizabil în care sugestia poetică e rezultatul, în ciuda simplității exprimării, al rafinamentului

său artistic. În compartimentul dedicat poeziei înfilmăm și numele unui talentat tînăr poet maghiar din România: Szöcs Géza. Lectura poemelor publicate în acest număr confirmă justetea celor spuse de talmăcitorul lor, Paul Drumaru, care afirmă: „Accentele terribilității nu trebuie să ne inducă, în eroare. Un sunet grav, responsabil războite de după cortina imaginilor, descoperindu-ne profunzimi neabătute la o lectură superficială”.

TEATRU

E vremea să ne adunăm prin casă, care nu, prin săliile de spectacol. E vremea să ascultăm poezii cu un ochi adormit, dar cu urechea trează. În întîmpinarea acestei dispoziții, făcîndu-și de fapt datoria, în seara zilei de 29 noiembrie, Teatrul Ion Creangă ne-a

prezentat în premieră spectacolul Înșirite mărghite, o piesă de veche amintire și de tinerețe a lui Victor Eftimiu, primul basm dedicat teatrului profesionist. Au îmbrăcat de-a lungul anilor rolurile lui Alb-Împărat, al lui Făt-Frumos și Zmeul Zmeilor, al Zinei Florilor și al Vrăjitoarei, figuri actoricești de noui-tă. Iată-l în acest an pe regizorul Nae Cosmescu atacînd aceeași partitură, restringînd-o pînă la a nu-i pierde esența (și încă se mai resimt unele lungimi), gîndindu-și fiecare personaj, oferindu-ne un basm-eseu asupra naturii binelui și răului. Originalitatea lui stă în aceea că aceste categorii sînt salvate de la schematicismul care le pîndeste, întîmplările se derulează cu tot tipicul basmului, după imaginația fecundă a oamenilor din popor, sănătoși și hîtri, care par a conduce spectacolul. Dar, fatalmente, ca mai în toate

operele, elementul negativ este mai puternic conturat, binele, oricît de strălucitor costumat, rămîne neconvîngător, adeseori în planul secund al interesului. Vrăjitoarea (Sibylla Oarcea) și Zmeul Zmeilor (Romeo Stăvăr) au fost pilonii spectacolului, înțelegîndu-și bine rolurile, cu un apreciat simț al echilibrului. Textul și regia le-au favorizat momente de autentică introspecție, depășindu-și prin aceasta condiția de elemente ale rîului, stigmatizate pentru totdeauna. Prin suferința lor, personajele s-au umanizat, emoționîndu-ne. O anumită autoironie (glasul scăzut acolo unde ar fi putut cădea în patetism) și detașare față de sine dar și față de rival, au făcut aici din Zmeul Zmeilor o constiință, amintindu-ne pe alocuri de Hyperionul eminescian. Dar cum el aparține unei categorii fără

de care ar dispărea și obiectul luptei, precum și prilejul sărbătoririi unor victorii, a trebuit să acceptăm, nu cu inima ușoară, învingerea sa. Plin de stenicitate, jucînd în vervă, Ion Gh. Arcudeanu (Păcală), ne-a oferit un adevărat recital al disponibilităților sale actoricești, cu osebire în comentariul luptei dintre forțele binelui și ale răului. O Zină a Florilor, puternic conturată, poate prea terestră și contradictorie creează Florina Luican. Andra Teodorescu-Ion (O fată) și Daniela Anencov (Ileana Cosînzeana) au evoluat cu mult simț scenic în ciuda partiții lor mai restrînse. O mențiune specială pentru mereu inspiratul scenograf Mircea Nicolau, care a înnoibilat spectacolul cu decoruri pline de culoare și funcționalitate. Sperăm că reprezentările ce vor urma vor aduce spectacolului un plus de dinamism, de unitate.

ADI CUSIN

Un muzeu in labirint

Cazul Rembrandt (V)

Oglinzile



Autoportret. Rembrandt stind la fereastră.

Imi fulgeră uneori pe dinaintea imaginii cheiurilor Amsterdamiului, așa cum vor fi fost ele pe vremea lui Rembrandt, și mi-l inchipui pe pictor ascultând zgomotele de scripeți și lanțuri. O corabie tocmai pleacă. Se duce în Orient, de unde va veni cu mirodenii, covoare scumpe și arme exotice. Pictorii visează la acele păminturi îndepărtate chiar dacă nu îndrăznesc să le descrie. Dar de ce călătorii? Cea mai fascinantă călătorie începe cu o simplă oglindă. Cu ea se poate călători până acolo

unde nici o diligență și nici o corabie nu ajung. Până la un răspuns. Până la o idee despre bătrânețe și moarte. O oglindă, oricât de fidelă, nu adaugă nimic lumii și n-o ajută să fie mai dreaptă, dar în fața ei poți auzi uneori mai bine decât lângă o clepsidră cum curge timpul. Și chiar dacă nu prea abilit Rembrandt va pierde totul, îi va rămâne o oglindă în care să-și facă autoportretul. Destul pentru a gândi în continuare despre destin. Pentru a picta, în timp ce Spinoza scrie în același oras.

Inchis în casă, când deasupra portului plutește o pică otrăvită de ploaie, constat că n-are un confident mai bun și un martor mai apropiat decât oglinda în care se privește. Dealtfel, prima sa reacție când e fericit sau disperat e să-și scruteze chipul. Apoi ia penelul și se îndreaptă spre șevalet. Un nou autoportret. Vor fi peste șaizeci. În medie cam două autoportrete pe an.

Să-l acuzăm că fugă nu numai de călătorii, ci și de lume? A renunța la adevărul propriu, ne-ar răspunde el, înseamnă a renunța la fraternitatea cu ceilalți. Să-l suspectăm de narcisism? Ce glumă. El nu se înfrumusețea niciodată. Dimpotrivă, nu evită părțile care-l avantajează mai puțin, gura cu buze cărnoase și nasul mare. La urma urmei, n-are rost să se mintă. Acest pictor care a impus și modelelor sale să-și semene nu-și face totuși iluzii în privința orgoliului. El a înțeles rostul artei nu e să flateze și că, oricum, aceasta n-ar avea drept rezultat decât o deșartă aroganță, căci omul se dispensează ușor de umiliința modestiei dacă oglinda îl măgulește. Intre umbră și lumină, filosofii săi se află între dragoste și durere. Dar ei știu că înțelepciunea vine adesea prea târziu pentru a mai repara ceva din ceea ce, cu superba ei nepăsare, tinerețea a stricat. Fiul risipitor nu-și găsește totdeauna tatăl. Și uneori, chiar dacă vrea, nu mai are unde să se întoarcă. Inșă cită vreme ne urmărim calea, există cel puțin un sens care ne ajută să trăim, spun ei pentru Rembrandt.

Singur în fața oglinzii, el poate schimba măști în voie ca un actor. Dacă o imagine ne contrazică printr-un ris ca de clown, următoarea ne va aminti că acest om este totuși un om trist. El se amuză și întirzie într-un divertisment doar pentru a nu ajunge prea repede la amărăciune. Uneori se deghizează, pictându-se în straie exotice. Iși pune pe cap un turban, îmbracă o tunică persană sau se împodobeste cu bijuterii luminoase. Atunci pare mulțumit. Iși cunoaște valoarea și încă n-a descoperit că asta nu-i deajuns într-o lume obișnuită să judece prea des după alte criterii. Destinul? Il va supune, îl va cuceri. Deocamdată să se mai distreze puțin. Dar dincolo de această bună dispoziție aproape agresivă, undeva în umbră, nevăzuți, filosofii săi tac și ascultă. Ei știu ce va urma.

Să nu ne grăbim totuși prea mult. Să vedem totul. Privirea când umbră de melancolie, când bunăvoință sau incisivă. Malițios, pictorul ne spionează uneori cu coada ochiului. Și încă o dată ride. Un ris ușor forțat, căci Rembrandt n-a știut, de fapt, niciodată să ridă. Pentru acest taciturn, se simte, risul este o mască. Alături e insolent, sfidător sau aproape cabotin. Iși oune pălărie cu pene și sabie. Cu Saskia pe genunchi arată ca un negustor care tocmai a făcut o tranzacție fericită și sărbătorește evenimentul în familie. E tentat de parodie și se folosește citeodată de perucă cu care își îmbracă modelele. Și parcă nu chipul îl interesează atunci, ci masca. Apoi se interoghează din nou. Sau ne privește liniștit cu ochii săi căprui. Ne derutează și ne întrebăm dacă legenda care pretinde că-și picta chipul în oglindă pentru a nu plăti modelele, nu are un simbol de adevăr. Bărba e despicată ca de obicei, dar undă a dispărut ridul vertical de pe frunte? Să avem răbdare. Va veni un moment când el se va adânci și nu va mai putea fi evitat. Deocamdată, Rembrandt încă își mai îngăduie să se considere un Proteu impenitent.

Nimeni nu și-a pictat de atâtea ori chipul și nimeni nu s-a ascuns sub atâtea măști. Ca într-un carnaval uluitor în care trebuie să-și schimbe mereu înfățișarea? E sigur de el, joviâl, apoi, refugiat în umbră, își lasă neliniștea interioară să vorbească sau poartă o bonetă neagră, ca o aureolă de artist dănat care nu mai are nimic de pierdut, convins că numai moartea va putea să desăvârșească opera creditorilor. Dar el știe, bineînțeles, că aceste autoportrete ar fi de ajuns să formeze o operă și să exprime un destin. Nici o corabie nu l-ar putea duce atât de aproape de sine însuși. Și pe măsură ce reduce distanța ce-l separă de el însuși, reduce, în fond, și distanța ce-l separă de lume.

lată-l, stind la fereastră înșă. A întors spatele oglinzii în care și-a studiat până atunci obrazul? Și ce privește? Strada? Viitorul? Fața e rotundă, scaldată de o lumină zgrunțuroasă. Gura imperceptibil crispată. Are patruzeci și doi de ani aici. Începe penibilul șir de umiliințe care-l vor lovi. Le presimte? Sau știe că oricum își va urma drumul fără să se lamenteze? Destinul e un cuvânt găunos uneori. În clipa când Rembrandt se va întoarce, va fi din nou față în față cu ingerul.

OCTAVIAN PALER ■

Simple note

Cuvintele

Încep cu o amintire foarte veche. Și dacă celor mai mulți le-ar putea fi indiferentă și să nu le suscite nici un mugur de interes — fiindcă e strict personală — o povestesc pentru savoarea ei, care înălțurându-mi se conservă cu prospețimile de atunci și care arată, ca într-o fișă de psihologie infantilă, de cită variată — și deseori, pină la urmă — de cită fertila fantezie e capabilă inocentă.

Eram copil, nu depășisem decât cu citeva luni unsprezece ani, cu un vocabular redus și funcțional, rezultat din cursurile de școală primară, din explicațiile dascălului sau ale profesoarei, din zburdălniciile maidanului cu colegii de leat și de minge sau din pedagogia educativă maternă, clară și hotărâtă, sicutoare și moralizatoare, cu neostenitele ei încercări de delimitare, dintre urit și frumos, dintre bine și rău, îngăduit și nepermis, ca toate mamele de pretutindeni ale tuturor copiilor.

Nu mă deosebeam într-o nimic de ceilalți. Decit doar printr-o dorință mai vie și mai aprinsă de a ști și de a cunoaște mai mult decât știam și cunoșteam, care venea poate dintr-un impuls ascuns și insesizabil, de care nu eram deloc conștient și care mă făcea să sar întotdeauna pirleazurile și scadelțele lecturilor, ca să întirzii cu aviditate pe cearsăfurile ziarului, din care nu pricepeam mare lucru, sau pe paginile unor cărți care mă puneau în derută.

Citeam anapoda, mașinal și cu nesat, tot ce-mi cădea în mină tipărit, fără nici o preocupare selectivă, de care firesc era să fiu atât de străin, pentru ca într-o zi, la care mă gindesc întotdeauna cu o nostalgic și duiosă recunoștință, să dau peste un Sadoveanu, care fără să-l fi înțeles în desfășurarea lui epică, m-a copleșit, pur și simplu, prin universalul lui lexic. Era altceva, cu alt sunet și cu o tulburătoare vrajă pe care nu le mai întilnisem și care mi-au deschis ușile, pină atunci ferecate, ale magiei cuvintului.

Cele mai multe nu le auzisem niciodată, nu le știam sensurile și cu atât mai puțin să le întuiesc miezurile etimologice. Dar s-au proiectat în mine — dincolo de semnificația semantică ori de onomasiologie — cu o explozie de suferări răvășitoare și extenuante, care mi se impuneau fals, arbitrar și tiranic, din rezonanță și polifonie, din asprimi sau catifelări; iar mai târziu, când mi-am ridicat unele întrebări de adincimi, de substanță și de un caracter istoricoștiințific mai specioase, ca să mă edific și să-mi înlătur incertitudinile, am constatat cu satisfacție că în graiul nostru sint unele vocabule intrate și asimilate după rostirea copiilor, așa cum onomatopeea își află obirșia în limbajul imitativ.

Astfel — ca să dau citeva exemplificări din multele pe care le-am înregistrat în ignoranță și nevinovățiile mele — vorba hău imi dădea senzația pierderii, un fel de amețeală și parcă sintetiza primejdia; dirdora, care printr-o asemănare cu dirdiială pe care îl cunoșteam, imi făcea frig; iar sihlă, frică; daijie, care are în el ceva zemos nu știu de ce, îl asociază cu stoarcerea rufelor și poate că, într-un fel, interpretarea mea bizară nu era atât de îndepărtată de conținutul lui; șăgalnic răspundea, fără nici o noimă, cu o umbră de intristare și vedeam grădina îmbrăcată în galbenele frunze ale toamnei; iar onomatopeicul dalanga-balanga imi evoca ritmul — mai aproape totuși de rostul lui — al scriinciobului, al „dulapului“, cum se spunea la noi. Și așa, de la Sadoveanu, care mi-a adus revelația cuvintului, am ajuns la Șăineanu, cu care am purces să-mi alung negurile și să-mi limpezesc nedumeririle și de la data aceea și pină astăzi au trecut șase decenii și am păstrat ca pe un talisman meatehna, aș zice chiar viclul, dicționarelor de limbă.

Știm cu toții: limba o făurește leagănul. Acolo, între gingurile prunculii și dezmișdăritele mamei e matricea ei; acolo, între gest și scincet, între lacrimă și suris, pe care numai mamele sint hărăzite să le tălmăcescă, se naște ea; și de acolo, din leagăn vin — pentru toată lumea — graiurile. Una e însă să vorbești și să te înțelegi într-o limbă și alta s-o stăpânești în toate fluiditățile și subtilitățile ei, în toate nuanțele, capcanele, tainele și miracolul ei. Și asta cere chemare, perseverență, trudă, o adevărată mucenicie, dar mai presus de ele și peste ele, conștiința actului de cultură. Și mă întorc la vechia mea amintire.

Copilul înșă rămâne pururea copil. El trebuie să se joace; și am inventat și eu jocul meu, inofensiv și candid, cu dicționarul lui Șăineanu, pornind să culeg din el și să le caligrafiez într-un caiet — acoperind la început textul explicativ al termenului — vorbele care glăsuțate, prin structura lor, prin mlađierea, prin fonetismul, dulceața și cintețul lor, se sedimentau în mine ca să germineze inchipuri, stări sufletești, senzații, imbieri, atmosferă și culori, — și să le atribui cu fantezia sensuri și semnificații.

Tinerii trebuie să știe

Dicționar de lagăr

Ilse Koch

Ilse Koch era numele cu care figura în actele de identitate.

Ilse îi spunea Karl Otto Koch, bărbatul ei, comandant al lagărului de concentrare Buchenwald.

Tot Ilse o alintau și amanții — SS-iști superiori și inferiori din comanda lagărului.

Häftling-ii îi spuneau: cătea. A devenit cunoscută în toate lagărele de concentrare și, ulterior, în Europa și în întreaga lume sub numele: cătea de la Buchenwald.

Ilse avea multe capricii. Pe cit de extravagante pe atit de criminale. Și toate l-au fost satisfăcute.

Îi plăcea să călărească. Un grup de amanți i-au oferit — cadou colectiv — o minză. A cerut să l se construiescă, cit ai bate din palme, un manej. Häftling-ii au lucrat zi și noapte, izbiți fără intrerupere cu bitele de către Kapo, cu cravașele de către SS-iști, să nu slăbească ritmul. 30 de Häftling-i au plătit cu viața, dar manejul, împodobit cu lambruri și oglinzi, a fost gata la termenul dorit. Ilse și-a putut începe evoluțiile admirate de amanți și acompianții de corul Häftling-ilor inghionțiti mereu cu patul puștilor să cinte cu mai multă vigoare.

Ilse se da în vint după aur, după bijuterii, după valută forte. Ca să-l satisfacă și această dorință, bărbatul ei, Karl Otto Koch, comandantul lagărului, a furat asemenea cantități de aur provenit din dantura cadavrelor, și-a însușit atâtea inele smulșe din degetele victimelor și atitja cercetă rupți din urechile de-

care de cele mai multe ori erau alăturate cu drumul.

Mie înșă cuvintele acelea imi plăceau și pe ele le iubeam.

Nu mai țin minte cit a durat distracția mea secretă cu dicționarul lui Șăineanu, care mă pasiona și mă făcea fericit, dar vă asigur că n-a fost numai un trecător capriciu și am stăruiat cu o curiositate din ce în ce mai sporită și mai ațitată, destul timp.

Mai apoi, adolescent, când a început să mă cheme cu ispititoarea lui voce albul diavol al hirtiei ca s-o mizgălesc cu gindurile mele, tributar reminiscenței, în „goană după idei „maric“ și teme „inedite“, ca orice țiar la 17 și 18 ani, m-a tentat să încerc Portretele la vocabular pe rețeta din copilarie, amolificată și incomparabil mai „deșteaptă“, și-mi reamintesc că am scris citeva între care unul, dezinvolt, poetizat și iudiuor, sugerat de cuvintul linceed, când eram îndrăgostit pentru inția dată. (A, demodate vremi de demult, cu ce forță comparativă imi demonstrați cit de lipsiți de imaginație eram, cit de nătîng, de deprimitant și fără de orizonturi puteam să trăim, unii împuscind francul și alții cite o metaforă și ce departe am ajuns cu „civilizația“ și „evolucia“ moravurilor, avzirlind un ochi spre ferestrele lumii, unde deturnările de avioane, răpirile de oameni, violența, șantajul și asasinatul au devenit o rentabilă industrie de larg consum.)

Dar viața cu alternările ei — ca să nu esuăm probabil, în nisipurile monotoniiei — ne-a dăruit și mimozele și cucuta și pe drumurile umbilate de atitea ori întortocheate, strimbe și opacitate de oameni, ațitca dintre frăgezimile adunate a trebut să le jertfesc și am învățat că nu numai vorbele pe care le îndrăgisem sint de folos, ci și acelea care nu-mi plăceau și eram mulțumit că dădusem peste ele și le memorizasem, ori de cite ori am avut nevoie de jeraticul lor, ca să infierez o nedreptate, să stigmatizez o ticăloșie sau să demolez o impostură.

Cu Sadoveanu și Șăineanu am simțit desfăcându-se aripile ca să-mi iau zborul și lor le datorez — prin revelația cuvintului și joaca mea copilărească — destăinirea căilor fără de sfirșit spre cerurile Poeziei și ale Muzicii. Și totdeauna, după un concert magistral sau o interpretare excepțională, turmentat de frumuseți și deștrămat de sublim, m-am considerat nevrednic și inferiorizat de inefabilele dăruiri, că n-am reușit să pun o literă pe fiiece notă, cite o silabă pe fiiece acord și cite o expresie plastică și corespunzătoare pe fiiece frază — și să însălez pină la urmă o povestire scrisă din fiiece pagină a partiturii, ca să nu se irrosească o comoră a Absolutului.

L. KALUSTIAN ■

fecționeze din ea un abajur unicat. Drept suport a indicat un femur. Considera înșă că tatuajul făcut pe o piele tăbăcită nu se poate compara cu cel natural, adică cu cel aplicat pe o „piele vie“. De aceea, în colecția ei, cătea de la Buchenwald nu admitea decât obiecte din piele de om tatuată „pe viu“.

Ștind acest lucru, SS-iștii și indeosebi doctorul Hoven Wlademar, amantul nr. 1 al Ilsei, analiza cu grijă trupurile despuiate ale deținuților nou-soșiți la Buchenwald.

În 1947, în fața tribunalului — a fost judecată în zona americană —, i-a pierit brusc curajul și, pentru a scăpa, a trîșat ca orice cocotă.

Deși bărbatul ei fusese de mult împușcat, deși se afla de mai bine de un an izolată într-o celulă a închisorii, ea a rămas însărcinată și, în virtutea legilor americane, n-a putut fi condămnată la moarte.

După doi ani a fost pusă în libertate.

Ulterior, după constituirea Republicii Federale Germania, a fost din nou arestată și judecată. Condămnată la închisoare pe viață, s-a sinucis în 1967.

Motivul sinuciderii a rămas necunoscut. Subsemnatul crede că-l întuiesc. Noaptea, în închisoare, de cum adormea, beznă se transforma într-o ceață albicioasă, ca laptele în care se scaldă la Buchenwald, și din pereți se desprindeau (ori intrau prin pereți, nu-și dădea bine seama) Häftling-i cu pielea jupuțită de pe obraji și git, de pe tot corpul. Carnea dezgolită șiroia de sînge. Și erau mulți: zeci, sute, mii. Și toți se apropiau implacabil de ea din toate părțile. Erau cadavre vii care nu puteau fi trîșate. Din fața lor n-avea unde să se retragă, să se ascundă, decât în moarte.

OLIVER LUSTIG ■

lostul Häftling nr. 112 398

1) Subofițer
2) Generali maiorii în SS

Printre poeții tineri

Unul trăiește la un capăt de țară, în Maramureș, Ion Zubășcu, celălalt — la alt capăt de țară, la Drobeta-Turnu Severin — Valeriu Armeanu. Ion Zubășcu n-a publicat încă o carte, dar este un poet cu mai multă conștiință de sine și cu o mai întinsă operă scrisă decât alții care rup rafturile librăriilor cu ceea ce au tipărit. Valeriu Armeanu a publicat ceva cărți, dar lipsa lor de ecou m-a consternat. Când să-l primească în Asociația scriitorilor de la Craiova, a sărit unul mic și limbut și a zis că, nu, că e omul lui Păunescu. În presa literară, de asemenea, Armeanu a avut loc puțin că prea erau ocupate persoanele cu noile formule ale găștilor literare.

I-am publicat în această gazetă și pe Ion Zubășcu, și pe Gabriel Chifu, și pe Ileana Zubășcu, și pe Evu, și pe Birgău, și pe Valeriu Armeanu, și pe Cornel Brahas, și pe Claudiu Iordache, și pe alții. Ei așteptăm să mai dea pe la noi, să ne mai trimită poeme. Pe ei și pe alții, mai cunoscuți ori mai puțin cunoscuți.

Deocamdată, dăruim cititorilor versuri ale unui strălucit poet tinăr mehedintean: Valeriu Armeanu.

ADRIAN PĂUNESCU

VALERIU ARMEANU:



Treptat, treptat

Își vărsau nervii pe cearceafuri albe, ei uneau o mare dezordine spațială, erau stăpînii mirosurilor pestilențiale cu care ne șantajau din tată în fiu; pregăteau cea mai cumplită insurecție împotriva eczemelor pe care le aducea vîntul de martie. Mai bine să ne jucăm de-a savanții, îi rugam, să injectăm fenol în inima broaștelor ori să facem disecții pe disperări,

mulți vor crede că sintem nebuni dar noi vom ține moartea la bariera ovăzului copt, acolo unde behăie zodia celor bolnavi ca un țap

impușcat în bojog. E un delict viața noastră, le spunem, există un delict în fiecare din noi; am constatat cu stupoare că mai sint inocenți care se joacă prin ospicii sub lama

de eșafod... Urmasii acele toropiri ancestrale (în carnea lor se clădea un exil) cînd femeia de serviciu care ne mătura axiomele, își lăsa limba sub scară în semn de protest; treptat, treptat ne urcam măștile-n pod, dam foc la hirtoage și apelam la cel mai prost actor să ne facă să ridem ca ei.

Concesiuni

Desigur erau concesiuni stabilite prin notariat, acele confinii ale memoriei care drapau victoria morții asupra deșertului; am cunoscut un om care se credea feribot, venea seara în port și pentru cițiva bănuți ne ducea pe o insulă: aici o să faceți dragoste, ne spunea, o să vă spălați cămășile de duhurile străzii, veți putea juca iadș cu oasele păsării Phoenix, nu vă speriați, n-o să vină nimeni să vă facă nota de plată... Se mai pierdea cite-o documentație la agregatul de impachetat erori, posibil să fie în vechiul cimitir de mașini, posibil să fie în Vechiul Testament; dumneata poți să servești

masa la noi, imi ziceau, să știi că avem maniere, copiii noștri au învățat să zică pardon, au învățat să umble la garderoba cu poeme mov, uneori îi surprindem rîzînd, ce vrei, sint încă mici, nu știu să facă deosebirea dintre un dirijabil și-un foarte tinăr poet, e foarte bine, e foarte bine, sint copii, le spunem, eu sint unul din cei care neagă existența morții iar cele o mină de cuvinte care mi-au mai rămas pentru a mă exprima, le folosesc în primul capitol la istoria plină de neprevăzut a nisipului.

Mari umbre

Unii dețineau terenuri întinse, alții dețineau mari rezervoare de inocență peste care se așeza praful de cretă; există o piață, le spunem, unde se scot la licitație toate virozele acestui veac, există și-o pilnie de gramofon la care poți alăpta o doctrină confuză ori un copil fără mamă, există, firește, o pilnie de gramofon cu care poți aduce multe lucruri pe lume: Convalescența ierbii abandonată-n bistrouri, mașca insidioasă ce și-a lipit de cangrenă exilul... Nu vă sfliați, nu vă sfliați, le ziceam, deschideți abatoare pentru zăpezi, vă pot ajuta, sint un mare specialist în decapitări, în timpul liber copiez isteriile unui aisberg și discut cu diverși trecători despre epilepsia dolarului... Mari umbre și-un Paradis de acizi sub cele mai crude procesiuni ale ploii; tiranii își serbau dinții de lapte în aula plină de feronerie a disprețului...

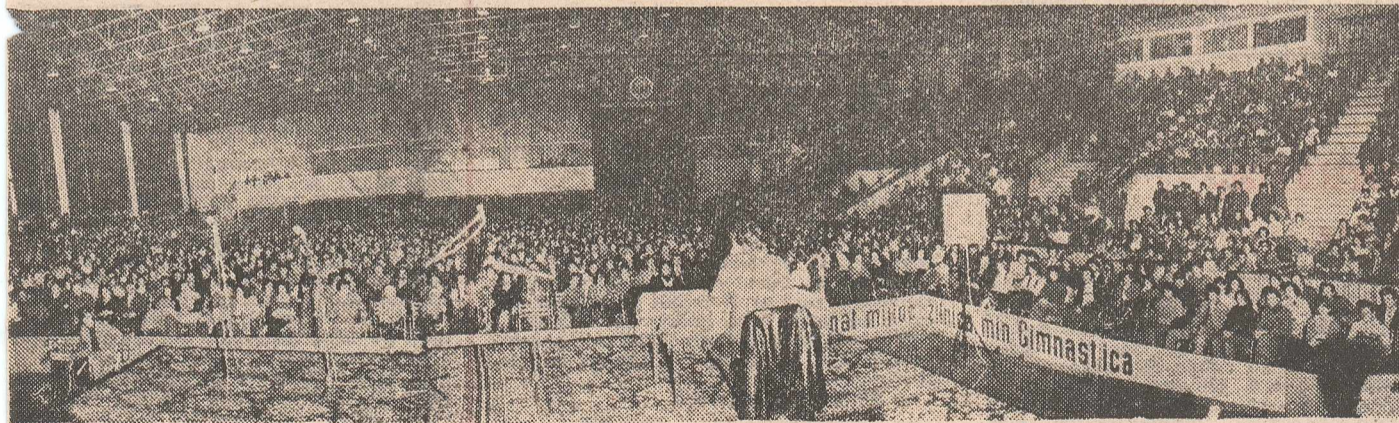
Vei muri, imi șopteau de după grilaj, privește, creierul tău e la noi în palme, fapt cit se poate de adevărat, creierul meu era la ei în palme, învelit într-o bucată de ziar; fugiți dracului, le strigam, eu pot să trăiesc și mort, de-o viață

mi se coace sudalma în git. Mari umbre și-un Paradis de acizi unde se depune osinza magiei cum se depun oasele morții ca niște boabe de griu pe coșul de lampă.

Maria

Maria, așa-i că tu nu l-ai iubit, pe Jérôme? Era un pezevenghi care se prefăcea că-i plac pinzele lui Chagall, îl ura pe Ioan Botezătorul pentru că-l socotea un netot; (toată viața mincase fluturi crezînd că sint libelule) se lăuda că văzuse Fontana del Campo și piața San Marco unde dresau nebunii limbrici. Căuta marile adevăruri ce mucegăiau într-un encefal de moluscă... Avea un mic muzeu, o improvizație (sau aproape o improvizație), avea un muzeu de cranii pe care și le ștergea singur de praf, unele au scos lumea din moarte, altele au dus-o la ripă, avea însă și cranii care, după expresia paznicului de noapte, n-au adus lumii nimic, ele puteau să lipsească pentru că posesorii lor n-ar fi observat niciînd, cranii fără importanță, susține paznicul de noapte, în ele, totii invitații și-au scuturat figurile de scrum.

CENACLUL FLACĂRA AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR



Cronica 351, 352

Din nou, după trei ani, Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra și condus de poetul Adrian Păunescu a fost prezent în județul Dolj — la Craiova pe data de 1 decembrie și la Barca pe data de 2 decembrie. Bucuria revederii s-a manifestat atât din partea publicului — peste 2000 de entuziaști în Sala polivalentă din Cetatea Banilor și aproximativ 300 — mai mulți nu încapau — la Casa de cultură din Barca — cit și din partea interpretilor care s-au străduit — și au reușit în bună măsură — să creeze două spectacole de tinută.

Cele două întîmplări literar-artistice au stat sub semnul calmului, al unui echilibru propice instaurării unei atmosfere sărbătorești. Cu toate că au călătorit pînă la Craiova în condiții necorespunzătoare, membrii cenaclului — printre care s-au numărat și copiii corului „Voces primăvera” — au reușit să-și învingă oboseala și să fie la înălțime în Sala polivalentă. Tot ce s-a desfășurat pe scenă a mers aproape perfect, fiecare secvență a spectacolului a demonstrat marea capacitate de impresiona public pe care o au în continuare interpretii. A părut, la un moment dat, că asistăm nu la o reprezentare ci la redarea înregistrării ei, după ce au fost în prealabil eliminate cusururile, după ce au fost rețușate amănunțele mai puțin izbutite. Rareori au domnit în cenaclu o asemenea seninătate și împăcare. Poate acest lucru s-a datorat și copiilor din

corul „Voces primăvera” al Școlii generale nr. 4 din București, ale căror voci, evident, cristaline, au adus un suflu de prospețime și nevinovăție și speranță într-o planetă a viitorului mai bună și mai curată. În absența dirijorului Claudia Negulescu, bolnav, ei au cîntat sub conducerea profesoarei Rodica Băluță piese de Chopin, Johann Strauss, Jean Absil, Mozart, melodii populare românești precum și — așa cum era și firesc în ziua de 1 Decembrie, dar nu numai în această zi — Ardealul și Trăiască România! E un semn bun că aceste tinere vîrstare ale României reiau la rîndul lor, își întipăresc în conștiință, acolo de unde nu li-l mai poate răpi nimeni, cîntecul acesta încărcat de istorie despre unirea deplină a românilor. În ceea ce privește Trăiască România!, deși e compus în zilele noastre, el a căpătat deja o aură de legendă și pare că vine din veacuri, că generații de români i-au murmurat cuvintele în vremuri de liniște sau de restriște.

Cine a fost pe scena de la Craiova? Doru Stănculescu a evoluat ca întotdeauna ca o veritabilă forță artistică; Marcela Săltiuc — interpreta cu o cucuritoare puritate a glasului; Radu Gheorghe — un tinăr geniu al improvizației durabile, dar vizibil marcat de dispariția prozatorului Eugen Secoleanu, ale cărui texte le-a spus în atîtea rînduri; Victor Socaciu — statuar în interpretare; Nicu Alifantis, care, cu un acordeon, ne-a făcut să credem că Sena își poartă ăpele prin Craiova; Adrian Ivanițchi — un talent care se exprimă întotdeauna cu ri-

goare; Zoia Alecu — care pare să se joace cu propria sa voce încercînd să afle ce performanțe se pot obține cu ea; Mihail Stan — de o admirabilă vehemență; Mircea Bodolan — cu o voce care te unge la suflet; Vasile Șecaru — într-o formă de zile mari, de o vigoare a interpretării contaminantă; spre deosebire de Radu Gheorghe care are nevoie de obiecte pentru a-și compune rolul, Eugen Cristea ne demonstrează cu har că aceleași gesturi le putem executa în absența lor; Maria Nagy — o prezență plină de temperament — și Sorin Minghiat, omul care nu numai că își ajută colegii acompaniîndu-i la flaut ci este și o natură puternic înzestrată muzical. Valeriu Armeanu, un poet care evoluează remarcabil, a citit poemul său în nopțile de iarnă. O achiziție de bază a cenaclului poate fi socotită de pe acum Ileana Calinovic, o voce care știe să stăpînească o sală. Convingător debutul lui Adrian Pătrulescu, student în anul I la cîntec la Craiova.

Dacă întîmplarea literar-artistice de la Craiova a stat sub semnul grandorii, cea din dimineața zilei de 2 decembrie de la Barca a avut aerul unei șezători la gura sobei. S-a realizat imediat un dialog între sală și scenă, s-a cîntat și s-a recitat de către toți cei prezenți. Dar ca de obicei la spectacolele Cenaclului Flacăra, intervenția hazardului a modificat întreaga desfășurare a întîmplării literar-artistice. Frumusețea incredibilă a acestei zile de decembrie i-a îmbiat pe toți să realizeze un final de apoteoză înfîlțirii lor. S-a ieșit deci în fața Casei de cultură unde o altă mulțime de oameni

aștepta încă sperînd să participe la desfășurarea spectacolului. Minunea s-a produs și sub un soare ce prevestea parca primăvara s-a cîntat în cor, cu bucurie și nădejde. Treceau pe șosea camioane încărcate, mașini Dacia de toate culorile rulară încet sau rămăneau tînuite locului, pasagerii lor dorind să contemple scena ce li se înfățișa. Părea că o întregă colectivitate se strînsese la o experiență unică, aceea de a transmite prin difuzoarele îndreptate spre zare, semnale adresate lumii și universului, un mesaj de pace și prietenie al unor oameni care se bucură că viața lor se află în propriile lor mîini, că la cirna națiunii lor se găsește cel mai iubit dintre români, tovarășul Nicolae Ceaușescu, că libertatea și independența le sint cele mai scumpe idealuri și că nimic nu-i poate împiedica să și le păstreze. Sub cupola transparentă a cerului de decembrie, Barca era o oază de lumină și cîntec.

GEORGE ARION

*) Cu telegrama din 28-XI-1979, a Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor, nr. 557. Agenția de voiaj C.F.R. din strada Domnița Anastasia a primit sarcina să pună la dispoziția Cenaclului Flacăra un vagon special — nr. 10 — pentru datele de 1-2 decembrie, pe ruta București-Craiova, Craiova-București, pentru 65 de locuri. C.C. al U.T.C. a achitat suma de 12.220 lei în ziua de 30-XI. La ora 13.50, cînd a tras trenul la peron, s-a constatat că vagonul nr. 10 este ocupat de către alți călători cu bilete de tren și tichete pentru loc emise de C.F.R., membrii cenaclului fiind astfel obligați să călătorească în picioare. Sesizat, conductorul trenului n-a putut să facă altceva decît să noteze tichetele emise la ceilalți călători în vagonul special. Discuțiînd luni dimineața cu șefa de tură — care nu a vrut să-și spună numele — a răspuns că ea nu este de vină și să se facă o cerere de restituire a banilor. Alțeva nu a spus, închizînd telefonul. Aducem la cunoștința Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor această situație și cerem măsuri de sancționare drastică a celor vinovați precum și restituirea prețului întregului bilet București-Craiova. Este inadmisibil ca 40 de copii — componenții corului „Voces primăvera” — să călătorească în inghesuiala care exista în vagonul 10 sim-bătă, expunîndu-se pericolelor unei îmbolnăviri, obosînd înainte de un spectacol care nu era deloc ușor. Dar chiar dacă nu ar fi vorba de așa ceva, tot nu se poate accepta ușurința cu care își tratează munca unii tovarăși de la C.F.R. Așteptăm să ni se comunice ce s-a întreprins împotriva celor răspunzători de această situație.

Craiova nu plinge, Craiova speră...

Pentru Universitatea Craiova, returul meciului cu Borussia Mönchengladbach a început chiar din seara zilei de 28 noiembrie. Spune Ion Oblemenco, antrenorul secund al craiovenilor: „Cu toții am fost revoltați de rezultatul meciului. A fost o înfrângere nedreaptă, nemeritată după jocul practic de noi. Borussia e o echipă mare, dar a câștigat așa cum a câștigat — și asta a sporit încrederea jucătorilor în forțele lor. Băieții erau în acea seară atât de îndrăgiiți și de convingeți de forța care, prin fotbal, se reprezintă — incit ar fi acceptat să joace, returul partidei, dacă s-ar fi putut, chiar a doua zi! Am văzut încă o dată ce înseamnă contactul cu echipele mari ale continentului, și ce lucruri deosebite se pot întâmpla dacă fotbaliiști români, la fel de talentați ca multe din „stelele” europene, abordează cu curaj meciul cu o formație având atita „firmă”, precum și această Borussia, deținătoarea Cupei U.E.F.A. În general, echipele noastre sînt lipsite de aceste contacte — iar la primul meci cu o formație mai acătării jucătorii români pur și simplu tremur de emoție, uitînd la vestiare cunoștințe tehnice de-a dreptul elementare. După părerea mea, Universitatea a scăpat de acest complex — eliminînd pe Wiener Sportklub, apoi pe Leeds United, iar acum reușind un meci de la egal la egal cu Borussia Mönchengladbach, învingătoare numai cu concursul larg al arbitrilor... Astfel încit, la ora actuală, eu cred că Universitatea Craiova ar fi în stare să joace, în sensul cel mai adevărat al cuvîntului, adică avînd șanse de reușită cu oricare echipă europeană, indiferent de talia ei!“

Și totuși, Universitatea n-a putut alinia la Mönchengladbach cea mai bună formație a sa. A lipsit parțial Crișan, căruia doctorul Constantin Radu i-a administrat injecții pentru a-i calma durerile de pe urma întinderii contractate la meciul cu Steaua, dar și Geolgău și, mai ales, Beldeanu, cel pe care îl regreta atât de mult Balaci: „Cu Aurică în teren, așezat în fața stoperilor (rol indeplinit de Donose, în lipsa lui Beldeanu — n.n.), am fi avut mai mult curaj și am fi ieșit la joc mai mult încă din prima repriză. Și probabil, în ceea ce mă privește, n-aș mai fi ținut atât de mult mingea!“ Nu-i mai puțin adevărat că inocuatorii lor n-au jucat rău, atit Donose cit și Ticleanu zbatîndu-se mult pentru a îndeplini sarcinile de joc stabilite de antrenorul V. Stănescu. Dar mecanismul echipei a suferit probabil în dinamica sa intimă, Cămătaru și Cîrșu rămînd foarte izolați între niște fundași vest-germani deloc puși pe cadouri. Cu toate acestea, desigur că ne-a făcut plăcere tuturor declarația sinceră a cunoscutului internațional Bert Vogts, astăzi antrenor al echipei de tineret a R.F. Germania: „După desfășurarea partidei, Universitatea se poate considera nedreptățită. Arbitrul scoțian John Syme și tușierii J.W. Hite (la primul gol) și H. Bain (la cel de-al doilea) au făcut ca Borussia să câștige 2-0, rezultat care nu

reflectă realitatea din teren. Echipa română, pe care o văd pentru prima oară, mi-a lăsat o frumoasă impresie. Nu întâmplător această formație a eliminat pe Leeds!“

Cînd au aflat că arbitrul partidei va fi un scoțian, jucătorii craioveni s-au bucurat foarte mult. Înseamnă că vom putea juca, și-au spus ei, că nu vom avea probleme cu arbitrajul! N-a fost însă așa. La primul gol, Ștefănescu ezitînd să acorde corner, balonul a ieșit afară din teren cam 10-15 centimetri, suficient însă, așa cum am aflat mai tîrziu, pentru ca și fetița lui Beldeanu, Andreea, 4 ani, care a privit meciul împreună cu tătuc, să-și dea seama de incorectitudinea golului... Pentru al doilea punct al gazdelor, să-l lăsam pe Gabriel Boldici, portarul craiovenilor, să povestească: „Mai întîi a fost o centrare de pe extremă,



Nickel a sărit și m-a faultat, iar eu am boxat în extremis spre margine. Arbitrul n-a acordat nimic, iar Irimescu a evitat cornerul, trimițînd mingea în aut. A executat extrema, aruncînd lung, a urmat o deviere cu capul, pe spate, spre centrul careului mare, jucătorii noștri au făcut doi-trei pași înainte, și apoi a urmat pasa, tot cu capul, spre Nickel, rămas singur în marginea careului de 6 metri. Am simțit poziția, de ofsaid și am aruncat mai întîi o privire spre tușier, așteptînd semnalizarea. Dar Nickel a lovit liniștit mingea cu capul, lobînd-o spre colțul lung. Am plonjat disperat după ea, dar era prea tîrziu... Ce a urmat ați văzut, tușierul nu se mai hotărâ dacă să se ducă la centru sau să rămînă la linia de fund; ceea ce a arătat foarte clar că se simțea cu-musa pe căciulă și aștepta decizia arbitrilor de centru. Noi am protestat, Irimescu a primit și un cartonaș galben, dar a fost degeaba, arbitrii erau hotărîți probabil încă dinainte de a intra pe teren!“

De remarcat însă corectitudinea ziaristilor vest-germani, care au recunoscut aproape la unison viciera rezultatului de pe Bökeltstadium. După cum se știe, cotidianul de mare tiraj „Bild“ și-a intitulat cronică de-a doua zi în felul următor: „Borussia a învins cu 2-0, dar Nickel a înscris două goluri dubioase“. Crișan și-a făcut reîntregirea ca titular,

juçind duminică împotriva lui C.S. Tirgoviște, echipa zdrobotită cu 5-0. Recuperarea lui Geolgău a devenit o chestiune de zile, dar cea a lui Beldeanu este încă incertă, doctorul Gerhard Fackner diagnosticînd o ruptură parțială de fibră musculară pe bicepsul femural drept. Cu toate acestea, nimic nu poate împiedica Universitatea să sere într-o mare victorie. „Astăzi nimeni nu mai plinge la Craiova, ne-a spus Irimescu, am și uitat peripețiile prin care echipa noastră a fost învinsă la Mönchengladbach. Nu ne gîndim decit la revanșă, la un meci mare, în care olteni să arate tuturor că știu să joace fotbal și să învingă. Fără să fie ajutați de arbitri!“ La fel gîndesc Ștefănescu și Tilihoi. Cămătaru și Negrișu. Ungureanu, Cîrșu și Cellăci. Ilie Balaci a sintetizat cel mai bine primul și marele gînd al echipei: CALIFICAREA. „Sperăm, spunea el, să facem un joc care să arate că la Mönchengladbach n-am fost într-o zi de excepție, că putem să jucăm chiar mai bine! Am zis mai de mult, și încă îmi mențin vorbele, sînt convins că Universitatea se va califica în finala Cupei U.E.F.A.! Totul e acum să trecem de Borussia! Avem o echipă foarte bună, după părerea mea mai bună chiar decit cea cu care Craiova a câștigat pentru prima oară campionatul țării și o spun fiindcă eu am jucat și în formația aceea. E adevărat însă că publicul de atunci era parcă mai atașat de echipă, deși astăzi avem ceva în plus în jocul nostru: mai multă viteză, mai multă mobilitate în teren, un marcaj mai bun — adică argumente pentru un joc în stil cu adevărat european. Sper cu alte cuvinte ca în ziua meciului cu Borussia să se egaleze recordul de asistență pe Stadionul Central, stabilit acum cîteva ani într-un meci cu Dinamo: 50 000 de spectatori!“

Craiova trăiește deja febra meciului retur cu Borussia Mönchengladbach. Valentin Stănescu și elevii lui se găsesc într-un final de sezon mai agitat ca niciodată, ținînd cu îndreptățită mindrie sferurile de finală ale Cupei U.E.F.A. Și cit este de reconfortant pentru fotbalul românesc ca una dintre echipele sale să se afle încă angajată, cu șanse reale, într-o competiție în care n-au mai rămas în cursă decit formații de elită pe planul fotbalului european. Este aici și motivul pentru care am închinat această pagină Universității Craiova, gîndurilor și problemelor care s-au născut după rezultatul viciat de pe Bökeltstadium, ca o avangardă la marea meci de săptămîna viitoare, pe Centralul craioven. Vom fi prezenți în aceste zile la pregătirile jucătorilor olteni, ca și la meciul de miercură viitoare, sperînd și noi, din toată inima, să putem consemna în numărul viitor al revistei un mare succes al Universității, un mare succes al fotbalului românesc.

Hai Craiova, hai băieți!

DUMITRU GRAUR ■

Primele vești sosite de la Fort Worth sint bune

După cum se știe, în localitatea texană Fort Worth, de lîngă Dallas, se desfășoară în aceste zile mondialele de gimnastică, la care se anticipatează că reprezentanții noștri, în frunte cu inegalabila Nadia Comăneci, vor avea un cuvînt greu de spus în lupta pentru medalii. La ora la care conducem revista spre tipar, cele dintîi vești primite de la Fort Worth sînt îmbucurătoare. Deși dezavantajată de tragerea la sorți, ea abordînd concursul în postura de deschizătoare de drumuri, echipa feminină a României s-a comportat foarte bine, după exercițiile impuse aflîndu-se pe locul 2, la 6,5 zecimi de puncte de formația U.R.S.S., campioana lu iui, cea mai mică diferență înregistrată în ultimii ani între cele două protagoniste, Conform așteptărilor, Nadia Comăneci a evoluat admirabil în concurența obligatorie, la încheierea căreia conduce în clasament. Confirmînd clasa sa excepțională, campioana noastră a acumulat 39.500 puncte, fiind urmată de sovieticele Neli Kim și Natalia Sapoșnikova, cu 39.300 și, respectiv, 39.200 puncte. Poziția aceasta și conferă Nadiei, înaintea celor 8 probe de liber, cele mai mari șanse să devină campioană mondială absolută. Firește, la Fort Worth, greul abia începe. Vom reveni cu amănunte.

Cînd nesăbuița învinge rațiunea!

„Ne ținem cit mai aproape unul de altul. Voi merge în plasa ta ca ai faruri mai bune și, de ce să nu recunosc, conducî mai bine pe asemenea ceață prin care abia dacă vezi la cîteva pași“. Acestea au fost cuvintele lui S.R., șoferul unui cochet Ford-Taunus, spuse colegului său de drum R.C. cu cîteva clipe înainte ca cele două autoturisme să se pună în mișcare de la Suceava spre Giurgiu. Era ora 6 dimineața. Dormiseră, după ce parcurseseră circa 400 km în ajun, la un hotel din Suceava și își planificaseră să ajungă pînă seara în jurul orelor 19-20 la Giurgiu! Ambii șoferi erau însoțiți de soții.

Timpu extrem de neprielnic nu îi descurajase deloc. „Nu putem amîna plecarea. Ar însemna ca prietenii noștri să-și piardă o zi așteptîndu-ne!“

Amicul care trebuia să ruleze în capul „coloanei“ încerca timid să-și convingă tovarășul să zăbovească măcar cîteva ore: „Le dăm un telefon la Giurgiu și le spunem că prin asemenea „lapte“ care se poate întînde cîteva sute de kilometri, nu putem ajunge la ora promisă“.

„Ne descurcăm noi, te asigur. Hai să dăm bice cailor“. Cu îndoială în suflet, R.C. cedează. Se urcă la volan și cele două mașini se pun în mișcare.

Trecue cu puțin de 8,00 și mica coloană ajunsese deja în apropiere de Bacău. De pășeau deseori pe mîchie de cutit tot ce rula în fața lor. Vîzînd semnalele de pericol făcute cu luminile, șoferii autoturizmelor și autovehiculelor grele se apropiau prudent de acostament lăsîndu-i să treacă.

La intrarea în comuna Fărăuani, din nou valuri de ceață care nu permiteau o viteză mai mare de 30-40 km/h. Deodată luminile portocalii de poziție ale părții din spate a mașinii pilotate de R.C. nu mai sînt zărite de pilotul Fordului. În pofida ceții dense și a mizgăi care făcea mașina să „dânseze“ la mișcările ceva mai bruste ale volanului, R.C. apasă totuși mai mult pe accelerație. „Ce mă fac singur pe o asemenea vreme“, gîndea el.

În fața, un tractor cu remorcă. „Merge încet, îl depășesc rapid și-i trec scurt în față“. Efectuează manevra, dar pe jumătate, căci din față apare ca din pămînt o coșogeamite izotermă. Încearcă să evite o ciocnire frontală vîrînd la stînga, în speranța părăsirii panglicii de asfalt și ieșirii cu mașina pe cîmp. Manevra însă nu-i reușește. Se izbește în roata din dreapta a izotermei, după care este proiectat pe versantul din stînga drumului în direcția sa de mers.

Forța teribilă a coliziunii determină explozia pneului autoizotermei lovit de autoturism. Colosul mai parcurge 20 de metri și apoi, aidoma unui animal atîns la o vîntătoare de un glonte, se răstoarnă în șanțul adînc de 4 metri, rupînd parapetul unui pod. Izoterma se dezmembrează, ea „pierde“ punea din față, acoperîșul îi zboară, cabina se desprinde de pe șasiu, într-un cuvînt, se sfîrșimă precum o cutie de chibrituri. Cabina îl „conservă“ totuși pe șofer, care, sprijinîndu-se de volan, nu părăsește aproape nimic. Deși rănit destul de grav, șoferul autoturismului este în afară de pericol. Soția sa însă moare la spital după cinci zile de accident.

Leziunile șoferului erau mai ușoare, iar soția scăpa cu viață dacă centurile de siguranță eu care era dotat autoturismul erau folosite.

Toate acestea pentru că cei doi își planificaseră să ajungă neapărat în acea seară la Giurgiu. Nici unul n-a ajuns la destinație. Unul a ajuns doar pînă la Bacău — și cu ce preț! — iar al doilea s-a întors la Adjuș să vadă ce s-a petrecut cu prietenul său.

Asa se întîmplă cînd nesăbuița ia locul rațiunii.

Colonel VICTOR BEDA ■

Valentin Stănescu:

„Dacă am elimina Borussia, aș întineri cu 10 ani!“



— **Tovarășe Valentin Stănescu, înainte de a ataca subiectul care arde, returul cu Borussia Mönchengladbach, v-am pune o altfel de întrebare. V-a fost teamă de partida cu Tirgoviște?**

— Firește că mi-a fost! Nu atit de adversar, pe care, după toate scoteliile, ar fi trebuit să-l depășim net, ceea ce s-a și întimplat, cît de oboseala băleților, accentuată de dificultățile drumului de întoarcere din R.E.G. Oboseala datorată unui sezon foarte încercat, jucătorii fiind mereu solicitați, la club și la loturile naționale.

— **În altă ordine de idei, de ce a fost drumul de la Mönchengladbach mai greu decit altele?**

— Pentru că, din cauza ceții, aeroportul din Frankfurt a fost închis, obligîndu-ne să petrecem noaptea de joi spre vineri într-o sală de așteptare. Cu alte cuvinte, am jucat miercuri seară și ne-am mai antrenat abia sîmbătă, la Craiova. Asta după ce, la Mönchengladbach, după meci, n-am închis un ochi.

— **De ce n-ați închis un ochi?!**

— Pentru că am pierdut cum am pierdut, învinși de grave greșeli de arbitraj.

— **Așa-i, toată lumea a văzut la televizor că Borussia a înscris din poziții neregulate. La primul gol, mingea a părășit, în faza premergătoare marării, spațiul de joc, la al doilea, Nickel s-a aflat într-o flagrantă poziție de ofsaid, asta e clar. Am dori însă să precizăm un lucru. Cum a decurs sederea Universității la Mönchengladbach?**

— **Aș minti dacă-aș zice că gazdele n-au făcut totul pentru ca noi să ne simțim foarte bine. Club de mare ținută, Borussia s-a îngrijit să avem cele mai bune condiții, n-avem nimic de reproșat. Organizarea a fost, din toate punctele de vedere, fără cusur. Din păcate, arbitrii au stricat atmosfera, lăsîndu-ne un gust amar.**

— **Din cîte știm, după meci, s-a organizat o conferință de presă, la care au fost invitați, conform uzanței, cei 2 antrenori. Ce-ați declarat dumneavoastră, ce-a declarat Heyckness?**

— **Eu am fost ferm, acuzînd valabilitatea golurilor. Heyckness a făcut o declarație diplomatică, afirmînd că golurile trebuie să fi fost regulate, de vreme ce arbitrul le-a validat. În plus, el și-a manifestat nedumerirea față de jocul slab al Borussiae din repriza secundă, mărturisînd că nu și-l poate explica. Presa de a doua zi, fără excepție, a acuzat prestația arbitrilor, recușînd că golurile au fost înscrise din poziții dubioase. Dealtfel, ca și mulți dintre spectatorii prezenți pe Bökeltstadium.**

— **Arbitrul, arbitrul ce-a zis? S-a justificat în vreun fel?**

— **Cine l-a mai văzut?!**

— **Jucătorii noștri, Ștefănescu, de pildă, susțin că, după 2-0, arbitrul scoțian Syme i-ar fi sătuit să cadă în caren pentru a avea motive să acorde un penalty! Să-și fi dat el seama că a greșit și să fi vrut să repare astfel, în ceasul al 12-lea, greșelile comise?**

— **Sincer, nu știu ce să cred! Mi-au spus și mie băieții, dar n-ar fi exclus să fi înțeles ei greșit. Și-apoi cînd să mai repare Syme ceva, că mai erau numai 10 minute de joc?! În orice caz, insist asupra acestui aspect, jucătorii Borussiae s-au comportat corect și sportiv, fiind de datoria noastră să le răspundem, în partida retur, cu aceeași monedă.**

PREMIANȚI AI SALONULUI NAȚIONAL DE INVENȚII

Medicamentele doctorului Dănilă

Doi dintre invențiile premiate aparțin doctorului Mihai Dănilă. Este vorba de medicament împotriva maladiei neoplastice și „medicament și tratament pentru niastenienă gravă”, titular de brevet fiind Institutul de Inframicrobiologie „Stefan Nicolau” din București. Ne-am oprit asupra lor, pentru că de-a lungul anilor revista „Flacăra” s-a ocupat și de acest caz care, din păcate, nu este încă soluționat pe măsura importanței sale; nu i se recunoște meritele, deși despre merite ar putea să vorbească toți cei peste 7.000 (șapte mii) de pacienți, bolnavi care se tratează cu medicamentele doctorului Mihai Dănilă, medicamente care, iată, au ntrunit sufragiile juriului. Acceptate de olnavi, pentru că s-au dovedit eficiente, reventate de O.S.I.M., pentru că s-au onstituit ca invenții, premiate acum la alonul național de invenții, pentru că, a onsiderat comisia de acordare a premiilor, s-au situat printre cele mai valoroase, aceste invenții ale doctorului Mihai Dănilă s-au bucurat de mai puțină precie pe pină acum tocmai din par-a Ministerului Sănătății. Aflăm isă acum, tot de la O.S.I.M., că iată, toai pentru aceste invenții, pentru acest, etalaric vorbind, copil nedorit pentru ii funcționari ai ministerului, Ministe-il Sănătății a primit felicitările organiza-riilor. Urmind logica firească a tuturor icururilor, ne punem și noi următoarea irebare: la ce schimbare de situație se t aştepta pacienții doctorului Mihai Dănilă, autorul insoși? Dar doctorului ihai Dănilă nu i s-au repartizat car citeva paturi pentru continuarea ecetărilor, mai ales pentru perfectarea r; mai mult, doctorul Dănilă nu beneficiaă nici măcar de un contract de cerat, nu i se fabrică medicamentele, cele emiate, firește, și drept urmare nu se isese nici la farmacii. În această situație umenii sint puși pe drumuri, vii pentru teva cașete de la Sighetu Marmatiei sau a la Arad, pentru singurul fapt că „pririle” doctorului Mihai Dănilă îi tin în ață, pentru că pe foarte mulți i-au vinat, i-au făcut să renunțe la pnia de ală și să se întoarcă la lucru, să redeaă, adică, utili societății.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

În doi ani am ajuns 12 brevete de importanță deosebită, dar nu și la titlul de cercetător

— Deci, doctore Florea Dinu sinteți un nou premiat la Salonul național de invenții. La ediția din acest an vi s-au ordonat chiar două premii. Prezentată-vă invențiile și distincțiile.

— Premiul întâi pentru „medicament terapeutic utilizat în stomatologie”. Autor: farmacist Elena Dinu, soția și colaboratoarea mea, și dr. Florea Dinu. Titlu — Invenția „Biofarm”.

— „Etdinogenul”, nu? În ce stadiu se află demersurile pentru producția de serie a acestuia, pentru a putea să ni-l procurăm din farmacii?

— Institutul pentru controlul de stat medicamentului și cercetări farmaceutice i-a dat toate avizele, s-a realizat fabrică cu șarjă în vederea efectuării unor controalelor biologice care se fac, regulă, înaintea producției de serie, și prevăzut că în 1980 să fie pe piață.

— Am fost distins, totodată, cu premiul al doilea al Salonului pentru invenția „protector dentară cu fibră de sticlă”.

— De data aceasta ca singur autor dr. Florea Dinu pe care l-aș întreba ce știe despre generalizarea invenției?

— Am cunoștință că la sfârșitul anului 1979 va fi preluată de către Clinica de stomatologie dentară și astfel generalizată. Nu ca știu mai bine este faptul că noi, Cimpina, de circa 3 ani lucrăm numai proteze cu fibră de sticlă și am executat peste 8.000 piese protetice, având rezultate foarte bune.

— Ce avantaje au față de cele clasice?

— În primul rând proteza cu fibră de sticlă înlătură dezavantajele actualelor proteze care sint foarte friabile, se sparg ușor, se rup ușor, are o duritate mult mai mică decât a aurului, poate înlocui cu succes materialele nobile și seminobile, din punct de vedere fiziologic normal, are un cost redus.

— Așadar, la Cimpina se cercetează și se produc astfel de proteze?

— Nu putem altfel, lucrăm pentru omul de rând, rețeteți-mă că nu e un cuvânt mare, dar am făcut pentru țară.

CICI IORDACHE

Sint inventator, am cheltuit mii de ore pentru cercetare, am înlocuit munca unui institut, nu cer decât să fii ascultat

— Susțineți că sinteți inventatorul unui nou model de bob. Model care revoluționează tehnica bobului, asigură intrarea bobului românesc în elita mondială, readuce România la supremația acestui sport olimpic, anulează cheltuielile de import și garantează un avans tehnic de doi ani față de celelalte firme constructoare de bob.

— Da.
— Cum vă numiți?
— Horst Graef.
— Unde lucrați?
— La Intreprinderea „Tractorul” din Brașov. Sint tehnician proiectant, pilot proiectant și constructor de bob, membru în Comitetul Olimpic de bob cu probleme de testare. Impreună cu Constantin Hășegan, șeful filiei Brașov a Institutului Național de Motoare Termice, sint autor al brevetului de invenție nr. 388/27.05.1978, numit „Bob de competiție”.

— Ziceați că acest model revoluționează tehnica bobului...

— Până la el, sistemul de direcție era și mai este încă, pe plan mondial, cel al oscilei de la căruță. Bobul nostru adaptează direcția de automobil...

— Sinteți și constructor de automobile?

— Am fost campion de automobilism. Am abandonat automobilul în favoarea bobului.

— Acest sistem de direcție ne-ar asigura intrarea în elita bobului mondial?

— În ultimii ani, acestui sport i s-au asigurat condiții pe care nu le-a mai avut nicodată. Au fost cheltuiți mulți bani. Eficiența lor a fost orientată însă în raport de concepții nu tocmai moderne.

— E rău?
— Accentul cade pe pregătirea fizică, pe pregătirea de concurs, cu cantonamente lungi în străinătate, a concurenților într-un sport unde, ca și în automobilism, reușita depinde în proporție de 70 la sută de tehnică. În atare împrejurări, ca să ne menținem la nivelul mediu de acum, vom cheltui din ce în ce mai mulți bani pentru rezultate din ce în ce mai nesigure. Unele reușite întâmplătoare vor crea iluzia că sintem pe drumul cel bun, vor justifica marile nereușite, într-o lume, într-un sport care înaintează pe căi foarte sigure. Concurenții din R.D.G., de pildă, au apărut în concursuri abia în ultimul timp. Dar cind au apărut au luat medalii. Un întreg institut de cercetări se ocupă de problemele bobului. Cind se testează un nou tip de bob, pirtia e păzită de armată. Nimeni n-are voie să patrundă acolo. Nimeni nu vede modelul. O denivelare cit o mărgea a pantei costă multe zecimi de secundă. Acesta este bobul. Durată înseamnă investiție de inteligență, de inteligență tehnică, de tehnică...

— Și susțineți că dumneavoastră, la Brașov, nu numai că ați inventat un model de bob românesc, dar că acest model revoluționează tehnica bobului și se asigură și un avans parcă de doi ani. De ce doi ani?

— Sistemul de direcție, de care am vorbit, este doar unul din elementele de nouitate. De aici decurg multe alte perfecționări. Un principiu nou presupune tehnici noi, materiale noi care trebuie testate, tehnologii adecvate, cercetări îndelungate. Am cheltuit mii de ore pentru aceste cercetări. Am inventat tehnici noi, materiale noi. Am înlocuit munca unui întreg institut de cercetări cu investiții poarte de milioane. Nu este vorba numai de munca mea, ci de a unei întreprinderi care ne-a sprijinit, a unei organizații de partid, organizația de partid a județului Brașov, care ne-a susținut, ne-a încurajat și a fost alături de noi.

— De ce vă adresați revistei noastre?

— Ca să ne facem auziți.

— Cine vă pune piedici?

— Nimeni.

— Nu înțeleg.

— Nu există persoane, ci concepții.

— Concepțiile aparțin persoanelor.

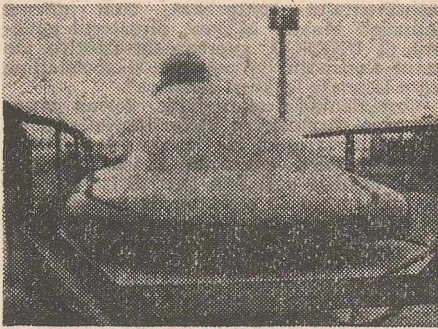
— Mă rog... o atmosferă. Aici intră rutina, obișnuința și altele. Eu am o structură de luptător. Dar n-am cu cine să lupt. Alunecc...

— Încercați să fiți mai concret.

— Cu sprijinul forurilor județene am reușit să ajungem la C.N.E.F.S. Tovarășul acela nu mai lucrează azi acolo, numele n-are importanță. Dumnealui a dat dispoziție să ni se asigure condiții de testare a bobului și de concurs la Innsbruck. „Nu e drept”, a ripostat subalternul. „Lotul național se antrenează acasă și pe el îl trimitem în Austria!” „Bine, bine, bine... organizează pentru toți atunși”. Dar toți n-am fost primiți. „Vezi, mi-a spus tovărășul. E un sport afurisit. N-avem ce face. Nu depinde de noi...”

— Mai concret!

— Vă spuneam că lotul național pleacă și se antrenează în străinătate. Membrii lui se întorc în țară bine pregătiți fizic, cu patine de marcă, cu boburi cumpărate acolo și intră în concurs cu cei de la cluburi care, în tot acest răstimp, și-au văzut de slujba lor, de grijile lor, și n-au apucat decât citeva coboriri. Domină, desigur, membrii lotului. Ei devin mari celebrități locale, cu toate că în concursurile internaționale se situează pe locuri codase și practic nu contează. Acasă sint însă mari și totul li se cuvine și ei au ultimul cuvânt, ea profesioniști, ea internaționali.



Unul dintre aceștia a spus că bobul nostru nu e bun, că e incomod și nesigur și toți l-au crezut.

— Și dacă totuși el are dreptate?

— Are dreptate. Sigur că are dreptate.

— Iarăși nu vă înțeleg.

— Vă dădeam exemplu cu căruța și automobilul. În bobul nostru nu se respectă așezarea clasică. Un bobber obișnuit se simte în bobul nostru cum s-ar simți un ciclist dacă-l pui să meargă cu spatele. Dar cum se cuvine: să adaptăm tehnica la calitățile unei vedete locale sau să-l deprindem pe sportivi cu tehnica nouă? Dacă sportivul nu vrea, oprim progresul? Să așteptăm să inventeze străinii mai întâi ca să-l convingem pe Ionescu de avantajele tehnicii?

— Poate reușiți să ne explicați acum cum ați calculat acel avans de doi ani?

— Cind am apărut în 1975 cu modelul nostru de bob cu suspensie, suspensia este altă noutate a bobului românesc, nu o mai avea nimeni. Abia în 1978 s-a reușit adaptarea pe plan mondial. Oricît s-ar scurta ciclul cercetare, testare, omologare, perioada nu poate fi mai mică de doi ani (în sporturile de iarnă). Dacă anul ăsta sau anul viitor am apărea eu Donald 3, ultima variantă, pe pistele internaționale, cel puțin doi ani am avea întâietate. Într-un timp, mintea mea a și trecut la Donald 4. Pentru mine chiar și Donald 3, pe care nu l-a văzut nimeni, este depășit. La Oberhof am fost trimis cu Donald 2 cind încă nu era brevetat. Am refuzat să mă duc. Ați reținut ce importanță se acordă pe plan mondial testărilor unui nou model de bob, iar eu eram trimis plocon fără ca modelul nostru să fie brevetat. De aici se vede limpede cam care este la noi concepția în acest sport al tehnicii despre tehnică. Protestele mele s-au soldat cu o decizie iritată: să intru în concurs și să dovedesc calitățile bobului. Deci mi-au dat voie să concurez. Sicanele au fost de felul: „Hei, voi de acolo, plecați!” Gesticulind eu mina, cel ce se prefăcea supărat declanșa astfel celula fotoelectrică și cronometrajul era viciat. Unele amănunte, în lipsa probelor, nu erau foarte bine puse la punct. Nu vorbește de Donald 3, Donald 3 este în întregime automatizat, de celelalte prototipuri. Un loc inferior într-un concurs era o piesă la dosarul anti-Donald. Cum să vă fac să mă înțelegeți? Nu trăiam solidar, cum s-ar fi convenit, cu suflul la gură, toți împreună, clipa cind bobul românesc va da măsura calităților și defectelor sale. Participanți la un examen în care examinatorul urmărea să dovedească incapacitatea examenului. Toate astea sint scrise într-un memoriu. Cine vrea să-l citească l-l punem oricind la dispoziție. Știți cum se face o testare?

— Nu.

— O testare științifică cuprinde:

a) o testare de laborator: în turbină cu aer colorat;

b) o testare de teren.

Pe teren, testările se fac pe pirtii variate, multiple, cu condiții de gheață apropiate de concurs, alit artificiale cit și naturale. Se testează calitățile în sine ale bobului, testare care cuprinde înregistrarea pe diagrame a

• comportării laterale

• comportării pe verticală

• trepidațiilor

• cercetarea poziției centrului de greutate.

• cercetarea poziției patinelor

• cercetarea accelerației bobului pe diversele porțiuni ale pirtii, prin cronometraje de start, de viraj, pe porțiuni drepte. În paralel se procedează la comparații cu alte tipuri de bob și cu echipaje inerciate etc.

Așa se face o testare științifică a oricărui tip nou de bob. Cu atit mai mult se impune o astfel de testare cind e vorba de un prototip național, de un bob care n-a mai fost, care se bazează pe alte principii, de un bob care privește prestigiul țării, care vizează economia ei, de un model care are nevoie de perfecționări poate, de sprijinul și părerea unor diverși specialiști, de un model care ar determina o industrie nouă. Pînă nu cunoști totul, pînă ce n-ai făcut totul ca să spui cu regret, nu cu ușurare, păcat, mai trebuie ceva și va trebui să amini, cum să respingi, cum să zici NU pe baza mărturiei unui sportiv capricios, cind tehnicienii au altă părere? Înțelegeți? Așa se pune problema.

— Cum s-a pus ea în realitate?

— Cu arțag. Cu aerul că deranjăm. Că altele sint preocupările de bază.

— Poate că preocupările și sint altele.
— Sint: locuri onorabile. Eșecurile au justificări. Un loc, ca să zic așa, de neruşine mine contează mai mult decit supremația absolută peste cinci ani. Secretarul general al partidului a atras atenția că în orice domeniu bătălia se dă în tehnologie, avansul tehnologic este singurul care asigură stabilitatea unei performanțe. Noi avem rezultatul unei cercetări de ani de zile, dorim să-l probăm în condiții științifice, apte să conducă la concluzii reale.
— Nu l-ați probat?

— Boburile românești n-au fost nicodată confruntate cu elita bobului european și mondial pe pirtii speciale de bob din străinătate. Exceptie face pirtia de la Oberhof, care fiind o pirtie de sanie nu a permis, prin caracteristicile ei, punerea în valoare a calităților bobului românesc, conceput pentru pirtii speciale de bob, cum sint cele de la Lake Placid. La nici unul din concursuri boburile românești nu au fost echipate cu patine de aceeași calitate cu celelalte boburi din concurs. Într-o serie de concursuri, condițiile de gheață au fost total necorespunzătoare (gheață foarte moale, cu apă). Concursurile de la Sinaia s-au efectuat pe o pirtie mai scurtă, care, de asemenea, defavorizează bobul românesc, cu un start în curbă și fără trasă, total neregulamentar. Numărul coboririlor de testare a fost foarte mic atit pe pirtia de la Oberhof, unde raportul de coborire cu alte echipaje românești, dar cu boburi străine, a fost de 1 la 2, iar pe pirtia de la Sinaia, deci la noi în țară, de 1 la 1. Pentru testarea bobului românesc de patru persoane, a cărui concepție pune și mai mult accentul pe viteză, făcindu-l și mai competitiv decit cel de două persoane, s-a pus la dispoziție o singură coborire de testare și două de concurs în timp de trei ani. Nu. Bobul nostru n-a fost testat, ci condamnat. Pirtii impropriet. Condiții improvizate. Astea la un lucru cu desăvîrsire nou.

— Asta nu înseamnă că lipsese datele obiective pentru ca bobul, performanțele lui să fie just apreciate?

— Există date obiective — diagrame, timpi intermediari, timpi parțiali, puse la dispoziție de tehnicienii din străinătate care au observat bobul românesc fără știa noastră și care îl apreciază ca pe unul dintre cele mai bune din lume. Bobul Donald 2. Bobul Donald 3, repet, este complet automatizat și este un secret al nostru. Nu condamn pe nimeni totuși înșcă nu ține seama de diagramele unor specialiști străini. Ca să apreciezi o diagramă trebuie să știi s-o citești. Altfel nu e buba.

— Unde?

— Se fac eforturi valutare cind 1) există o invenție românească, care fără să fie rodul unui institut de cercetări înglobează tot atită muncă și pasiune, o invenție care nu costă nimic și 2) aceste eforturi valutare sint orientate către obiective secundare, pregătire fizică, importuri... Nici un campion mondial de bob nu și datorează în exclusivitate titlul calităților sale fizice. Și nici calitățile bobului luat din fabrică. Toți, fără excepție, au în spate însușite de cercetare, inovări, îmbunătățiri tehnice, adăugiri, un ceva tehnic în plus față de ceilalți. Cu mașini din import și cantonamente costisitoare ne vom bucura pentru un loc șase (cum s-a întâmplat la Winterberg) și vom ascunde locurile 26, 28 și 32, vom dezvolta industria de vedete locale, necompetitive pe plan mondial, și vom lupta totdeauna pentru supraviețuire, cind frumusețea unui sport este să te lupți pentru întâietate, pentru supremație.

— Cine-l de vină?

— Persoane?

— Da.

— Repet: ce vină poate avea o persoană fiindcă nu poate mai mult, nu știe mai mult? Trebuie abandonat în bob obișnuita, rutina, fuga după obiective „onorabile” și să trecem cu toții în domeniul științei, cu tot ce presupune acest lucru.

— Ce presupune?

— În primul rind știință.

— Se apropie olimpiada. Participați? Bobul românesc va fi la olimpiadă?

— Nu.

— De ce?

— V-am spus: unul dintre sportivii noștri frunțași, care practic vorbind n-are nici o șansă la vreo medalie, s-a exprimat despre bobul nostru în termeni nefavorabili și atunci abandonat a fost bobul. În plus au fost aduse ca argumente cele citeva concursuri nesemnificative la care bobul nostru, participind în condițiile de care am vorbit, n-a obținut rezultatele care să-l impună. Rezultatele și performanțele care-l impuneau n-au fost citate.

— Și Donald 3?

— Rămâne nefetal. Cu toate că, tehnic vorbind, n-are egal în lume.

— Părerea dumneavoastră...

— De aceea mă și află aici: ca să-mi spun părerea mea. S-ar putea să greșesc, dar s-ar putea la fel de bine, după șase ani de cercetări în acest domeniu, să pot să-mi dau seama că nu greșesc. Am obligația s-o spun.

NICOLAE CRISTACHE

Africa își descoperă trecutul (I)

Arta Africii, o necunoscută? se întreabă cercetătorii puși în fața unor uluitoare izvoare de informație privind trecutul acestui continent care nu încetează să uimească prin complexitatea și vechimea civilizațiilor sale.

Întrebarea este justificată de faptul că, secole de-a rândul, cultura africană a fost nedreptățită de optica îngustă, sau mai bine zis îngustată cu bună știință de coloniștii care aveau tot interesul să o socotească primitivă, neevoluată. S-a făcut culturii africane marea nedreptățe de a o scinda, printr-o arbitrară linie de demarcație, în civilizația egipteană, aparținând așa-numitei „Africi albe”, și civilizația popoarelor din Sudul Saharei, „Africa neagră”, cum i s-a spus. Nenumărate studii ale istoricilor de artă au avut drept obiect civilizațiile Nordului african, neglijând aproape cu totul tinuturile aflate la sud de marele deșert saharian. Acesta era socotit un spațiu de nepătruns care nu îngăduia schimbul de bunuri, credințe, idei.

O monumentală Istorie generală a Africii, în curs de apariție sub egida UNESCO, întreprinde pentru prima oară o sinteză de mari proporții a istoriei și artei africane privite în ansamblul lor, și „văzute din interior”. Cercetători de formații foarte diferite, din nenumărate țări, colaborează la dezgroparea tuturor izvoarelor care pot arunca o lumină asupra trecutului acestui continent atît de nedreptățit pînă nu demult. De la arheologie și tradiție orală, pînă la cele

mai subtile izvoare lingvistice și note de drum ale marilor călători și exploratori, nimic nu este neglijat pentru a descoperi înrudirile de stiluri artistice, limbă și obiceiuri între diferitele popoare ale Africii. În această nouă perspectivă, civilizațiile continentului conturează, cum afirma Amadou Mahtar M'Bow, directorul general al UNESCO, „versantele istorice ale unui ansamblu de popoare și societăți pe care le unesc legături seculare”.

Ornamentația statuetelor, forma vaselor și a toartelor, a virfurilor de săgeată dovedesc înrudiri de necontestat între diferitele artii culturale africane, odinioară socotite a fi fost supuse izolării determinate, pe de o parte, de deșertul Saharei, iar pe de altă parte, de deșertul verde, cum a fost denumită pădurea ecuatorială.

Urmele de artă preistorică africană găsite între Atlas și pădurea tropicală, între Marea Roșie și Atlantic, cu deosebire în zona marilor platurii, sutele de picturi rupestre, adevărate capodopere ale genului, dovedesc că înflorirea artistică din valea egipteană a Nilului este posterioară aceleia din Africa sahariană și sudaneză. Se citează în sprijinul acestei teze faimosul berbec cu sferoid de la Bou Alem care este cu mult anterior așa-numitului berbec al lui Amon a cărui imagine apare în Egipt abia în timpul dinastiei a XVIII-a. Se mai amintesc superbele siluete ale bărcilor de tip egiptean, descoperite la Tin Tazariff în Sahara, sau celebrele „femei albe” repre-

zentînd fete africane cu machiaj ritual luînd parte la ceremoniile inițiatice din Africa de Sud.

Acestora li se adaugă scenele de vinătoare de o excepțională frumusețe a mișcării și expresivitate a trăsăturii ce dovedesc neașteptata maturitate artistică a autorilor originari din Africa centrală și sudică, cărora, pînă nu demult, nu li se recunoștea un trecut artistic.

Am citat doar cîteva exemple evocate de profesorul Joseph Ki-Zerbo, redactor responsabil al primului volum din Istoria generală a Africii, care ajunge la concluzia că „în măsura în care arta preistorică este un martor integral al omului african la originile sale, în măsura în care imaginea este un semn necoerent la de elegent ca scrierea, arta parietală africană este prima carte de istorie a acestui continent, o ediție ilustrată a ei”.

Și în perioada evului mediu, Africa i-a uimit pe mulți dintre călătorii timpului cu bogățiile și arta sa înfloritoare. În faimosul atlas catalan, întocmit în 1375 de Abraham Cresques pentru regele Francei, Carol al V-lea, imperiul Mali era înfățișat ca o regiune de o excepțională bogăție, în care se desfășura un comerț foarte important. Despre buna organizare, confortul și originalitatea artistică a ținutului ne-a lăsat prețioase mărturie și Ibn Battuta, acel Marco Polo al lumii arabe.

Un continent multă vreme cunoscut mai ales prin civilizațiile din Nord își derzvăluie astăzi printr-o uriașă acțiune internațională valori artistice a căror vechime și originalitate nu puteau fi bănuite.

MARIANA CEAUȘU

Ochii și urechile lumii

Portarii impassibili și adorabili

N-am citit demult în presa străină reportaj mai bun, mai vesel și mai feroce, în cele din urmă foarte simpatic, ca acela semnat de Thierry Bretagne, în cotidianul de sport „L'Equipe”, intitulat: „Doamne, ne voi putea ei oare salva!”. Eroi sînt cei doi portari ai echipei Luxemburgului, precum și acest reporter francez, plecat în Marele Ducat, nu numai ca ziarist ci și ca supporter al echipei sale naționale, înaintea meciului de la Praga, unde Luxemburgul urma să întâlnească Cehoslovacia, în ultimul meci al seriei respective pentru campionatul european. Dacă, printr-un miracol, luxemburgeoisii i-ar fi învins pe cehi, Franța câștiga grupa și pleca la turneul final. Dacă nu — nu, după celebra expresie a soldatului de la Borodino. Franțuzul se duce, deci, să stea de vorbă cu „băieții” de care ar ține miracolul, să-i, cum se zice, „motiveze”, să-i încălzească, să le ridice moralul, ba chiar să le promită ridicarea unei statui în caz de victorie.

„Visați!” — îi spune Jeannot Moes, portarul principal al unei echipe care — conform statisticilor — a înscris două goluri în șapte ore și jumătate de fotbal, unul din penalty, ca să nu mai vorbim de apărare. Reporterul insistă: „Știi că ești iubit în Franța? N-ai chef, măcar o dată, să faci un meci eroic?” Moes nu se pierde: „Eu iau orice meci în serios”. El nu promite nimic, n-are vorbe mari, fiindcă oricare adversar e prea bun. „Nenorocite! — îi strigă francezul — vrei să fii campionul golurilor primite?” „Ei și, ce-i cu asta?” — răspunde Moes, calm. „Totuși, amintirea atitor nenorociri nu te trezește noaptea din somn?” „Niciodată!” — spune luxemburgeoisul, adorabil și impassibil. „Păi atunci de ce mai aperi și mai aperi în poartă?” Și-aici vine un răspuns de scufiță-roșie în fața lupului: „Fiindcă vreau să fiu portarul luxemburgeois cu cele mai multe selecționări în națională, 34 sau 35, nu știu exact!”. „Am părăsit un om fericit!” — scrie reporterul, plecînd să întinească rezerva lui Moes — Lucien Thill. Tipul e și mai formidabil — la 31 de ani, el e după un Waterloo (0:3 cu R.F. Germania B.) urmat imediat de un Austerlitz (1:1 cu Suedia!). O asemenea succesiune n-a avut loc nici în viața lui Napoleon. Admiratorii lui zic că „ceea ce a făcut Thill în meciul cu Suedia, nici un om n-ar fi izbutit...” „Băiatul” vrea să intre în istorie cu acest meci. De ce să se mai deplaseze și la Praga? Cine știe cite goluri îl așteaptă acolo?

Repeat, n-am citit ceva mai viu, mai tonic și mai ironic în această perioadă cu fotbal (ca să-i zicem așa...) mohorit, încrunțat, vanitos, prea serios, încadrat tot mai armonios în jungla mondială. Slabi în tehnica balonului, luxemburgeoisii aceștia sînt exemplari ca putere de a disprețui desertăciunile și gloria care, și ea, ce-i drept, îi evită. Esecurile nu-i arecș: ei sînt eroici de serioși la nivelul unor posibilități foarte modeste. Multi nu cunosc această tehnică. Mulți cred că a marca goluri e singurul adevăr al fotbalului. E o eroare. La Praga, au pierdut cu 0:4. Moes — zic cronicile — a făcut minuni, în poartă.

RADU COSAȘU

Micul „fond al clasei” și niște mari radio-bazonii...

(Urmare din pagina 1)

căleț de madam Lovinescu și doamna — specializată în „demascări” — ataca singeros, jefuind avarul de atate sale elementare, crezînd că face praf și pulbere din tot ceea ce societatea socialistă a adus tinerei generații.

Desigur, n-ar fi fost cazul să mă mir cu privire la o asemenea poziție. Însa, firma microfonului de la care parvin banii celei ce se dă, din cite așa cu o frecvență săptămînală, de ceasul morții ca să ne distrugă, spune totul. Și totuși, de data aceea, exista un motiv esențial pentru o teribilă uimire. În ciuda scorneilor de aiurea, statul socialist a pus la dispoziția tinerilor cărțile cu adevărat valoroase, deci și pe acelea ale lui Eugen Lovinescu, între care și „Memoriile” marelui critic în paginile cărora se găsește una dintre cele mai zguduitoare imagini a situației tineretului din perioada anterioară eliberării României. În volumul IV, „Aquaforte”, Lovinescu descria, între altele, jalnica situație a celor nouă copii ai servitoarei din casa sa de la Dolhasca, copii care — stă scris negru pe alb! — făceau cu rîndul la strînsul oaselor de la masa familiei Lovinescu, pentru a le roade după consumarea puilor fripți pe care mama lor îi servea boierilor. Servitoarea mai avuse încă 6 copii, care muriseră, căci „de unde doftori?” iar Lovinescu urmărea neputincios mersul din mină în mină al „farfuriilor cu rămașițe”, pofțită de cele nouă guri flamînde.

Desigur, nici atunci, nici acum n-am considerat că vina pentru situația acestor copii, ca și, în general, a tineretului din România respectivei epoci ar fi revenit familiei celui ce a fost marele scriitor Eugen Lovinescu. Nici dacă el ar fi dat tot ce avea celor nouă copii sau tineretului sărac, analfabet și în mare parte șomer din vremea sa, situația nu s-ar fi schimbat aproape cu nimic, racilele — deosebit de grave — fiind de natură foarte profund socială. Dar, în același timp, să te numești Monica Lovinescu, să te fi aflat la o vîrstă suficient de bună, dacă nu pentru a pricepe, măcar pentru a ține mințe lucrurile, să fi stat tu însăși la acea masă de la care nouă copii adunau resturile, să fi văzut cu ochii tăi, în curtea ta și peste gardul tău, ilustrarea vie a ceea ce Eugen Lovinescu descria, în capitolele „Femeia cu nouă copii” și „Serviciu de etape”, să păstrezi cartea tătinului în bibliotecă și, totuși!, să ai lipsa de scrupule dusă pînă acolo încît să-ți permiți a spune că nu atunci, ci azi tineretul român are condiții proaste, să afirmi că azi nu se face nimic pentru generația tinăra din România, mi s-a părut culmea nerușinării.

Probabil că odată am să mă duc să-i caut pe descendenții fetei servitoare din casa Lovinescu, să aflui ce s-a întâmplat cu ei, să-i cunosc pe copiii lor, să aflui destinul acestei familii în anii socialismului, dar faptul care m-a determinat și atunci să scriu despre respectivă emisiune era tehnica sfruntată a minciunii cu care cineva își permitea — în ciuda tuturor evitelor — să ne atace în mod public. Mă gîndeam că omul s-a născut, totuși, cu un obraz și că el se cere a fi ținut la un anumit nivel de curățenie. Iată însă că dau, astăzi, din nou de un text comis în laboratoarele și upă tehnica aceluiași studiouri — este drept, de către o altă colaboratoare a „Euro-

pei libere”, pe nume Raluca Bogdan (?) — text care m-a reținut fiindcă se referea la un articol al subsemnatului („Școala și savanții”, publicat în revista „Flacăra” din 20 septembrie a.c.).

Ce urmăream în acel articol? Un lucru simplu: să pun la dispoziția unora dintre cititorii noștri, lucrători în sfera învățămîntului, cîteva concluzii — foarte interesante — privind modernizarea unei școli de mare prestigiu cum este școala franceză. Ministrul învățămîntului din această țară acordase un amply interviu ziarului „Le Monde”, deci referirile mele aveau o sursă dintre cele mai autorizate. Pe scurt, spuneam că dacă starea de spirit „lipsită de entuziasm” în care începea anul școlar în Franța (descriasă în respectivul interviu), datorită taxelor mari, prețurilor mari ale manualelor, situației profesorilor fără slujbe etc., dacă, deci, această stare de spirit ne interesea mai puțin, la noi lucrurile prezentîndu-se altfel — școala fără taxe, manuale gratuite etc. — foarte util era să reținem că și în această țară s-a trecut, odată cu anul școlar 1979/1980 la legarea învățămîntului de viața practică, în forme, chiar, ale practicii în producție asemănătoare celor de mai multă vreme folosite la noi. Făceam aceste referiri și dădeam extrase din interviul ministrului francez nu cu scopul de a „ataca” școala franceză, față de care exprimam deschis tot respectul, ci de a face să se înțeleagă și mai clar că legarea școlii de viață, de practică reprezintă azi o direcție fundamentală pentru învățămîntul de pretutindeni.

Madam Bogdan — dorînd și ea, probabil, un ban — a citit aceste lucruri cu ochi de-a-ndoaselea și a turnat în cea mai clară manieră mistificatoare, un text „tare”, din care nu lipsesc — firesc pentru „Europa liberă” — nici termenul de „stalinism”, nici ideea că presa noastră preia din ziarele capitaliste, „vești fals alarmiste” despre „decadența Occidentului”. Și, ca să răs-toarne totul — înverșunată fiind că, totuși, se poate găsi ceva ce nu ne place în „minunata” lume capitalistă — s-a pornit să ne facă praf demonstrîndu-ne fără pic de jenă cum că... gratuitatea învățămîntului în România ar fi o simplă „propagandă de partid”. „Noi ne propunem astăzi — zicea ea la microfon, după cum citeam în textul ce mi-a parvenit — să vorbim despre una dintre cele mai frumoase povești ale propagandei comuniste, și anume despre gratuitatea învățămîntului din România”.

Deci, o poveste cu o „poveste”... Trăind aici, în țară, avînd copii la școli nu poți să nu rămii stupefiat. Chiar se poate minți cu asemenea nerușinare?

Uite că se poate! Madam Bogdan susține că taxele școlare s-au desființat, dar s-au inventat, în loc, alte forme prin care părinții plătesc școlarizarea, „un întreg șir de dișme, biruri, zeciuiele”. Care vor fi fiind acestea? Din emisiune e limpede: este vorba de banii pe care, uneori, comitetele de părinți îi string pentru alcătuirea „fondului clasei”. Se string asemenea bani? Da. Și eu sînt părinte și dau o contribuție pentru „fondul clasei”. Dar cit? Aici doamna de la „Europa liberă” tace. Tace pentru a minți. Tace pentru a induce în eroare. În 9 ani de cînd am și eu copii în școli, maximum de contribuție bănească pe care l-am dat (pentru un trimestru!) a fost de 50 de lei (și aceasta o singură dată, de

regulă contribuția ajungînd pînă la 25 lei la 3 luni. Adică prețul a două pachete și jumătate de țigări „Cișmigiu”). De ce se string acesti bani? Tot de regulă pentru marușuri (o cheie la un dulap, o cheie de la ușa clasei pierdută tot de copii și, în-deosebi, pentru a face cîteva plăceri tot copiilor — bilete la unele spectacole, mici cadouri ale claselor la aniversări și sărbători etc.). Uneori se cumpără și cite o perdea sau mătură, uzate înainte de vreme). Complet aiurea este și interpretarea dată de oratoarea de la „Europa liberă” autodotării din numeroasele ei cunoștințe lipsind principiul autogestunii și autogospodăririi, care înseamnă cu totul altceva decît a face o clădire din punca părinților, iar muca patriotică pentru școală este apreciată drept o „corvoadă” cu care bieții părinți sînt, „chinuiți” în zilele lor libere, și prin care, chipurile, „cadrele didactice, elevii și studenții sînt obligați să susțină lozîna gratuității învățămîntului în România socialistă”. Ceea ce facem noi, părinții, pentru școlile în care învață copiii noștri este numit „dureros”. Chiar și pionierii — je-luiește doamna de la „Europa liberă” — au promis că vor contribui la construirea și amenajarea a mai mult de 1 700 de școli, laboratoare, ateliere, grădinițe, cîmine culturale și a mai mult de 4 000 de baze și terenuri sportive. Ce tristețe, domnilor, ce nenorocire pe bieții copii din România, ce chinute trebuie să fie cele două fetițe ale mele, ca și toți cei cinci milioane de tineri de vîrstă școlară din această țară! Vai, au promis că își aduc și ei „contribuția”, iar asta s-a auzit pînă la „Europa liberă”... Haida-de, domnilor de la München! Noi trîim aici, știm bine totul, știm că avem și greutăți, mai sînt și excepții de la reguli noi înșine scriem despre ele în mod critic atunci cînd apar (inclusiv în revista „Flacăra”), dar e dincolo de limitele bunului simț să încercați să ne convingeți de inversul unor situații care sînt, zi de zi, sub ochii noștri!

Ceea ce face statul pentru școala românească e mult prea departe de „contribuția bănească” pentru „fondul clasei”. În S.U.A., taxa pentru un student urcă, de regulă, la 5 000—7 000 de dolari anual; cum s-ar putea să plătim noi, cu 75 de lei în trei trimestre, cheltuielile pentru un tînar care învață un an de zile? Cinci milioane de băieți și fete pe băncile școlii, peste 220 000 de cadre didactice plătite de stat, 30 783 000 de manuale distribuite gratuit numai în 1979 (în 1980 vor fi 34 170 000), peste 20 000 000 lei acordate de stat în 1979 pentru cercetarea școlară și universitară, volumul mare de construcții — cele peste 22 000 locuri în grădinițe, cele 3 322 noi săli de clasă, 11 006 locuri în ateliere școlare, 33 064 locuri în internate, 129 săli de gimnastică, 14 121 metri pătrați spațiu în învățămîntul superior, 13 209 locuri în cîminele studențești, toate ridicate în acest an — se pot, oare, acoperi în „fondul clasei” de 25 lei, fond care, la studenții nici nu există și care nici nu are, în fapt, vreo tangentă cu aceste cheltuieli uriașe?

„Zău, doamnelor și domnilor de la „Europa liberă”, chiar cu asemenea radio-bazonii, cu asemenea radio-aiureli vreți să ne tulburați clipele mincii noastre, credința noastră într-un ideal ce ia mereu ființă — e drept, prin eforturile noastre —, dar spre binele nostru?

Lumea se amuză



(Din Les Nouvelles de Moscou — U.R.S.S.)

Dreptul popoarelor la pace, libertate, independență și progres social

„Popoarele sînt adevăratele făcătoare ale istoriei” — iată un postulat filozofic care, în linie istorică, s-a dezvoltat mereu ascendent, căpătînd valori cu totul noi în epoca în care trăim. Multă vreme asuprite, la dispoziția intereselor nor clase, în epoca noastră, în care evenimentele înaintea noastră o viteză adesea mefitoare, însăși noțiunea de „popor” s-a mbogățit cu dimensiuni noi, ca „reflecta” firească a unor schimbări de structură, profunde, ce au avut și au loc în viața politică și socială a planetei. Faptul că trăim într-o epocă de mari prefaceri revoluționare, sociale și naționale, de mari mutații în raportul mondial de forțe în favoarea ației și progresului, deschide acestora perspective neîntîlnite pînă în prezent entru afirmare.

Analiza evenimentelor ce se produc în fața lumii, desprinderea sensurilor marce de derivă din evoluțiile ce au loc la ra actuală pe plan mondial evidențiază n adevăr incontestabil: **voința tot mai puternică a tuturor popoarelor de a se ine capăt politicii imperialiste de forță dictat, a sferelor de influență, de a se igura afirmarea liberă și independentă tuturor națiunilor lumii, pacea și progresul tuturor.** Este această tendință puternică a lumii în care trăim — atît de ar pusă în lumină de tovarășul Nicolae Ceaușescu, conducătorul partidului și statului nostru, și la Congresul al XII-lea — zultat al unor procese obiective, dar și d al conștientizării și sporiilor dorinței de iune a unor tot mai numeroase forțe ciale, dornice și hotărâte să acționeze pentru o lume mai dreaptă și ai bună, o lume a păcii și înțelegerii, re care omenirea, prin tot ce are ea mai n, mai progresist, a aspirat dintotdeauna.

Nu întîmplător factorul „conștientizare” pătă o valoare atît de importantă în zile noastre. Dacă oamenii, o constată numeroase analize sociologice, sînt tot mai tin nepăsători față de viitorul lor, poarele cu atît mai mult, avînd o responsabilitate sporită în a judeca activitatea ernațională, în a discerne ceea ce coeunde sau nu mersului lor înainte, au dacia și dreptul de a fi părtași la prefurarea viitorului și de a acționa în eastă perspectivă. În acest fundamental oces de acțiune conștientă, țărilor sociale le revine o mare răspundere. „Comnismul nu este o doctrină, ci o mișcare: nu pornește de la principii, ci de la ote. Premisa de la care pornesc comu-til nu este o filozofie oarecare, ci înaga istorie de pînă acum și, în special, lectivele ei actuale” — afirmau, cu apape un secol și jumătate în urmă, urx și Engels. Conectată la istorie și la itatea concretă, la fapte, politica ex-

ternă românească, inițiată și condusă strălucit de președintele Nicolae Ceaușescu este în consens deplin cu acest principiu, astăzi atît de actual, exprimat de clasicii socialismului științific. Argumentul esențial, de fond ce animă această politică — științific elaborată tocmai pentru că pornește de la realitate și urmărește evenimentele în conexiunea lor complexă — este idealul comunist, de a asigura eliberarea omului de orice dominație și asuprire, aplicat la scara popoarelor, a relațiilor dintre state. Într-adevăr, numele președintelui Nicolae Ceaușescu este asociat pretutindeni — și am putut să ne convingem de aceasta și la recentul Congres al partidului — cu cauza libertății, este identificat cu ideea neatîrnării popoarelor. Preocuparea pentru propriul popor și pentru toate popoarele lumii de a trăi în pace, libere și suverane, conlucind în interesul tuturor — iată esența profund originală, umanist-revoluționară a unei concepții de amplă rezonanță, născută din experiența de veacuri a poporului român, care a învățat că numai în condițiile deplinei independențe naționale fiecare popor se poate consacra pe deplin luptei pentru progres și bunăstare. **Respectarea riguroasă a independenței și suveranității fiecărei națiuni, a dreptului fiecărui popor de a trăi liber, de sine stătător, de a se dezvolta corespunzător intereselor și aspirațiilor sale fundamentale reprezintă nu numai o necesitate vitală pentru progresul fiecărui popor, ci și o condiție esențială a întăririi păcii și colaborării.** Accentuind pe caracterul universal valabil al principiului suveranității și independenței naționale, România apreciază că acesta trebuie să se aplice în raporturile dintre toate statele, fără nici o excepție, în orice fel de relații internaționale. Conștient prin Actul final de la Helsinki drept un principiu de largă recunoaștere internațională, înscris ca atare în numeroase documente de politică externă care priyesc viitorul pașnic al planetei și progresul general, prezent în toate documentele de politică externă românească din ultimul deceniu și jumătate. În noile condiții internaționale caracterizate prin intensificarea tendințelor de împărțire a lumii în sfere de influență, principiul respectării independenței și suveranității fiecărui popor capătă un conținut imperativ. De realizarea practică a acestei cerințe depind, într-adevăr, toate problemele majore ce frămîntă în prezent omenirea: instaurarea unei politici internaționale noi, democratice și echitabile, oprirea cursei înarmărilor și orientarea resurselor tuturor popoarelor spre progres economico-social, intensificarea eforturilor pentru destindere, colaborare și pace, lichidarea subdezvoltării, folosirea cuceririlor științei și tehnologiei în favoarea calității vieții, a prosperității. Sînt, toate acestea, obiective cardinale ale umanității,

la care însă, din păcate, nu se poate ajunge în urma unor mutații spontane, ci printr-o participare conștientă la transpunerea lor din planul dezideratului în cel al realității palpabile. Este drept că progresul istoric e guvernat de legi obiective, dar acestea nu se manifestă în mod rectiliniu. Este nevoie de voință politică și de acțiune consecventă pentru a-l susține, pentru a-l da perenitate. Și numai un popor cu adevărat independent își poate consacra toate energiile creatoare luptei pentru bunăstare și progres, dispune de forțele și resursele sale așa cum crede el de cuviință. Iar pentru aceasta, nimeni în afară de însuși poporul dintr-o țară nu poate stabili opțiunile, modalitățile corespunzătoare sau acceptabile într-o problemă sau alta. „Nu poate fi vorba de nici un drept — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — cînd nu există dreptul fundamental de a fi stăpîn la tine acasă, de a fi stăpîn pe destinele tale”, după cum, un adevăr la fel de fundamental este acela că „nici un popor, indiferent de mărime sau orînduire socială, nu poate fi cu adevărat liber, nu-și poate asigura bunăstarea și fericirea proprie, dacă nu respectă independența, dreptul la bunăstare și fericire al celorlalte popoare”.

Mai mult ca niciodată în istorie, popoarele planetei sînt unite prin interese fundamentale. Mai mult ca niciodată în istorie, popoarele planetei sînt confruntate cu opțiuni capitale, dincolo de care perspectivele umanității pot fi luminoase sau, dimpotrivă, sumbre. Cînd majoritatea țărilor acestei lumi sînt țările care se pronunță pentru progres social, pentru pace, pentru înțelegere, viziunea profund optimistă asupra viitorului umanității ce caracterizează politica externă românească, încrederea nestrămătată în capacitatea forțelor progresului — tot mai numeroase — de a se mobiliza și a bara calea politicii de esență colonialistă și neocolonialistă, generatoare de vrajbă între popoare și de război, sînt mai mult decît notabile. Numai dintr-o asemenea încredere, alimentată de un permanent spirit revoluționar, viu și profund uman, s-au putut zămisli cuvintele de apel lansate de secretarul nostru general la Congresul al XII-lea, veritabil comandament al prezentului: „Popoare din toate țările, uniți-vă în lupta pentru progres și pace, pentru lichidarea imperialismului și colonialismului, pentru libertate națională și socială, pentru dezvoltare liberă și independentă! Acționați ferm pentru colaborare, pentru destindere, pentru securitate, pentru o lume mai bună și mai dreaptă pe planeta noastră, pentru pace!”. Un apel în consens cu interesele tuturor popoarelor, un apel în consens cu aspirațiile cele mai înalte ale umanității, un apel care se adresează însuși viitorului planetei.

DOINA IOVANEL ■

Considerații despre bunăstare

Une-și mai poate permite azi să ignore VA FI MIINE, abordînd curajoz VIDRUL? Numai acela care are asigurată slujbă stabilă și bine retribuită, leșită sub incidența „intemperilor” economice-sociale, fie ele conjuncturale sau croe. Asta ar însemna, spre exemplu, dacă raportăm la informațiile din presa ocenială, circa 0,5 la sută din populația A.A. și 10 la sută din cea a Franței. Am s aceste cifre dintr-un considerent cit poate de „banal” — asigurarea financiară. 50 la sută din bogăția Franței revine și zecimi din populație iar, peste ocean, rătatea de procent americană deține te 30 la sută din avuția națională. Deci, repartizare a veniturii națională după rincipiul societății libere, care oferă șanse le tuturor. Un fel de catch. Apucă de le poți sau, mai la obiect spus, apucă ă poți. Imaginați-vă o piine uriașă. Din rătatea cea mai rumenă, pufoasă și cantă se infruptă „frățește” doi oameni. Ialtă, mai puțin crescută, dar totuși nitoare este disputată de 20, a căror tă de mîncare este invers proporțională dimensiunea jimblei. Unii poate apucă ojiță, suficientă ca să-și astimpe mea, alții hămeseze în continuare, spei că miine, la împărțea, vor fi ei „fericiți”. Revista americană „Time”, rîndu-se la nivelul de trai occidental, ugă încă o cărămîdă la edificul custerii fenomenului, „apreciind că „spo- a salariilor muncitorilor a devenit o ie de joc. Deceniul '70 a fost acela în creșterea nivelului lor de viață a fost la cu 0 (ZERO)”. Oricit ar părea de adoxal, situația acestei categorii este... cită. Pentru că este o categorie retri-ă. Co-ar mai putea zice „Time” despre 17 milioane de șomeri ai lumii indus-izate?

n alt capitol important al nivelului de — rata anuală a inflației (circa 8 la 0) — vine să întregască imaginea a ce înseamnă „siguranța” zilei de e în societatea consumului cu orice . Reflectarea acesteia în salarii sau oare de șomaj este definitorie pentru opul de sănătate” al oamenilor muncii dentali spre ziua de miine. Venituri la 1 (pentru cei mai mulți) la infinit

IOAN ROȘCA ■

lubirea de frumos

O casă de cultură

S-a deschis la București o casă de cultură a Republicii Federale Germania și concomitent o casă de cultură a Republicii Socialiste România, la München. După Academia României de la Roma, Biblioteca românească din New York și Biblioteca din Paris, cultura noastră își deschide încă o casă într-o țară de mare civilizație și cultură din Europa. Rostul acestor așezăminte pentru cultură mai puțin cunoscută, cum este a noastră, este în primul rînd de-a întreprinde contacte strîne și permanente cu cei dornici să cunoască spiritualitatea și civilizația poporului nostru, mijlocînd studierea limbii și a valorilor naționale de semnificație universală. Maturitatea spirituală a unui popor se verifică în permanența putință de asimilare a valorilor altor popoare fără să-și piardă structura proprie. Apoi aceste case de cultură nu se reduc numai la a face cunoscută literatura și arta ci și tehnica, această artă a științei omenești care în evul mediu făcea parte din artă fiind o ramură a spiritualității unui popor. Poeții și fizicienii sînt apelați asupra aceluiași inefabil tainuit în dinamica elementelor, a culturilor.

Așadar, pe lângă versurile lui Eminescu sau Holderlin va fi loc în aceste case pentru revistele cu noile descoperiri în fizică și biologie, în medicină și filozofie. Apoi, în aceste case vor putea fi văzute personalități de seamă din culturile respective, explicîndu-și nemijlocit opera lor proprie sau a compatrioților lor.

Ca aceste case să rămînă de interes de-a lungul anilor cred că ele trebuie să devină expresia integrală a culturii poporului pe care îl reprezintă, nu numai a unui moment istoric, arătînd o predilecție pentru actualitate să nu se uite rădăcinile sau păstrînd trecutul să nu se uite permanenta sa viabilitate în prezent.

Așteptăm ca poeții și savanții tineri să-și prezinte geniul lor creator, al poporului lor, în aceste case albe, simbol al bune înțelegeri și stimulări creatoare ce animă popoarele noastre.

IOAN ALEXANDRU ■

Mondo umano ?

Seriozitatea alarmei false

Cum se știe, despre mersul lumii într-un interval de timp se referă sute și sute de știri mai mari sau mai mici, în funcție de evenimentul respectiv. E adevărat, unele mari evenimente, de regulă neprevăzute, sînt anunțate pe telexuri prin așa-numitele fleșuri — știri de maxim un rînd, foarte concentrate, propoziții eliptice sau doar cu subiect și predicat — iar radioul sau televiziunea își întrerup emisiunile. Cam așa s-ar fi putut întîmpla și într-o zi de la începutul lumii trecute dacă, desigur, s-ar fi aflat imediat ce s-a întîmplat pe computerul Comandantului apărării anti-aeriene nord-americane — NAADC. Dar chiar și mai tîrziu, știrea a fost transmisă cu prioritate și, cu toate că evenimentul la care ne vom referi se consumase în fapt, emoțiile n-au lipsit iar comentariile au început să abunde. Ambele reacții erau îndreptățite. Ce se întîmplase însă ?

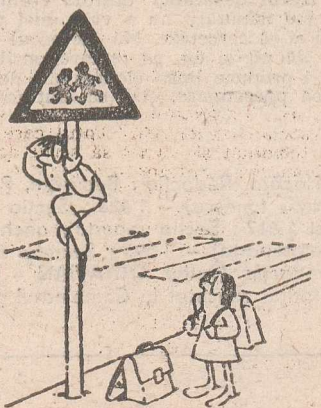
După cum a recunoscut, forțat de împrejurări, un reprezentant al ministerului american al apărării, pe amintitul computer ascuns sub inițialele NAADC — și dezvoltate mai sus — a fost introdusă o bandă de magnetofon ce imita un atac cu rachete asupra acestui teritoriu. Și totuși ceea ce nu fusese prevăzută s-a întîmplat! Pînă și într-un rece și meticulos mecanism al computerului s-au produs dereglări și deranjamente mecanice ale căror urmări s-au făcut simțite imediat: din Colorado, radarul de control al apărării anti-aeriene americane s-a pus rapid în funcțiune și a semnalizat un pretins atac al inamicului.

Da, este adevărat, în acest caz, alerta a fost declarată imediat drept falsă. Însă — după cum s-a aflat mai tîrziu — de pe trei baze ale forțelor aeriene situate pe teritoriul american și pe cel canadian au decolat zece avioane de vîntoare-bombardament. Ce s-ar fi întîmplat oare dacă, tot între timp, unia dintre piloți i s-ar fi defectat toate mijloacele de comunicare cu baza sau dacă în itinerarul său vast — ce cuprinde, spun specialiștii, și spațiul aerian al altor state — ar fi intervenit vreo defecțiune sau incurcătură? Mai bine să nu ne gîndim? Nu este, evident, cea mai normală soluție pentru că ar fi suficient să ne amintim Palmareul, cînd, în zborul său de antrenament, un bombardier american s-a ciocnit cu un alt avion și i-au căzut bombe nucleare. Ce emoții și tensiune au apărut apoi se știe. Sau să rememorăm accidentalul unui submarin nuclear american petrecut în largul coastelor italiene.

Vorbeam la început de comentariile pe seama alertei false. Astfel, un cotidian new-yorkez scria că, în ultimul timp, „au fost înregistrate citeva alerte false din cauza deranjamentelor survenite la computerele sistemului NAADC. Reamintim, scria ziarul, că într-un caz, o asemenea alertă a fost cauzată de apariția pe ecranele radarurilor a unor stoluri de gîște sălbatice iar într-altul — de reflectarea razelor Lunii de către nori”. Cîndva, gîștele au salvat Capitolul și au intrat în istorie. Recent, tot ele puteau provoca o conflagrație mondială și — e cert — că ieșeau din istorie. Dacă, desigur, așa ceva mai conta.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Lumea se amuză



(Din „Panorama” — R.P. Polonă)

O PREMIERĂ MONDIALĂ ÎN CANCERUL DE TRAHEE

Tranziem dintr-o epierică întocmită de dr. Onisim Mitică, medic specialist în boli interne:

„V. Ch.: etate 41 ani, inginer, Bucu-
resti”.

Tabacnic de la vîrstă de 21 ani, peste 20 țigări pe zi, cu bronșite repetate în antecedente, în urma unei expectorații sanghinolente în iarna anului 1977/1978 este consultat ambulator și se pune diagnosticul de bronșită tabagică și emfizem pulmonar (Prof. V. Runcan). În vară, examinat la policlinică cu plătă (Dr. Stiglet) repetă radioscopia pulmonară (Dr. Schiau); dg. Bronșiectazie, emfizem pulmonar.

În septembrie 1978 reexaminat de Institutul de medicină internă (Dr. Racoveanu), pentru tuse, expectorație și dispnee care, în urma probelor funcționale respiratorii constată o disfuncție respiratorie obstructivă. Urmează un tratament cu Astmopent și Prednison; se reduce tusea dar după 7 zile se repetă sputele hemoptoice.

Bolnavul este recomandat de Institutul de fiziologie pentru efectuarea bronhoscopiei.

Bronhoscopia nr. 51847 (anexată) din 13.XI.1978 — Dr. Măngiulea: „Proces tumoral întins pe ultimele 5 arcuiri ale traheei, peretele lateral sting și pe primele ale primitivei stingi, polilobată, necrotică, vascularizată, sîngerind și obstruează lumenul traheei și primitivei stingi la 1/2 din normal. Excizie pentru biopsie”.

20.XI.1978 se excizează procesul tumoral pe cale bronhoscopică pentru reoperabilizare. Necesită cobaltoterapie, citostatică”.

Ex. histopatologic nr. 40390 (anexat) din 17.XI.1978: „CARCINOM EPIDERMOMOID”. Erotiu din aspirat bronșic (anexat) nr. 40392. „Mucus, abundent singe, leucocite, placcarde de epiteli bronșice și pavimentoase bucale macrofage grupate și disperate; PLACCARDE DE CELULE NEOPLAZICE”.

Ex. radiologic nr. 5427/13.XI.1978 (Tomografia pe 90 mm) — anexată — evidențiază un proces tumoral de aspect conopidiform, — proeminind în lumenul traheei cu infiltrația ambilor pereți ai bronșiei primitive stingi pe o distanță de 4 cm.

Diagnostic: „NEOPLASM DE TRAHEE. CARCINOM EPIDERMOMOID”.

Fără să cunoască amănunte legate de cazul pe care vi-l vom supune atenției în cele ce urmează, **Ovidiu Ioanișoia** a înfățișat unor personalități de frunte ale medicinei noastre, buletinele de examen bronhologic și histopatologic, efectuate la jumătatea lunii noiembrie a anului trecut, precum și radiografia bolnavului V. Ch.

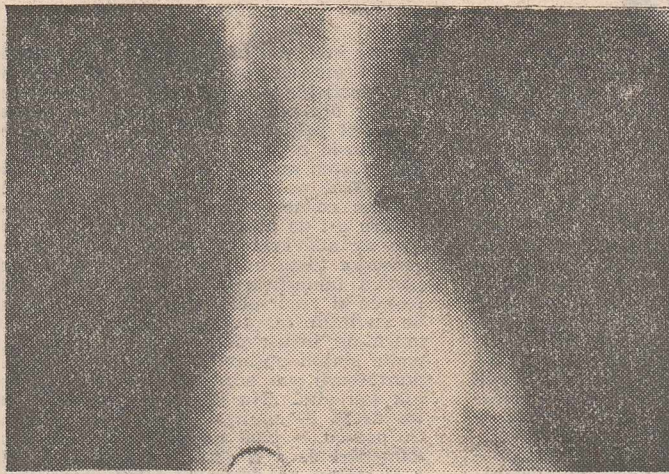
La Spitalul de urgență el a purtat o scurtă discuție cu profesorul **Constantin Gheorghe Dimitriu**, șeful clinicii medicale.

— **Tovarășe profesor, judecînd documentele medicale pe care le aveți în față, ce șanse de supraviețuire ar avea bolnavul?**

— Greu de precizat, avînd în vedere faptul că n-am văzut bolnavul. Oricum, dînd crezare analizelor, nu vîd nici un motiv serios spre a mă îndoi de veridicitatea lor, boala lui e nemiloasă, iar localizarea ei, cit se poate de proastă. Din cite înțeleg, în urmă cu un an, i s-au recomandat cobaltoterapie și citostatice. Le-a făcut?

— **Nu știu, probabil că le-a făcut.**

— În orice caz, cancerul lui a fost operat. După operație, bolnavul s-a mai ușurat, cobaltoterapia și citostaticele prelungindu-i



Tomografia traheei la 90 mm — 13.XI.1978

viața, fără a putea lichida maladia. Cu alte cuvinte, ele au suspendat provizoriu pedeapsa. După un an, după doi, de la caz la caz, boala revine și sancționează și, după documentele pe care mi le-ați prezentat, ar cam fi timpul ca ea să intervină, aducînd sfîrșitul. Firește, dacă evoluția ar fi fost normală. În materie de cancer sînt, uneori, posibile fel de fel de surprize.

— **Rezumînd, ar cam fi timpul ca el să se stingă, așa-i?**

— Din păcate, da. În asemenea afecțiuni, de regulă, medicina e neputincioasă.

— **Dacă ar încerca la o clinică din străinătate, să zicem că ar avea o astfel de posibilitate, i-ar crește șansele?**

— Nu. Regretatul profesor Maximilian, somitate a medicinei noastre, a suferit de o boală asemănătoare. A încercat, din cite știu, la Paris, în alte clinici renumite, iar rezultatul a fost egal cu zero. Cînd a sosit scadența cancerului, profesorul s-a prăpădit.

La Spitalul „Grivița”, redactorul nostru a stat de vorbă cu profesorul **Victor Ciobanu**, șeful clinicii medicale.

— **Ce ziceți, tovarășe profesor?**

— Dacă diagnosticul a fost pus corect, boala e foarte gravă, adesea fatală.

— **Aveți motive să vă îndoii de diagnostic?**

— Mai degrabă nu. E un neoplasm de trahee, verificat prin bronhoscopie, ca și prin examen microscopic. Firește, i s-a prescris cobaltoterapie, ulterior intervenție chirurgicală, tratament indicat, afecțiunea lui prindu-se la așa ceva, fiind vorba, din cite deduc, de un proces localizat.

— **Oriși am părea de duri, e de datorria noastră să vă întrebăm cit ar mai putea s-o ducă bolnavul?**

— Depinde. Dacă iradierea a fost bine ținută, ar mai putea s-o ducă mult.

— **Cît?**

— Cîțiva ani. Poate chiar mai mult. Cu condiția ca boala să fi fost surprinsă la început, înainte ca ea să fi invadat peretele. O clipă, să mai vedem o dată radiografia. Da, cancerul e măricel.

— **Adică?**

— În mod normal, un astfel de cancer omoară repede, deși s-au văzut și cazuri în care bolnavul a trăit cîțiva ani buni.

— **Peste hotare există remedii pentru o astfel de maladie?**

— Situația e cam aceeași în toată lumea. Soluțiile sînt puține, iar străinii manipulează aceleași substanțe ca și medicii români.

La Institutul de fiziologie s-a cerut opinia profesorului **Constantin Anastășatu**, directorul unității.

— **Tovarășe profesor, cit e de gravă afecțiunea omului cu aceste documente?**

— Nu-i gravă, e foarte gravă. Localizarea cancerului face aproape imposibilă intervenția chirurgicală. Noi avem operatori de elită, egali celor din marile clinici ale lumii, mă gîndesc la profesorii Coman și Zitti, dar nu vîd cine s-ar încumeta la o intervenție de asemenea amploare. În orice caz, ar fi bine de știut dacă bolnavul a fost sau nu operat. A fost?

— **Din cite cunoaștem, nu, tocmai din cauza dificultăților de care aminteați. Dacă n-a fost, ce șanse de supraviețuire ar avea?**

— Dacă aș vedea bolnavul, aș putea să mă pronunț cu exactitate. Oricum, șansele lui sînt, din păcate, puține. Chiar foarte puține. Un asemenea cancer nu iartă. Operat, bolnavul ar mai putea s-o ducă 3-4 ani, cu condiția ca intervenția chirurgicală să reușească, lucru de care mă cam îndoiesc, fiind necesară, din cite imi dau seama, o plastică de anvergură. Chiar operate, însă, maladiile de acest gen dau metastaze și după 10-12 luni, termenul acesta poate varia, bolnavul se duce.

— **De știu că aveți o bogată experiență în domeniul cancerelor pulmonare, al celor de trahee. În cariera dumneavoastră ați întâlnit vreodată astfel de cazuri care să fi fost rezolvate?**

— Nu cred.

— **Dacă purtătorul unei asemenea afecțiuni ar fi apelat, în momentul depistării cancerului, la specialiști de renume din străinătate, ar fi avut el dreptul la mai mult optimism?**

— N-ar fi putut, oricui s-ar fi adresat, spera la mai mult. E o boală groaznică. Tranzierăm în continuare mai departe din aceeași „epicriză”:

Bolnavul este recomandat pentru cobaltoterapie paleativă în Spitalul Clinic Fundeni, dar bolnavul refuză și pe data de 25.XI.1978 începe tratamentul exclusiv cu produsul „L” (denumit deocamdată astfel de către autorul său dr. Mihai Leontopol — n.n.); sub tratament simptomatologia pulmonară diminuează și pe data de 20.XII.1978 bolnavul elimină la efort de tuse o formațiune cartilagineasă de mărimea unui bob de piper.

matologia pulmonară diminuează și pe data de 20.XII.1978 bolnavul elimină la efort de tuse o formațiune cartilagineasă de mărimea unui bob de piper.

În perioada 3.I. — 8.II.1979 și 1.III. — 9.III.1979, bolnavul este internat CMFACF ORL Fo nr. 34 și 876 anexa pentru control clinic, de laborator și radiologic sub tratament cu produsul „L”.

Din FO și a examenului ambulator constat următoarele:

a) Starea generală bună. Talie — 170 cm., greutate — 62 kg. Fără adenopatii ariile ganglionare.

Ex. clinic — aparat respirator negat Subiectiv — senzație iritativă laringotraheală, moderate dureri toracice anterioare (la prima internare) și fără acțiune subiective la ultima internare.

b) Ex. de laborator curente în limite normale.

În perioada de spitalizare bolnavul elimina mai multe fragmente la efortul tuse sau strănut; unul din aceste fragmente examinat histopatologic (bule anatomico-patologic nr. 2384 anexat) arată „Mic fragment de mucoasă keratozică ulcerată, cu modificări de autoliză”.

c) Examenul radiologic (tomografie anexate, efectuate lunar arată regresivă marcată a formațiunii tumorale și infiltrației peretelui bronșiei primitive stingi pînă la dispariția totală a acesteia pe tomografia din 26.II.1979.

d) Consultul oncologic din 1.III.1979 prin examenul clinic al bolnavului și documentației paraclinice (ex. de laborator, examen histopatologic, tomografie anexate rezultatele bune obținute cu produsul „L” în neoplasmul de trahee la bolnavul V. Ch.

CONCLUZII: Bolnav în vîrstă de 41 ani, inginer, București, diagnosticat radiologic și histopatologic cu „NEOPLASM DE TRAHEE — CARCINOM EPIDERMOMOID” în noiembrie 1978 cu recomandarea de tratament paleativ cobaltoterapie urmează tratament exclusiv cu produsul „L” din 25.XI.1978. După 3 (trei) luni tratament formațiunea tumorală regresează pînă la totală dispariție (ex. radiologic, tomografie anexate).

Noiembrie 1979, vindecat clinic și radiologic.

Bolnavul este redat familiei și societății, din 1.IV.1979, își reia activitatea de inginer.

Credeam că despre realizările doctorului Mihai Leontopol în lupta cu cancerul voi scrie cu ușurința cu care știu tabla înmulțirii, atît de clare și de evidente îmi apar ele, atît de tulburătoare și, totuși, de zile și zile mă străduiesc să scriu și hîrtia îmi rezistă. Imaginea bolnavilor incurabili ai lumii îmi apare în creier, halucinantă. Condamnații la moarte mă strigă din neputința lor de a rămîne printre noi. Dar noi înșine putem afla oricînd o veste cumplită despre noi înșine. Un băiat cu umor frivol de la o revistă studentească lua în glumă eforturile revistei noastre de a căuta, împreună cu toți luptătorii pămîntului, leacul cancerului. Treaba lui, a băiatului aceluia și-a celor care-l indeamnă la găinării picante. Noi, aici, vom păstra front deschis în această tentativă. Noi nu vom îngena speranță. Mihai Leontopol e unul din numele celor care au făcut ceva în această luptă. Cît? Mult? Puțin?

M-am dus cu luni în urmă, cu Leontopol, cu Ion Pușcaș și cu unele rezultate ale lui Leontopol, la tovarășul dr. Eugen Proca, ministrul sănătății. Am mai scris despre momentul respectiv. Reacția dr. Proca, atunci, m-a bucurat. Dar domnia-sa a mai spus un lucru. L-a întrebat pe dr. Leontopol ce au făcut predecesorii doctorului Eugen Proca, de la Ministerul Sănătății. Răspunsul a fost: n-au vrut să vadă nici un fel de acte, nici un fel de bolnavi.

A trecut de-atunci destulă vreme. Nimeni de la Ministerul Sănătății nu a vrut, nici pînă astăzi, să vadă, să vadă și să cerceteze. Mă fac ecoul speranței unanime, sînt gata să uit și eu, ca oricare posibil pacient, tot rîul pe care-l produce lipsa elementară de interes față de o asemenea preocupare, știu că sînt familii care au pierdut

oameni, în aceste luni de neglijență, care fac parte din ani de neglijență, dar scriu ce scriu cu gîndul că măcar de-acum încolo cineva se va interesa de tratamentul dr. Mihai Leontopol, acum cit încă omul acesta poate realiza ceva pentru oameni, acum cit încă nu ni l-a furat nimeni, acum cînd viața e mai frumoașă de trăit decît oricînd.

Ne aflăm la Centrul de fonoaudiologie din Șoseaua Panduri. Ne-au scris mulți oameni să venim aici, să facem ceva, să scriem și să sprijinim eforturile pentru salvarea oamenilor. De cite ori am încercat asta, doctorul Leontopol ne-a refuzat, ne-a cerut să nu scriem, să nu-i facem publicitate.

Acum, și doctorul Leontopol e de acord să scriem. Cazul pe care-l prezentăm e într-adevăr extraordinar. După opinia specialiștilor: premieră mondială.

— **Aveți rezultate frumoase, uneori, spectaculare, în cancerul de plămîni și de pancreas, zice dr. Leontopol. Le vom arăta și pe acelea.**

— Acum, intervine dr. Mitică Onisim, vom vorbi despre cazul cel mai spectaculos cu puțință. Un bolnav tînăr de 44 de ani. Un inginer. Aveți toată documentația aici.

— **Omul vă roagă, revine Leontopol, să nu-i scrieți numele întreg, El, însă, stă la dispoziția specialiștilor și a tuturor celor interesați, care-l pot căuta adresîndu-ni-se nouă.**

— Nu ne convine asta.
— Vă rugăm.
— I s-au făcut toate investigațiile.

Bronhoscopia cu nr. 51847 din 13.XI.1978 efectuată de mare specialist, Măngiulea, pune în evidență un proces tumoral întins al traheei.

Îl văzuse înainte prof. Runcan iar doctorul Schiau făcuse radiografia. Măngiulea cînd a văzut tumora a ciupit-o și i-a făcut biopsia. Biopsia cu nr. 40391 — 17.XI.1978, efectuată la Institutul clinic de fiziologie Filaret iată și desenul.

S-a făcut și aspiratul bronșic. S-a stabilit: „placă de celule neoplazice”.

După datele din literatură, cazul era pierdut.

— Pentru noi, cazul e frumos.

— Frumos? De ce?

— Pentru că omul trăiește.

Și, într-adevăr, din camera alăturată iese un bărbat niștit, sănătos, care nu pare a fi, în nici un fel, bolnav incurabil de acum un an. Dar el e.

— **Doctore Onisim, ce s-a întimplat?**

— Nici măcar nu e vorba de staționare, chiar și așa ar fi o realizare, e vorba de vindecare.

— **Repetăți, vă rog.**

— **Vindecare!** Bănuiesc ce reacții vor fi printre medicii auzînd cuvîntul „vindecare” în cancer. Le stîm dispoziție cu toate dovezile. Fostul bolnav e vindecat, și știți și cercetați simptomatologia generală și locală, altfel, el s-a și încadrat în serviciu.

(Continuare în pag. 41)
ADRIAN PĂUNESCU

Flacăra. Redacția: București, Piața Științei 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: Secția social-politică (N. Gr. Mărășanu, Mihai Stănescu, Nelu Ionescu) — 1623; Secția știință-invățămînt (Liviu Timbus, Emanuel Valeriu, Lionel Nițescu) — 1606; Secția scrisori, probleme cetățenești (Marga Nedelea) — 1787 și 1617; Secția reportaj, anchete, sport (Nicolae Cristache, Ilie Purcaru, Mihai Pelin) — 1618; Secția cultură-cenaclu (George Arion, Adrian Dohotaru) — 1619; Sectorul fotoreportaj — 1595; Secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană) — 1782, 1621; Administrație: 17 78 82 și 17 60 10 — interior 1783; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN — 17 63 16 și interior 1611), redactor șef adjunct (Nicolae ARSENIU — 17 63 16 și interior 1786); redactor șef — 17 60 10 interior 1822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import presă. P.O. BOX-136-137, telex: 11226, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU